

GLAS SLOVENIJE

THE VOICE OF SLOVENIA

informativni center avstralija - novice iz slovenije, o slovincih v avstraliji in po svetu
information centre australia - news from slovenia, about slovincians in australia and around the world
ZA OBSTOJ SLOVENSKEGA JEZIKA IN KULTURE. ZA ŽIVLJENJE SLOVENSKE SKUPNOSTI V AVSTRALIJI. ZA VSE SLOVENCE!

Leto 8 / š.l. 158 Julij 2000 - \$ 5.00 incl GST Sydney - Australia <http://www.glasslovenije.com.au>

Dvanajstletna Slovenka iz Portoroža s svojim logom na olimpijskih igrah v Sydneyu

SYDNEY, PORTOROŽ /MAGAZIN, MATEJA PRUNK, GLAS SLOVENE, OKS/- Petek, 7. julija 2000. V uredništvo naše Slovenske medijske hiše - Glasa Slovenije pride iz Slovenije izredno zanimiva novica. Izvemo nekaj osnovnih podatkov, vendar še vedno ne toliko, da bi lahko o zadevi napisali članek. Moramo najti dekle iz Pirana oziroma Portoroža po imenu Mateja Prunk. Za pomoč kličemo Milico Štivan, našo redno bralko iz Brezovice pri Ljubljani. Zvrsti se nekaj telefonskih klicev, vse tja do ene ure po polnoči.

Po povpraševanjih po poštah v Piranu in Portorožu uspe Milici najti telefon družine Prunk. Kličemo. Oglasi se... Mateja Prunk. "Ja, prijavila sem se na natečaj Organizacije združenih narodov z risbo 'zastava miru', ki je bila izbrana za izdelavo uradne poštne znamke Združenih narodov ob svetovnem dnevu miru v novem tisočletju. Zmagala sem med tristoletimi kandidati. Narisala sem Zemljo in Sonce, ki morata biti v medsebojnem razumevanju, saj ne mo-

Na OI v Atlanti je bil deležen posebne pozornosti Slovenec, skoraj stoletni mož - Leon Štukelj - na OI v Sydneyu bo deležna posebne pozornosti Slovenka, mlado dekle - Mateja Prunk

27. julij 2000 - 50 dni do olimpijskih iger Uradno povabilo športnikom in obiskovalcem: Dobrodošli - G'day! G'day!

SYDNEY, CHATSWOOD /GLAS SLOVENE, OKS/- V četrtek, 27. julija 2000, točno 50 dni pred olimpijskimi igrami, so otroci osnovne šole iz Chatswooda s pesmijo G'day, G'day! povabili svet na olimpijske igre. Pridružili so se jim še Zanni Productions, župan Chatswooda, olimpijski aktivisti, olimpijonek Anna Windsor - plavalka, Vernon Cheung - rokometaš ter številni novinarji. Glavno sporočilo pesmi: Let's join our hands and be as one! Welcome to Australia!

ta obstajati eden brez drugega. Moje sporočilo udeležencem letošnjih OI je, da naj bi se ljudje zamislili ob ekoloških katastrofah, ki so danes vsakodnevni pojav."

Za nagrado sta Matejo povabila na ogled iger XXVII olimpiade Sydney 2000 Organizacija združenih narodov in Mednarodni olimpijski komite, ki sta zanjo pripravila poseben program. V Sydneyu bo torej ob letu miru predstavljena 'zastava miru' z Matejino risbo kot logo za uradno znamko letošnjih OI. Znamka bo uvrščena na sydneyško razstavo olimpijskih znamk in Mateji bo dodeljena čast, da se bo lastnoročno podpisala na pano pod razstavljenno znamko. Mateja prispe v Sydney 11. septembra s svojo mamo Vesno in mentorico Nadjo Janko, učiteljico likovnega pouka.

Ker bomo Mateji Prunk poslali to številko Glasa Slovenije, ji že sedaj čestitamo in smo zares ponosni nanjo! Veselimo se tudi srečanja z njo!

Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan je 27. julija za datum letošnjih volitev v državni zbor določil nedeljo, 15. oktobra.

Ena največjih trgovinskih mrež v Avstraliji Harvey Norman bo kmalu odprla trgovino v Sloveniji - Slovenija za vstop na evropsko tržišče

OBVESTILO

S 1. julijem je Avstralija uvedla GST - davek na dodano vrednost. S tem se spreminja tudi plačilo za Glas Slovenije, ki odslej znaša \$ 50.00 plus 10% GST, skupaj \$ 55.00.

Slovenska hiša
Olimpijske igre
Sydney 2000

Slovensko hišo so do sedaj sponzorirali iz slovenske skupnosti v Avstraliji sledeči:

Glavni sponzor v Avstraliji:

St. John's Community Club - Klub Triglav Sydney

Sponzorji:

Slovensko društvo Sydney Versko in kulturno središče sv. Rafaela Merrylands Igralska družina Merrylands Slovenski klub Perth Slovensko društvo Tivoli Newcastle Organizator vabi k sponzorstvu vse avstralske Slovence!

Alfred Brežnik, ataše Slovenske olimpijske reprezentance Sydney 2000

Slovenska TV 31 Sydney dobila "pomoč"

SYDNEY /GLAS SLOVENE, OKS/- V četrtek, 13. julija je v Hills Hospital-u v Baulkham Hills-u Miriam Stariha, povezovalka programa Slovenske TV 31 v Sydneyu, rodila deklico Kate. Ponosni mami in očku Henriju ter mali sestrici Lorain čestitamo, in z optimizmom pričakujemo pomoč pri TV oddajah - tudi naše tretje generacije!

Foto: Florjan Auser

Proslavili Dan državnosti odlikovanje patru Baziliju

/GLAS SLOVENE, OKS/- Veleposlaništvo RS v Canberri in Konzulat RS iz Sydneya ter avstralski Slovenci, so tudi letos proslavili Dan državnosti RS, 25. junij. V Melbourneu je na slovesnosti Slovenskega narodnega sveta Viktorije Helena Drnovšek Zorko v imenu predsednika RS Milana Kučana izročila predstojniku frančiškanev patru Metodu Ogorevcu posmrtno odlikovanje častni znak svobode RS pok. patru Baziliju Albinu Valentinu OFM, OBE, za dolgoletno delo med avstralskimi Slovenci.

Sydney Media Center in naše odkritje Phillip Trstenjak manager Telstrine trgovine, brat Štefan svetovno znani arhitekt

SYDNEY /GLAS SLOVENE, OKS/- Dne 23. junija letos sta Phillip Ruddock, zvezni minister za imigracijska in multikulturalna vprašanja ter Michael Egan (State Treasurer), na pobudo Commonwealtha in New South Wales Governmenta, v Darling Islandu, v bližini Darling Harbourja, uradno odprla Sydney Media Center. Center naj bi bil v času OI dopolnilo Main Press Centru in International Broadcast centru v Olympic Parku. V času OI bo nudil informacije o avstralskih dosežkih, turizmu, investicijskih možnostih in biznisu, o avstralski kulturi in umetnosti. Neakreditiranim novinarjem pa predvsem vse ostale usluge.

Toliko o centru. Ogleдали smo si ga v sredo, 12. julija in med ostalimi zanimivostmi odkrili 31-letnega Phillipa Trstenjaka, Sydneyčana s slovenskimi koreninami, sicer računalniškega strokovnjaka, ki je tam manager Telstrine trgovine. Oče Štefan je iz Maribora, mama Angela pa iz Prekmurja, nam je povedal. Oba večkrat obiščeta Slovensko društvo Sydney. Odkril pa nam je še eno zanimivost: štiri leta starejši brat Štefan, ki je pred leti veliko igral na harmoniko, pa je danes svetovno znani arhitekt. Samo za primer: v Sydneyu je projektiral stavbi IBM in NESTLE; v Hong-Kongu letališče, trenutno dela za firmo Foster&Associates iz Londona na projektu Maclaren Formula 1. Racing Car Team Headquarters v Švici.

Phillip Trstenjak /Foto: Florjan Auser/

Iz dnevnika urednice

Stanke Gregorič

22. junij

Pri mojem delu je veliko prijetnih in neprijetnih trenutkov. Naj se najprej ustavim pri prijetnih: moram se srčno zahvaliti vsem, ki ste me poklicali po telefonu, bodisi zaradi plačila naročnine s kreditno kartico, bodisi kar tako, in me bodrili "keep up your good work", ali pohvalili Glas Slovenije, ker da je v njem toliko zanimivih informacij. Moram reči, da v sedmih letih urejevanja časopisa nisem dobila toliko laskavih besed (tudi za nekaj upravičenih pripomb se zahvaljujem) in te mi dajejo novih moči za delo. Hvala tudi za vso E-mail pošto in številna pisma. Vseh ne moremo objaviti, nekatera pa so tudi osebna. Prispela so iz Perth, Melbourne, Queenslanda, Sydneya, Newcastlea in drugih mest NSW-a, iz Kanade, ZDA, Italije, Avstrije, Švice, Slovenije in od drugod.

Prav tako sem hvaležna naročniku, ki mi je olepšal dan ko sva se srečala v Slovenskem društvu Sydney. "Kako zanimiva številka. Popoldan sem si naredil kavico, potem je prišla pošta in ob Glasu Slovenije sem pozabil na kavo in na vse..." Hvala gospod....!

24. junij

Ker julija poteče naročnina večini naročnikom, se s to številko poslavljam od tistih, ki so nam bili zvesti dolgih sedem let, zdaj pa so zaradi nesoglasij z Narodnim svetom (SNS) v Viktoriji in s takoimenovano Avstralsko slovensko konferenco (ASK), odpovedali Glas Slovenije. Na srečo jih ni dosti. In to ni bila edina "kazna" za moj "zločin" - ker sem si upala spregovoriti s kritičnega zornega kota. Tudi na slovesnost v Melbourne ob desetletnici ustanovitve SNS Viktorije in ASK, kot ustanoviteljica omenjenih, nisem bila niti povabljen. Namenili pa so mi, tako kot nekaterim drugim takratnim aktivistom, posebno priznanje - najlepša hvala! Hvala tudi Alfredu Brežniku za vse lepe besede, ki jih je na tej slovesnosti izrekel o meni. Ker smo ob osamosvajanju Slovenije v začetku devetdesetih let skupaj prehodili delovno in naporno pot, se vseh takratnih članov ASK in SNS-jev rada (sama in tiho) spominjam. Prav tako se tudi vsem iz vsega srca zahvaljujem za podporo Glasu Slovenije. Upam, da sem jim tekom let omogočila, da so prišli do tisočih informacij in zanimivosti in da sem jim približala domovino Slovenijo "v dobrem in v zlu" - vedno našo in skupno! Vsaj tega nam ne more nihče odvzeti, kajne?

27. junij

Praznik Dneva državnosti je za nami, žal s premalo pozitivnega patriotizma - tam v Sloveniji in tukaj v Avstraliji. Novi minister za šolstvo RS dr. Lovro Sturm je v Sloveniji razposlal priporočilo, naj učenci pred letošnjim razdeljevanjem spričeval zapojejo nacionalno himno, šole pa naj na Dan državnosti razobesijo slovensko zastavo. Morali bi v časopisih prebrati kako so se učenci in ponekod tudi vodstva šol pritoževali in protestirali, nekateri tudi z za lase privlečenim izgovorom: "Združevanje šolskih obveznosti z drugimi obeležji je ob koncu šolskega leta obremenjujoče za že utrujene otroke in učitelje!". Si lahko kaj takega zamislite, zapeti Zdravljico in obesiti zastavo naj bi bilo za nekatere Slovence (beri Slovenčeljne, po Svetlani Makarovič) obremenjujoče?

V času Jugoslavije ni bilo obremenjujoče, ko nas je recimo 29. novembra ali ob kakšnem drugem prazniku že ob petih ali šestih zjutraj zbujala godba na pihala. Otroci smo morali vaditi za razne parade in nastope po več mesecev, nositi in razobešati jugoslovansko zastavo, patriotizma in "ljubezni do domovine" pa so nas naučili tako dobro, da smo si ob igranju in petju himne "Hej Sloveni" brisali solze in šmrkave nosove. Greh? Napačno? da in ne! Premalo ponosa da je danes v vseh nas na svojo mlado državo, to je izjavil v sobotni prilogi Dela sam predsednik RS Milan Kučan, "Vlagati bi morali več v krepitev pozitivnega patriotizma, občutka odgovornosti za državo". Znani sociolog dr. Frane Adam (pred kratkim je sprejel urejevanje novega kulturno-političnega mesečnika pri Novi reviji pod naslovom Ampak) pravi, prav tako v intervjuju sobotne priloge Dela: "... Ne bom trdil, da se tudi Drnovšek ni državotvorno obnašal, ampak njegova Liberalna demokratska stranka (LDS) je vendarle bila ignorantska, kadar je šlo za nacionalne simbole in rituale ter za pojmovanje nacije in nacionalne identitete kot vrednote. Državotvornost se je navznotraj premalo poudarjala... Prizadevati si je treba, da se določene vrednote ohranjajo, da obstaja vrednostno središče nacije, ki se mora gojiti, prenašati na mlade generacije..."

Na vprašanje novinarja kateri rituali so v času vladavine LDS izostajali sociolog dr. Frane Adam odgovarja: "Zginil je na primer pomen nekaterih novih praznikov nacionalnega pomena. Okrog njih je bilo že dosti pritoževanja. Nisem ritualist, da bi zdaj forsiral obrede, vendar ti državljanom vendarle dajejo občutek samozavesti in ponosa. Še nekaj: raziskava Sloven-

TISKOVNI SKLAD

Glas Slovenije

H. Zimšek \$10.00, I. Cirej \$10.00, L. Kossi \$ 20.00, E. Votrobec \$50.00, J. Lah \$10.00, Z. Johnson \$50.00, P. Marinovic \$10.00, M. Grosman \$15.00, A. Porsek \$10.00, I. Cetin \$20.00, L. Košorok \$ 10.00, I.D. Debeljak \$ 10.00, M. Beribak \$45.00, P. Zemljak \$20.00, J.M. Vuzem \$30.00, I. Mohorko \$10.00, T. Drezga \$25.00, I. Klopčič \$5.00, J. Rede \$20.00, A. Grmek \$20.00, S. Mersel \$10.00.

Vsem darovalcem najlepša hvala!

sko javno mnenje je pokazala, da so tisti, ki imajo večjo stopnjo nacionalne identitete, tudi bolj proevropski. Gre za empirično potrjeno tezo. To ni nacionalizem, desničarstvo itd."

Ob spremljanju evropskega nogometnega prvenstva smo videli, da se je vsaka tekma začela z razgrnitvijo državnih zastav in igranjem himne. Državni simboli so nepogrešljiv element državnosti, ta zavest je torej v Sloveniji na zelo nizki ravni. Osebnost bi rada videla, da bi tudi nogometno moštvo Slovenije pelo Zdravljico - slovensko himno (tako kot so ob igranju himn nekaterih drugih držav pela njihova moštva) in ne samo molče strmelo v zrak, eden pa se celo čudno spakoval...

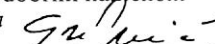
Ob takšnih razmišljanjih so me na proslavi Dneva državnosti v Slovenskem društvu Sydney prebudile besede rojaka, ki ima tudi po svoje prav: "Kaj nas briga kaj tam delajo, tu se skrbimo zase..."! Miselno sem vstopila v prizadevanja Helene Leber v Melbourne, ki se že toliko let trudi, da bi rešila socialno vprašanje staranja naše generacije. Njena odlična ideja je graditev naselja "retirement village", kjer bi rojaki skupaj (a obenem vsak zase v svojih morda majhnih garsonjericah - stopnja pred domom ostarelih) preživljali zadnje dni svojega življenja in kjer bi bilo s posebnimi zdravstveno-socialnimi službami zanje poskrbljeno. Moramo priznati, da je pater Bazilij z idejo izgradnje Doma počitka Matere Romane v Melbourne imel prvo in pravo vizijo naše prihodnosti.

Kaj pa drugi? Verski središči v Sydneyu in morda tudi v Adelaide? pa slovenska društva, klubi, organizacije? So o tem že razmišljali in če so ali se ne bi bilo priporočljivo o tem ponovno pogovarjati? "Monumenti" slovenske mladosti in moči (beri opeke) štrlijo v prazno in kmalu nas bo doletela usoda canberškega slovenskega društva, ki je dalo poslopje društva v najem neki invalidski organizaciji. Nimalokrat me prizadenejo obiski bolnim in onemoglim, ki bolehalo ali umirajo po "nursing homes" ali v svojih domovih, sami in zapuščeni.

V Sydneyu bi srčno rada videla človeka, ki bi nas sklical na sestanek in nam pomagal da vidimo še kaj tudi "mimo parazola naše mladosti in polne moči" in da trezno pogledamo v naš "ostarele jutri".

28. junij

Na slovenskih proslavah in kulturnih prireditvah se kot po pravilu ponavlja pojav, da vse vprek govorimo in se ne zmenimo za nastopajoče in govornike. To je ignoriranje nastopajočih in govornikov, moteče pa je tudi in predvsem za gledalce v dvorani, ki bi dogajanja na odru radi spremljali v miru in tišini. Marsikdo pravi, da prav zaradi tega ne hodi več rad v društva na razne nastope in gostovanja. "Razgrajaci" postavljajo v najbolj delikaten položaj predsednike društev in druge društvene delavce, ki se trudijo, da bi prireditve najbolj uspele. V istem (nekulturnem) košu pa smo vsi avstralski Slovenci, saj ni bilo iz Slovenije slišati samo enkrat kakšni da smo (primitivni). Morda bi bilo izvedljivo v času koncertov ali drugih kulturnih predstav, pa tudi občnega zbora, prepovedati igranje bilijarda, igranje na mašine, kartanje itd. ter zapreti kuhinjo in bar vsaj za uro-dve. To bi morali razumeti tudi vsi, ki radi popivajo ali pridejo v društva zaradi hrane. Prav tako bi bilo tudi priporočljivo, da starši med prireditvami oziroma koncerti zadržijo svoje otroke pri sebi, ne pa da letajo pred odrom in motijo gledalce. Med opravičili društvenih delavcev je tu in tam slišati: če jih opomnemo pa ne pridejo več ali tudi mi moramo nekaj zaslužiti! Razumljivo, vendar drugi, ki jih to moti tudi ne bodo več prišli oziroma ne pridejo. Odločiti se bodo morali za eno ali drugo alternativo. Morda bi lahko oznanili s plakatom (saj to se zgodi morda enkrat v mesecu ali še manj), da se bo tega in tega dne ob tej in tej uri v društvu odvijala predstava in da bodo v tem času pač veljale omejitve. Z dobrim namenom

vaša Stanka
P.S. Zdaj imam svoj osebni E-mail naslov, Kdor ima dostop do interneta mlhkopisna:stanka@zeta.org.au

Pišejo nam

Draga Stanka!

V znamenju dobre volje, odpuščanja, razumevanja in priznanja Ti pošiljam naročnino za Glas Slovenije za naslednje leto. Karkoli je bilo, moram priznati, da rada berem Glas Slovenije, pa tudi če je pozen.

Veš, tudi jaz sem jokala tisti dan: prvo iz jeze, zakaj ravno mene napada, saj drugi več govorijo kot pa jaz; za tem je prišlo spoznanje, da tudi moje besede niso bile primerne, torej tudi jaz sem bila kriva. Ko sem razmišljala naprej, sem uvidela da vsi, ki smo kdaj koli delali v slovenski skupnosti, vedno dobimo po glavi, posebno tisti, ki hočejo ustvariti čim več za nas vse, med te pa spadajo predvsem časopisi in radio - torej mediji. Danes priznam, da je Tvoje delo težko, neusmiljeno in nehvaležno, vendar spoštujem Tvoj pogum in zanos s katerim opravljaš to delo.

Prisrčen pozdrav.....

Spoštovano uredništvo Glasa Slovenije! Ker je leto naokrog se vam oglašam s kratkim pismom ter se zahvaljujem za požrtvovalnost ter pridno delo, da ste mi omogočili skrajšati veliko časa. Prinesli ste mi veliko zanimivih novic. Še enkrat se vam zahvaljujem za dobro delo ter vam prilagam letno naročnino in nekaj dolarjev za pomoč Glasu Slovenije.

I. Mohorko, Melbourne

Draga Stanka, prilagam ček za vaš informativni in lepo prikazani časopis.

E. Votrubec, Sydney

Spoštovano uredništvo!

Na samem začetku tega kratkega pisma vas lepo pozdravljam in se zahvaljujem na pridnem delu, ki se lepo vidi v časopisu. Kljub temu, da je moj mož Avstalec, oba rada bereva novice iz Slovenije in tukaj iz Avstralije. Upava, da so tudi ostali naročniki zadovoljni in z veseljem pričakujeva naslednjo številko. Hvala, s spoštovanjem

T. Braiding, NSW

Pozdravljeni!

Oglašam se iz prelepega predmestja Toronto, kjer sem kot doma med prijatelji. Pridružil sem se oktetu Simon Gregorčič iz Kobarida, ki ravno zdaj nastopa v Kanadi. Tudi iz Slovenije sem odnesel najlepše spomine. Poseben poslovljni večer so mi napravili pevci in pevke v zidnici bratranca na Dolenjem. Nekaj nepozabnega. Škoda, da ni bilo Auserja s kamero! Lep pozdrav Ivan Kobal iz Toronta
-Op.u.: zdaj že spet doma v Sydneyu

Hvala vsem skupaj za novice, ki se nahajajo v Glasu Slovenije.
K. Knezek, VIC

Lep pozdrav in obilo uspehov pri delu. L. Košorok, Sydney

Spoštovano uredništvo Glasa Slovenije! Prav lepe pozdrave vsem v uredništvu. Še lepe pozdrave g. Dušanu Lajovicu, g. Frediju Brežniku in njegovemu bratu Rudiju Brežniku. Poznamo se že dolga leta. Pozdravlja Albin Porsek, Lightning Ridge

Draga Stanka in Florjan, prilagam ček za dve leti naročnine, obenem pa tudi "vzorec" kako izgleda Nedelja, v odsotnosti patra Valerijana, jo delava p. Filip in jaz. Še enkrat in vedno se vaju spominjam in vem, da ogromno žrtvujeta za našo ljubo domovino Slovenijo. Lep pozdrav A. Mikuletič, Sydney

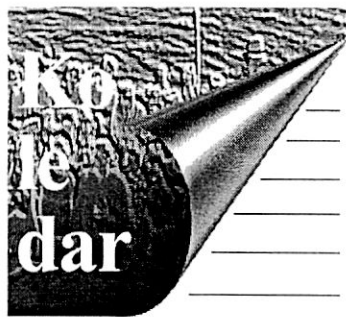
Draga Stanka! V družini radi prebiramo Glas Slovenije in zelo cenimo in spoštujemo vaš trud in požrtvovalnost. Upam, da boste pri tem še dolgo vztrajala. Z dobrimi željami vam kličem na dobro zdravje in pa srečno še naprej v bližnjo in daljno prihodnost! Prijatelj A. Grmek, Canberra

Spoštovani! Z malo zamudo vam pošiljam ček za G.S. Hvala vam za lepo branje in da niste prenehali s pošiljanjem.

Lep pozdrav E.K. Mackay, OLD

Velesposlanstvo Republike Slovenije iz Canberre obvešča

Konzualne ure v Melbourne:
- nedelja, 6. avgusta od 16.00 do 18.00 ure v Slovenskem društvu St. Albans
- ponedeljek, 7. avgusta od 10.00 do 13.00 ure v Vrškem središču Kew

JULIJ

Iz Koledarja Mladinske knjige

Ustoličenje koroških vojvod - simbolna predaja oblasti novemu karantanskemu knezu oz. koroškemu vojvodu. Obred sega v čas Karantanije (postavitev Gorazda in Hotimirja sredi 8. stoletja za kneza), zadnji ustoličeni koroški vojvoda je bil 1414 Ernest Železni. Julija 1335 je bil ustoličen Habsburžan Oton; obred je v delu *Liber certarum historiarum* opisal koroški zgodovinar Janez Vetrinjski (umrl 1345?): "V zgoraj imenovanem letu Gospodovem 1335 pride vojvoda Oton, da bi končal nemire Korošcev, ki pravijo, da po zakonu noben vojvoda njihove dežele ne more podeljevati fevde ali izvrševati sodstvo, če se ne drži v tem zakon starih šeg, namreč da se slovesno ustoliči na svoj prestol, na Koroško in ga v gosposvetski cerkvi blagoslovi krški škof Lovrenc v navzočnosti lavantinskega škofa Henrika, predstojnikov, opatov in prelatov na dan Procesia in Martiniana (2. julija). Ljudstvo je hvaležno, ko vidi, da se upošteva običaj njegove dežele; duhovniki in menihi mrmrajo, ker se obremenjujejo za veselje tega praznika proti človeški in božji pravici z izdatki v živini in denarju. Vendar je bilo mnogo od šege tega praznika nepričakovano izpuščenega, ker je zapadlo v pozabo, tudi zavoljo tega, ker se šteje od ustoličenja vojvode Majnharđa, deda tega Otona, okrog šestinpetdeset let." (Prevod v: Bogo Grafenauer; Ustoličenje koroških vojvod in država karantanskih Slovencev, 1952)
Maja 1945 so slovenski partizani na Gosposvetskem polju simbolično zasedli prostor, kjer stoji vojvodski prestol.

Diplomatsko konzularna predstavništva

Velesposlanstvo Republike Slovenije

Odpravnica poslov
Helena Drnovšek Zorko
Drugi sekretar
Marko Polajžer
Advance Bank Centre - Level 6
60 Marcus Clarke Street,
Canberra City
telefon: (02) 6243 4830
fax: (02) 6243 4827
Pisma in drugo pošto
poslati na naslov:
Embassy of Republic of Slovenia
P.O. Box 284 - Civic Square,
Canberra ACT 2608
Domača stran na internetu:
<http://slovenia.webone.com.au>
Velesposlanstvo je odprto vse delovne dni od 9.00 -17.00
uradne ure so od 10.00 - 14.00

Generalni konzulat RS Sydney

Častni generalni konzul
Alfred Brežnik
86 Parramatta Road
Camperdown NSW 2050
Tel.: (02) 9517 1591
Fax: (02) 9519 8889
E-mail: slovcon@emona.com.au
Poštni naslov:
P.O.Box 188
Coogee NSW 2034
Uradne ure ob delavnikih
od 10.00 do 12.00 in
od 14.00 do 16.00
Obisk urada po dogovoru
(By appointment only)

Generalni konzulat RS Nova Zelandija

Častni generalni konzul
Dušan Lajovic
Eastern Hutt Road, Pomare
Lower Hutt (Wellington) NZ
telefon: (04) 567 0027
fax: (04) 567 0024
Poštni naslov: P.O.Box 30247
Lower Hut NZ
Poštni naslov v Avstraliji:
P.O.Box 5 Smithfield NSW 2164.

Konzulat Avstralije

Častni konzul Viktor Baraga.
Trg Republike 3/XII,
Ljubljana 1000, Slovenija
Telefon: (61) 125 4252
Fax: (61) 126 4721

Aktualno

Dvokrožni volilni sistem ali večinski volilni sistem - vprašanje, ki ta čas povzroča veliko vroče krvi med slovenskimi politiki. In ne samo vroče krvi, zadeva lahko povzroči razpad nove koalicije "Slovenija" (nekoč Podobnikove, zdaj Zagožnove Slovenske ljudske stranke + Peterletovih Krščanskih demokratov ter Janševih Socialdemokratov). Kje tičijo problemi? Zagožnova linija je potegnila z levimi in levosredinskimi strankami (oziroma s predlogom Mirana Potrča iz ZLSD) in želi izvršiti le kozmetični popravek 80. člena ustave, s tem pa ignorira(jo) zahtevo volilcev in odločitev ustavnega sodišča iz leta 1998.

Namreč: Leta 1996 so prvi prišli v javnost z zamisljo o referendumu o volilnem sistemu Janševi socialdemokrati, referendum se je zgodil in na njem so volilci izglasovali večinski volilni sistem (Janševi socialdemokrati so to takrat smatrali kot njihovo največjo politično zmago v vsem času svojega obstoja). Konec oktobra 1998 je ustavno sodišče izdalo odločbo s katero je ugotovilo, da je bil na referendumu 1996 izglasovan večinski volilni sistem. Državni zbor pa tega še do danes ni in noče upoštevati, čeprav bi bil normalen pojav v vsakem demokratičnem ustavnem sistemu, da bi moral referendumsko odločitev prelititi v zakon.

Dr. Jože Pučnik, predsednik odbora za zaščito ustave je zaradi tega (torej zaradi početja Zagožna in dela njegove stranke SLS+SKD, ter strank ZLSD, LDS, DeSUS) zaskrbljen. Meni, da "po prepričanju odbora ni dopustno, da bi zakonodajna oblast preglasovala sodno, ko gre za varovanje človeških pravic. Zato bi morali volilce na novem referendumu vprašati, ali podpirajo popravilni proporcionalni sistem ali dvokrožnega večinskega. Le to bi bilo v skladu s pravnim redom poudarja Pučnik in pravi, da je "početje nekaterih politikov iz nove koalicije 'Slovenija' višek, cinizem, nepoznavanje razmer ali pa navadna pokvarjenost in da mislijo le na svoje lastne koristi... Tu ne gre za to, ali bo Janša zlomil Zagožna ali pa bo Zagožen zlomil Janšo oziroma po čigavih navodilih ravna premier Bajuk, gre za vprašanje pravnega odnosa do pravnega reda in še najmanj pomembno je, ali gre za razkol v koaliciji Slovenija. V koaliciji bodo vedno razhajanja, saj je to pravilo političnega delovanja."

V imenu odbora je pozdravil odločitev vlade, da zaprosi za mnenje i. deniško komisijo, saj je to najuglednejši evropski forum na področju ustavnega in mednarodnega prava.

Zadnja Dnevnikova javnomnenjska anketa je tudi pokazala, da največji delež vprašanih podpira dvokrožni večinski volilni sistem. Kako se bodo zadeve

Zaradi suše poljščine uničene na 53.000 hektarjih

LJUBLJANA, MARIBOR /VEČER/ - Čeprav je v sredini julija nastopilo deževno vreme, naj bi bilo po prvih ocenah kmetijskih svetovalcev na pšenici škode za več kot milijardo, koruzi za 1,36 in travinju za dve milijardi tolarjev, na hmelju za 408 milijonov, sladkorni pesi za 307 in krompirju za 364 milijonov tolarjev škode. Avgusta pa pričakujejo še višje temperature - nad 40 stopinj C.

Bajukova vlada aktivna

LJUBLJANA /RAZLIČNI VIRI/ - Nova vlada je izvršila številne kadrovske zamenjave in postavila na odgovorna mesta ljudi iz koalicije "Slovenija". Zamenjala je nekatere direktorje javnih podjetij, na največ negodovanja pa je naletela postavitev Marjana Podobnika (SLS) na mesto direktorja Telekom Slovenija.

Ob Dnevu državnosti

LJUBLJANA /RAZLIČNI VIRI/ - Osrednja proslava Dneva državnosti RS je bila v soboto, 24. junija zvečer na Trgu republike. Slavnostna govornika sta bila predsednik države Milan Kučan in predsednik vlade dr. Andrej Bajuk. Nastop na tej slovesnosti so odpovedali pevci Kreslin, Predin in Lovšin pa tudi primorski pevci, ker je prišlo do spremembe programa.

V Ljubljani VII. tabor Slovencev po svetu

LJUBLJANA /VEČER/ - V Zavodu sv. Stanislava v Sentydu je 17. junija potekal VII. tabor Slovencev po svetu. Pred uradnim odprtjem je bila maša, ki jo je imel dr. Franc Rode skupaj z izseljenskimi duhovniki. Pozdravni govor je imel predsednik društva Slovenija v svetu Boštjan Kocmur. Na sporedu je bila tudi okrogla miza z naslovom **Republika Slovenija - mati ali mačeha izseljencem**. Pogovor je povezoval ravnatelj Škofijske klasične gimnazije Jože Mlakar.

Pasti pokojninskega zakona

LJUBLJANA /VEČER/ - Novi pokojninski zakon prinaša številne pasti pa tudi pravice, zato je Zveza svobodnih sindikatov izdala pokojninski priročnik.

Mihaela Logar ni več državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu - novi sekretar dipl. ing. Zorko Pelikan

LJUBLJANA /GLAS SLOVENIJE/ - Med kadrovske zamenjave mini-strov in državnih sekretarjev (teh je kar 23 manj kot v prejšnji vladi) je nova vlada oziroma novi zunanji minister RS Lojze Peterle, zamenjal tudi državnega sekretarja za Slovence po svetu. Trenutno je to delovno mesto zasedel 46-letni ing. **Zorko Pelikan** iz Mira pri Novi Gorici. V začetku devetdesetih je bil direktor Zavoda za varstvo naravnih znamenitosti v Novi Gorici, zatem je delal kot svetovalec na zunanjem ministrstvu. Leta 1955 je bil imenovan za vicekonzula na generalnem konzulatu RS v Trstu, kjer je čez dve leti napredoval za konzula. Maja lani je bil znova poklican v Ljubljano kot vladni svetovalec za slovenske manjšine v Avstriji, Italiji in na Madžarskem. Naslov: Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Gregorčičeva ul. 25 Ljubljana 1000; telefon: 178 2291

Exklusivno sporočilo za Glas Slovenije - Predsednik RS Milan Kučan podelil posmrtno odlikovanje slovenskemu frančiškanku iz Melbourn

Na prošnjo uredništva *Glasa Slovenije* odgovarja, po naročilu Milan Kučana, predsednika RS, generalni sekretar Marjan Šiftar iz Urada predsednika RS:

"Posredujemo vam fotokopijo ukaza predsednika Republike Slovenije gospoda Milana Kučana o podelitvi odlikovanja pokojnemu patru Valentinu Baziliju. Kar se tiče odlikovanja Častni znak svobode RS vam sporočamo, da je to edino odlikovanje, ki ga imamo do sedaj v RS. Odlikovanje ima tri stopnje: zlati, srebrni in častni znak. V devetih letih obstoja naše države je predsednik na predloge različnih organizacij in posameznikov, pa tudi Ministrstva za zunanje zadeve podelil odlikovanje Častni znak svobode Republike Slovenije naslednjim našim izseljencem: Rajku Cibicu iz Francije, Cvetki Kocijančič, Ivanu Johnu Plutu, Cirilu Soršaku in dr. Zlatku Aureliusu Verbiču, vsi iz Kanade; Mai Kollander in Roberu Tomischu iz ZDA; Božidarju Finku iz Argentine; Dušanu Pleničarju, posthumno, iz Anglije; Ani Stuhec, Francu Lasiču in Dragu Vizjaku iz Nemčije; dr. Maksimiljanu Jezerniku iz Vatikana.

Dolgoletni urednik Rodne grude v pokoj?

LJUBLJANA /GLAS SLOVENIJE/ - Mnogi Slovenci po svetu so sprejeli novico o predčasni upokojitvi **Jožeta Prešerna**, dolgoletnega odgovornega urednika (35 let) *Rodne grude* - glasila Slovenske izseljenske matice in angleške revije *Slovenija*, z razočaranjem. Novi urednik bo dosedanj urednik - novinar **Ivan Cimerman**, po neuradnih podatkih iz SIM pa mu bo pomagala **Vida Posinkovič**, sam Jože Prešeren pa pravi, da se

LAJOVIC
tuba 75 let
years
embalaža, d.d.
1000 Ljubljana, Verovškova 66
SLOVENIJA

Slovenska popevka in Melodija morja in sonca

LJUBLJANA, PORTOROŽ/STA/ - Na ljubljanskem Gradu je bila izbrana za slovensko popevko 2000 pesem *Glas srca* v izvedbi dueta **The Twins**. V portoroškem Avditoriju pa se je v soboto, 22. julija končal 23. mednarodni festival **Melodije morja in sonca**; prvo nagrado občinstva, ki so ga sestavljali poslušalci 16 radijskih postaj po Sloveniji, je prejel **Slavko Ivančič** za skladbo *Črta*.

Pred volitvami - Slovenci po svetu neenakopravni

LJUBLJANA /RAZLIČNI VIRI/ - Slovenski krščanski demokrati (SKD) oziroma njihov predsednik Lojze Peterle so že pred letom ali dvema vložili na Ustavno sodišče pritožbo. Zakonu o evidenci volilne pravice so očitali, da postavlja slovenske državljane s stalnim prebivališčem v tujini v neenakopraven položaj z državljani v Sloveniji. Medtem ko se v Sloveniji volilni imenik vzpostavi po uradni dolžnosti in so volivci tudi osebno obveščeni o glasovanju, morajo slovenski državljani v tujini sami skrbeti, da pravočasno izvedo za volitve v Sloveniji in pravočasno sporočijo, da želijo voliti. Državljeni Slovenije s stalnim prebivališčem v tujini so morali doslej najpozneje 30 dni pred volitvami poslati državni volilni komisiji zahtevo za vpis v posebni volilni imenik in sporočiti, kako želijo glasovati: po pošti ali na diplomatsko konzularnem predstavništvu.

Zdaj je Ustavno sodišče končno odločilo, da je zakon o evidenci volilne pravice zaradi razlikovanja volivcev v neskladju z ustavo. Državni zbor mora to neskladje odpraviti v enem letu. Za volitve, ki bodo to jesen, pa morajo pristojni organi slovenske državljanke v tujini obvestiti o volitvah in o možnih načinih uresničevanja njihove volilne pravice na podlagi zdajšnje evidence.

Projekt "Slovenija in Sydney" nared

LJUBLJANA /OKS, SNTTO, DELOFAV/ - V torek, 18. julija je Slovenska nacionalna turistična organizacija (SNTTO) na tiskovni konferenci v Ljubljani predstavila celoten projekt Sydney 2000, saj je usklajevalka slovenskega projekta, ki združuje poleg športne tudi gospodarsko, turistično in kulturno predstavitev Slovenije. Predstavili so Slovensko hišo, Slovensko gostilno, ki bosta v času OI na prestižni lokaciji v središču Sydneya. Poslovneži iz 24 slovenskih podjetij bodo v Avstralijo odpotovali že 8. septembra in bodo imeli pred slovesno otvoritvijo OI dve konferenci, eno v Melbournu, drugo v Sydneyu. To bosta prvi poslovni konferenci, ki jih Gospodarska zbornica Slovenije organizira v Avstraliji ob sodelovanju avstralskih zbornic. Lani je bilo medsebojne trgovine med Avstralijo in Slovenijo le za 27 milijonov dolarjev. Gorenje je tretji največji izvoznik v Avstralijo, saj več prodata v Avstralijo edino še Lek in Impol.

Tečajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj (sobota, 21. julija 2000)

Država (enota) tolarjev	
EMU (1 EUR)	206,3871
Avstrija (1 ATS)	14,9987
Francija (1 FRF)	31,4635
Italija (100 ITL)	10,6590
Nemčija (1 DEM)	105,5240
Avstralija (1 AUD)	129,7787
Hrvaška (1 HRK)	27,1730
Japonska (1 JPY)	2,0364
Kanada (1 CAD)	150,1434
Švica (1 CHF)	133,1100
V. Britanija (1 GBP)	334,3384
ZDA (1 USD)	220,8766

Na zasedanju SSK sprejeli več resolucij in izvolili novo vodstvo

CELOVEC /DELO/ - V Tinjah na avstrijskem Koroškem, kjer je potekalo zasedanje Svetovnega slovenskega kongresa (SSK), so sprejeli več resolucij in izvolili novo vodstvo. Za novega predsednika SSK so izvolili **Borisa Pleskovića**, sicer direktorja razvojnega oddelka Svetovne banke v Washingtonu. Udeleženci zasedanja so se dotaknili urejanja nerešenih mejnih vprašanj med Slovenijo in Hrvaško, pozvali so k spravi državi sprtih političnih strani v Sloveniji, sprejeli pa so tudi protestno izjavo, v kateri pozivajo mednarodno javnost, naj bolj budno spremlja manjšinsko politiko v Avstriji. Novi predsednik SSK Plesković je povedal, da je vizija SSK v današnjem svetu globalizacije čim večja izobraženost Slovencev, pri čemer je čim več študentom treba omogočiti študij v zahodnih državah, saj je prihodnost Slovenije predvsem znanje. Po njegovem mnenju se mora matična Slovenija povezati s četrtino Slovencev po svetu, da bo postala uspešna, bogata, demokratična in prijazna dežela.

Priljubljena slovenščina

LJUBLJANA /DELOFAV/ - V Ljubljani je bil že 36. seminar slovenskega jezika, literature in kulture za tuje ljubitelje slovenščine.

V Slovenijo bodo v Avstralijo odpotovali že 8. septembra in bodo imeli pred slovesno otvoritvijo OI dve konferenci, eno v Melbournu, drugo v Sydneyu. To bosta prvi poslovni konferenci, ki jih Gospodarska zbornica Slovenije organizira v Avstraliji ob sodelovanju avstralskih zbornic. Lani je bilo medsebojne trgovine med Avstralijo in Slovenijo le za 27 milijonov dolarjev. Gorenje je tretji največji izvoznik v Avstralijo, saj več prodata v Avstralijo edino še Lek in Impol. V Slovenijo hiši bodo gala večeri, prireditve, predstavitve, novinarske konference intd., del pa bo posvečen olimpijniku Leonu Štuklju, razstavi njegovih športnih dosežkov in predstavitvi slovenske ponudbe oziroma možnosti za aktivni oddih. "Celotna zadeva bo stala dobrih 57 milijonov tolarjev, brez najemnine za prostore, ki jo bodo poravnali naši izseljenci!" so dejali na tiskovni konferenci. Stroški za športnike pa bodo okoli 2 milijona AUD.

AFORIZEM

Nič razumeti pomeni biti kar naprej osupljen. Picasso v portretih ni risal obrazov, ampak človeške duše. Žarko Petan

Pred izidom

Komisija Državnega zbora RS za Slovence v zamejstvu in po svetu o prelogu zakona o statusu Slovencev brez slovenskega državljanstva

LJUBLJANA, 26. JULIJA (STA) - Komisija DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu je kot zainteresirano telo po več kot letu dni ponovno obravnavala predlog zakona o statusu Slovencev brez slovenskega državljanstva in na predsednika DZ naslovila predlog, naj ta predlog zakona uvrsti na prvo naslednjo sejo DZ. Pred tem se je komisija seznanila z mnenji Slovencev v zamejstvu in po svetu o predlogu zakona, ki ga je leta 1998 predlagala skupina poslancev s prvopodpisanim Ivom Hvalico (SDS). Med razpravo so poslanci opozorili, da vlada in sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve še vedno nista podala svojega mnenja o predlogu zakona. Je pa komisija doslej prejela mnenja posameznikov in društev iz Argentine, BiH, Francije, Avstrije, Nizozemske, Avstralije in Madžarske.

Slovinci, ki živijo izven meja Slovenije lahko slovensko državljanstvo sedaj pridobijo le na podlagi izredne naturalizacije. Ti postopki pa so, kot je na seji komisije pojasnil predstavnik MNZ, dolgotrajni. Povprečni časovni zamik, od dne, ko je prošnja vložena, do začetka postopka za reševanje, je leto dni, saj mora MNZ pridobiti ustrežna mnenja; tudi od urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Državni sekretar Pelikan je ob tem dodal, da si na uradu zdaj prizadevajo, da bi zadeve pospešili. Od osamosvojitve, 25. 6. 1991, do 30. 6. letos je bilo slovensko državljanstvo na osnovi izredne naturalizacije podeljeno 2107 osebam. Poslanec Davorin Terčon (LDS) je menil, da predlog zakona ni dovolj dodelan in da vzbuja številne resne pomisleke, med drugim glede možnosti pridobitve delne volilne pravice. Komisija se je na seji dotaknila tudi skorajšnjih parlamentarnih volitev v Sloveniji. Člani komisije so se strinjali, da bi se morala komisija čimprej sestati s tajnikom republiške volilne komisije Markom Golobičem in državnim sekretarjem Pelikanom, da bi skupaj pregledali možnosti, da bi Slovenci v zamejstvu in izseljeništvu lahko pravočasno sodelovali na volitvah. Po preteklih parlamentarnih volitvah so namreč ti izrekli številne pritožbe, predvsem na račun zamud in nepravočasne obveščeniosti.

Državni zbor spremenil 80. člen ustave

LJUBLJANA, 25. JULIJ (STA) - Državni zbor je s potrebno dvotretjinsko večino sprejel ustavni zakon o dopolnitvi 80. člena ustave, s katerim je v ustavo zapisal nekoliko spremenjeni proporcionalni volilni sistem s štiriodstotnim volilnim pragom. Glasovanja se niso udeležili poslanci Janševe SDS. Za spreminjanje ustave so se dogovorili poslanci SLS + SKD, LDS, ZLSD in Desusa.

Koalicija "Slovenija" razpadla, dr. Andrej Bajuk in Alojz Peterle odstopila iz SLS+SKD

LJUBLJANA, 26. JULIJ (STA) - Končna odločitev v volilnem sistemu je povzročila velik razkol med partnericama (SLS+SKD in SDS). Predsednik vlade dr. Andrej Bajuk in Alojz Peterle sta odstopila s položaja podpredsednika SLS+SKD ter tudi izstopila iz te stranke. Dr. Bajuk pa je napovedal ustanovitev svoje stranke in že zdaj se ve, da bo Zagožnova SLS izgubila veliko svojih članov; eni se bodo pridružili Bajuku (in verjetno Peterletu), drugi Janši, vsi skupaj pa bodo morda ustanovili novo koalicijo.

Predsednik države Milan Kučan je napovedal točen datum volitev, te bodo 15. oktobra letos.

Veleposlaništvo Republike Slovenije - Canberra obvešča Strokovno izpopolnjevanje učiteljev in učiteljic iz Avstralije in Argentine

Ministrstvo za šolstvo in šport in Ministrstvo za zunanje zadeve, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu pripravljata med 10. in 22. januarjem 2001 strokovno izpopolnjevanje za učitelje slovenskega jezika in kulture. Organizator bo kril 80% stroškov letalske vozovnice, bivanje in stroške strokovnega programa. Vsi zainteresirani naj do 31. avgusta 2000 pošljejo prijave na Urad za Slovence po svetu. Za več informacij kličite Veleposlaništvo RS v Canberri.

Zapisali so še v...

Dnevnik *Delo* vsako leto, že po dolgoletni tradiciji, ob Srečanju v moji deželi, posveča izseljencem posebno prilogo pod naslovom *Slovenija v srcu*. Prilogo pripravlja in urejuje **Dragica Bošnjak**. Letošnji prilogi na pot spregovorita Mitja Meršol, urednik *Dela* in Lada Zei, ki pripravlja izbor *Delofax-a* na internetu (www.delo.si). V prilogi se oglasijo tudi predsednik SIM dr. Anton Bebler, Marjana Blaznik v imenu internetove domače strani SIM (blaznik@zdruzenje-sim.si) in Jože Prešeren, kot bivši urednik *Rodne grude*. Na tretji strani urednica priloge predstavi bivšega predsednika Svetovnega slovenskega kongresa dr. Jožeta Bernika, novega državnega sekretarja za Slovence v zamejstvu in po svetu dipl.ing. Zorka Pelikana. Med drugimi zanimivostmi pa slikovno predstavi tudi nekaj avstralskih Slovencev: Heleno in Ivota Leberja, Marijo Košorok, Romano Favier Zorzut, Sonjo Leber, Florjana Auserja in Stanko Gregorič.

DELO

Dragica Bošnjak /- Iz intervjuja z Jožetom Prešernom, bivšim urednikom *Rodne grude*:

Dragica Bošnjak: *Tri desetletja in pol si bil torej "v službi" na Slovenski izseljenski matici. Kaj lahko danes praviš na očitke, da je bila to le "podaljšana roka režima", "izpostava Udbe", ki vohuni za izseljenci in podobno? Kako torej zdaj razmišljaš, pripoveduješ o tem, kar nekateri pripisujejo SIM?*

Jože Prešeren: Vesel sem tega tvojega vprašanja, saj na nas uslužbenec pogosto pada senca nekega obdobja, na katerega pa nismo imeli nobenega vpliva. Funkcionarjev maticice, ki so morda bili povezani z Udbo, že zdavnaj ni več, ostalo nas je le nekaj dolgoletnih uslužbencev, ki smo bili po krivem obtoženi nečesa, česar niti vedeli nismo. Sam gledam na to takole: izseljenska matica je bila edina v Sloveniji pooblaščenca za sodelovanje z izseljenci in to kot nevladna organizacija, katere vodstvo je bilo sveda skrbno izbrano. To naj bi bili predvsem bivši diplomati, ki so bili kolikor toliko seznanjeni s problematiko izseljenstva. Dovoljeno nam je bilo sodelovati samo s tako imenovano lojalno emigracijo, okvire delovanja je predpisala takratna SZDL (Op.u.: Socialistična zveza delovnega ljudstva). To je bil neke vrste zakon. Vse je bilo v redu, kadar je neki bivši politični emigrant prestopil k lojalnim. Strogo pa nam je bilo prepovedano navezovati kakršnekoli stike z društvi in organizacijami politične emigracije. Če si na kakem potovanju po naključju srečal kakega nekdanjega domobranca, tega bolje, da nisi nikomur omenjal, kaj šele, da bi kaj napisal o njem.

Da pa je bila Matica izpostava Udbe? Zatrdo lahko rečem, da nikoli, saj Udba ni nikomur zaupala, bala se je sama sebe. Bila pa je seveda skrbno opazovana, kontrolirana, spremljanje dogajanja v organizacijah politične emigracije je bila predvsem naloga Udbe. Včasih me je kdo vprašal, če smo dobili kak časopis, ki ga izdaja ta ali ona politična organizacija, poslali da so nam ga v informacijo, vendar pa nismo dobili ničesar. Stalno so kontrolirali vso pošto, ki je prihajala na naš naslov, plenili tudi nedolžne časopise, ob koncu tega niti skrivali niso več. Zato pravim, da je bila Matica kvečjemu žrtev, ne pa izpostava Udbe. Najhuje pa je, da se marsikateri očitke v javnosti pojavlja še danes, nvsezadnje pa to pade na ljudi, ki so opravljali le svoje strokovno delo. Naravnost smešno se mi zdi, da so recimo očitali novinarju *Rodne grude*, ki je iskal stike z rojaki po svetu, da vohuni za izseljenci. Če je med izseljence potoval novinar kateregakoli drugega časopisa ali radia, je bilo vse v redu...

Na vprašanje *Dragice Bošnjak*, če je bil kdaj v partiji, je Jože Prešeren odgovoril:

"Nikoli. Ko sem nastopil službo, mi je takratna predsednica SIM Zima Vrščajeva rekla, da je še boljše tako, saj se Matica z ideologijo ne ukvarja. Pa tudi sicer se mi zdi, da bi z vstopom v partijo izdal lastno mater, ki me je vzgajala v krščanskem duhu."

In kakšne načrte ima za čas, ko bo več časa tudi za pisanje? "Teško se je posloviti od tega, kar si delal tako rekoč vso svojo delovno dobo, vse življenje. Upam, da bo še kaj možnosti za delo, tudi za svobodnejše pisanje, z veseljem, za užitek. Imam kar precej takih načrtov."

Lada Zei pripravlja izbor *Delofax-a*, iz katerega tudi uredništvo *Glasa Slovenije* redno črpa veliko informacij

RTV SLO

Intervju z dr. Andrejem Bajukom, predsednikom slovenske vlade: Dr. Andrej Bajuk: "Vprašanje sprave je v Sloveniji še vedno odprto vprašanje, vendar je skrajni čas, da pridemo do nekega sporazuma, da nobenega Slovence ne bomo sodili po tem, kako so se opredeljevali njihovi starši oziroma stari starši."

Po njegovem je prvi korak izražanje spoštovanja do vseh pobitih in spoštovanja do dostojanstva vsakega človeka, zato se je sam tudi udeležil tako sprave slovesnosti v Kočevskem Rogu, zatem pa še izrekel svoje spoštovanje padlim na drugi strani. V zvezi s prepevanjem pesmi v Kočevskem Rogu, ki naj bi bila domobranska himna, za kar so nekateri menili, da je to pomenilo legalizacijo kolaboracije s strani slovenske vlade, pa je Bajuk odgovoril, da je to domoljubna pesem, ki je ni nikdar poznal kot domobransko himno. Sam spoštuje in bo vedno spoštoval vsakogar, ki se je očitno uprl fašizmu, nacizmu in tudi komunizmu. Sodobni svet in predvsem Evropa, ki je toliko pretrpela ravno od teh treh hudih bičev tega stoletja, se danes skuša vsega tega otresti in to moramo po premierovih besedah storiti tudi v naši državi. Otresti se moramo vsega hudega v naši preteklosti in okrepiti vse, kar je bilo dobrega ter in skupaj graditi bolj prijazno, demokratično in boljše Slovenijo za nas vse.

DELOFAX

Prvo Šeligovo darilo (novi kulturni minister) Rimskokatoliški cerkvi je vrnitev mariborskega gradu Betnava (zaenkrat le še vzhodni in zahodni trakt, kasneje po dogovoru ostalo). Škofija zahteva tudi 300 milijonov tolarjev odškodnine zaradi prepočasne denacionalizacije.

STA

Po sprejetju sprememb 80. člena ustave: V stranki socialdemokratov (SDS) ocenjujejo, da je s spremembo ustave v Sloveniji nastala navidezna demokracija, v kateri so nekatere pravice, ki so sicer zapisane v ustavi in s tem pravno-formalno zagotovljene, v praksi neuresničljive. Ena od teh navideznih pravic je pravica do referendumu, ki državljanom omogoča sprejemanje odločitev in sprejemanje zakonov na referendumu, izničenje te pravice pa bo imelo po besedah predsednika SDS Janeza Janše dolgoročne posledice za slovenski politični prostor. Kot je povedal na novinarski konferenci, si v SDS niso nikoli predstavljali, da bi lahko SLS+SKD Slovenska ljudska stranka glasovala za predlog ZLSD, "zato prodaja glasov in izvornih interesov združene stranke ne more ostati samo politična epizoda, ki bi jo lahko hitro pozabili."

Po Janševih besedah zgodba o volilnih sistemih s tem ni končana, saj se bodo polemike nadaljevale, pisma iz tujine pa kažejo, da bo s spremembo ustave otežena tudi pot Slovenije v EU. Če bi bila naša država že članica EU, do takšnih dogodkov ne bi prihajalo, saj jih evropska zakonodaja onemogoča, je povedal prvak SDS.

V SDS obžalujejo, da je SLS v zadnjih štirih letih že drugič prekršila dano besedo, s čimer so postali neverodostojen partner, saj nobena programska sorodnost strank ne odtehta dane besede. Zato so po Janševih besedah z združeno stranko sicer pripravljeni sodelovati pred in po volitvah, vendar pa niso pripravljene podpisovati pogodb o sodelovanju, saj jih v združeni stranki ne spoštujejo. V SDS zaenkrat nastali položaj še preučujejo, pripravljajo pa se tudi na izredni kongres stranke, ki bo septembra in na katerem po Janševih besedah ne bodo spreminjali programa stranke.

Janša je izrazil tudi bojazen, da bo t.i. ustavna koalicija poskusila zamenjati vlado še pred volitvami, ker se na področju financ kažejo signali, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da trenutni slovenski finančni sistem ni sposoben niti učinkovito pobirati davkov in da davkov ne plačujejo podjetja, ki so monopolna. Po nekaterih ugovorovih naj bi se mamreč dogajalo, da s soglasjem prejšnje vlade in finančnega ministra mnogih davkov niso placala podjetja, ki so bila blizu vladajoči nomenklaturi. Gre za visoke vsote in zelo občutljivo zadevo, zato je možno, da se bo preprečila ugotovitev dejanskega stanja s tem, da se vladi vzame pooblastila z glasovi t.i. ustavne koalicije, je končal Janša.

Slovenija, moja dežela

CELJE

/STA/ - Letošnja nacionalna kulturna prireditev **Zlata harmonika**, ki praznuje dvajsetletnico obstoja, bo potekala 1. in 2. septembra na Ljubečni pri Celju. Prireditelj je vrhunec doživela leta 1994, ko je bilo prvic organizirano tekmovanje za Grand Prix Slovenije, pod okriljem mednarodne organizacije C.I.O.F.F. **Ob 20-letnici Zlate harmonike** bo organizator prireditve izdal jubilejni zbornik, ki bo vseboval tudi strokovna besedila o harmoniki kot ljudskem glasbilu, poudarjen pa bo tudi pomen prireditve pri ohranjanju slovenske ljudske dediščine. Po besedah Milana Brecla, člana organizacijskega odbora in pobudnika harmonikarskega tekmovanja **Zlata harmonika**, je na prireditvah v dvajsetih letih obstoja tekmovalo več kot 1500 harmonikarjev, **Zlata harmonika** pa je svoje poslanstvo vseskozi povezovala z ohranitvijo kulturne dediščine in harmoniko uveljavljala kot eno najpopularnejših ljudskih glasbil.

TREBNJE

/STA/ - V Knežji vasi pri Dobnici na Dolenjskem so v okviru Baragovih dni v spomin na slovenskega misijonarja in jezikoslovca, t.i. apostola Indijancev, **Friderika Ireneja Barago** (1797-1868), ki je kot misijonar vse svoje življenje posvetil ohranjanju zadnjih ostankov indijanskih plemen v Severni Ameriki in njihove kulture, pripravili slovesno mašo, ki jo je ob somaševanju domačih župnikov daroval ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode. V primeru škofa Friderika Barage je slovenski narod dal svetu izrednega moža, je poudaril nadškof Rode. Slavnostni govornik na prireditvi pa je bil zunanji minister Lojze Peterle, ki je razmišljal, zakaj bi Barago z njegovim posebnim darom za jezik rabili tudi v sedanjem času. "Mi govorimo, izgovarjamo iste besede, četudi o marsičem mislimo različno, pa vendar mislim, da se najboljšo ne razumemo. Baraga bi nam, tak kot je bil in tak kot je hotel biti, gotovo pomagal k temu, da bi bil naš jezik jasen in nedvoumen, da bi vedeli, kdaj gre za resnico, kdaj gre za laž, kdaj gre za meglo, kdaj gre za dejstva in kdaj gre za komentar in kdaj gre za razlago. Pomagal bi nam k jeziku, s katerim bi se razumeli tako glede preteklosti, sedanjosti in tudi glede prihodnosti," je dejal Peterle.

LENDAVA

/VEČER/ - Na razpis za podelitev priznanj in nagrad občine Lendava za leto 2000 je prispelo 5 predlogov za podelitev priznanj. Na dan občinskega praznika Lendava, sta plaketo prejela **Štefan Sinko** iz Lendave za večletno prizadevanje in uspešno delo na področju kinologije in prav tako Lendavčan, **Boris Gjerkeš** za uspešno mentorstvo mladih gledaliških skupin (La Luna) in dosežene uspehe na področju gledališke ustvarjalnosti. Priznanje občine Lendava je bilo podeljeno glasbeniku in skladatelju **Dragu Ivanuši** iz Lendave za uspešno glasbeno ustvarjalnost na področju slovenskega filma in gledališča in predsedniku krajevne skupnosti Hotiza, **Hotičanu Štefanu Sobočanu** za požrtvovalno in odgovorno delo v vodstvu krajevne skupnosti.

GORNJI PETROVCI

/VEČER/ - Pred dnevi so pri enem od gradbišč železniške proge proti Madžarski v bližini predora med Stanjevci in Mačkovci v občini Gornji Petrovci domačini za dobro uro zaprli cesto. Kot je navedel župan občine so se za državljansko nepokorščino odločili zato, ker tudi po dveh mesecih glede tega niso uspeli najti skupnega jezika s predstavniki Slovenskih železnic in državo oziroma investitorjem. Vznemirjajo jih tudi poškodbe na lokalni infrastrukturi in dejstvo, da so nekateri mostovi tako ozki, da jih ne morejo prevoziti kombajni. Izvajalec je izjavil, da bo po končani gradnji železniške proge saniral vse poškodovane objekte. Odprto vprašanje ostajata tudi asfaltiranje lokalne ceste v Stanjevcih in ureditev ulične razsvetljave do bodoče železniške postaje v Gornjih Petrovcih.

CERKNO

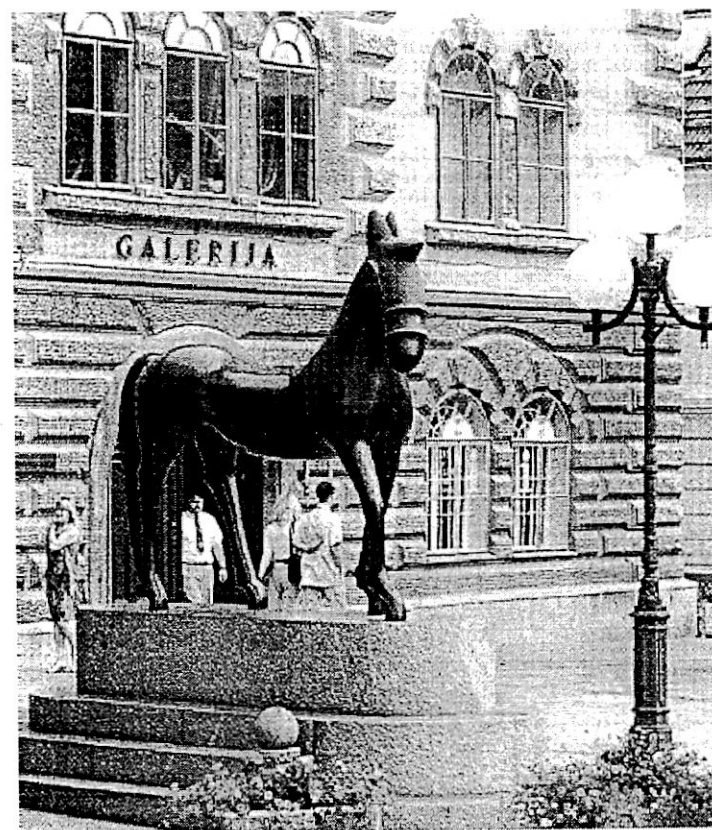
/VEČER/ - Za uvrstitev partizanske bolnišnice **Franje na Unescov seznam svetovne dediščine** bo potrebnega veliko truda, strokovnih utemeljitev in lobiranja v mednarodnih krogih. Idričani so delo dobro zastavili, zato je že zaznati napredek. Bolnišnico si je med drugimi ogledal papežev osebni zdravnik, udeleženec ortopedskega simpozija v Valdoltri Gianfranco Fineschi. Dolgoletni direktor Fakultete za medicino in kirurgijo Agostino Gemelli iz Rima je bil med obiskom partizanske bolnišnice na Cerkljanskem vidno ganjen in

navdušen hkrati. Ni mu bilo žal, da se je kljub svojim skoraj osemdesetim letom in nevihti podal v sotesko reke Pasice, ki skriva simbol človeške humanosti. Predsednik državnega zbora Janez Podobnik je pred dnevi pobudniku za uvrstitev bolnišnice Franja na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine poslancu Samu Bevku in direktorici Muzeja za Idrijsko in Cerkljansko Ivani Leskovec zagotovil osebno podporo v nadaljnjih postopkih, ki so pred predlagatelji, državo in lokalno skupnostjo.

BLED

(STA) - Na Blejskem gradu v obnovljenem stolpu so odprli mojstrsko delavnico Grajska tiskarna pod imenom **Manufaktura Mojster Janez**. Zgodovina tiskarstva je letošnjim praznovanjem še posebej naklonjena, saj tiskana beseda praznuje okrogle obletnice. V počastitev pomembnih dogodkov so na Blejskem gradu v stražnem stolpu pripravili stalno razstavo oziroma delavnico **Grajska tiskarna**, s katero je v živo demonstrirana in za obiskovalce na zanimiv način prikazana zgodovina tiskarstva v svetu in doma.

SLOVENJ GRADEC

Kogojev Venetski konj pred Galerijo likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu

SLOVENJ GRADEC /DELO/ - Priročnik za popotnika in poslovnega človeka, je del obsežnejše zbirke Slovenija total, v katerih jih je pri Pomurski založbi od načrtovanih dvanajstih knjig izšlo že deset. V knjigi o Koroški je 67 barvnih fotografij, opisuje pa gozdnatost in vodnatost, rudarstvo, samotne kmetije, večja naselja v dnu dolin, Peca in kralj Matjaž, življenje ob meji in ustvarjalnost in še veliko več.

ANKARAN-TRIGLAV

/DELOFAN/ - Koprski odbor društva Sever in območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Slovenska Istra sta se odločila za prijateljstvo med vsemi, ki so se bojevali za Slovenijo. V ta namen prirejajo razne akcije, ena takih je bil vzpon na Triglav. Tokrat z eno posebnostjo: s seboj so vzeli posebno oblikovano steklenico morske vode (zajeli so jo na pomolu Ankarana) in z njo zalili sam vrh Triglava. Skupina dvanajstih pohodnikov je v osmih dneh prepešala 230 kilometrov.

SLOVENSKE KONJICE

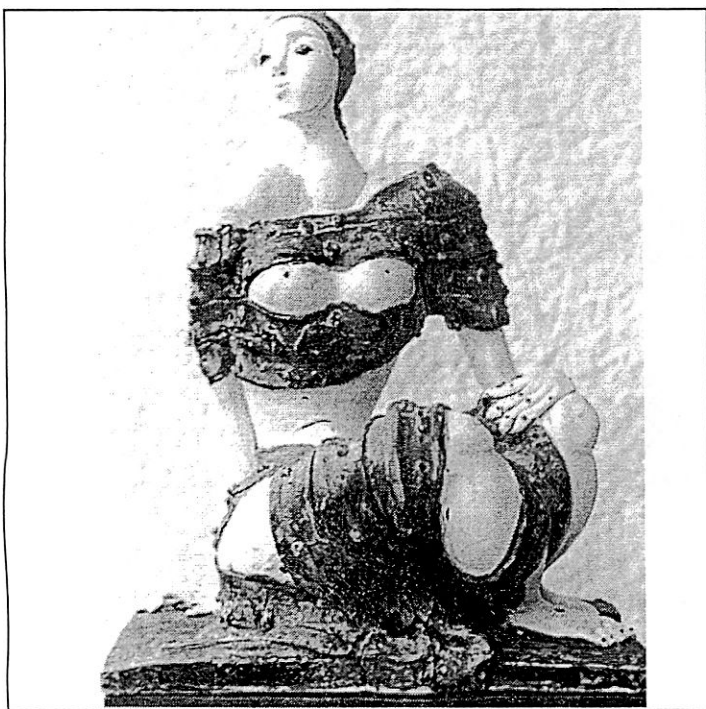
/DELOFAN/ - V Slovenskih Konjicah, mestu, ki se ponaša s pridobljenim zlatim odličjem v tekmovanju *Entente Florale* za najboljšo urejeno evropsko mesto, se je pred dnevi mudila delegacija Communities in Bloom, ki primerja njalepša evropska mesta z zmagovalnimi v Kanadi. Letos bosta barve Slovenije v tekmovanju *Entente Florale* zastopala Nova Gorica in Podčetrtek. Razen Konjic si je pridobilo zlato odličje tudi Velenje, Žiže in Kranjska gora pa bronasto priznanje.

Kultura Slovenija

Prireditev ob obletnici rojstva Ite Rine

DIVAČA /STA/ - Občina Divača v sodelovanju s Slovensko kinoteko in letos prvic z ljubljansko Akademijo za likovne umetnosti je v Škrateljnovi hiši v Divaci spet pripravila slovesnost ob obletnici prve slovenske filmske zvezde **Ide Kravanje** z umetniškim imenom **Ita Rina** (7.7.1907-12.5.1979). Ita Rina se je z 22 leti povzpela na zvezdniško nebo, saj je leta 1929 s svojo fotogenijo zablestela v Machatyjevem *Erotikonu* in že naslednje leto ustvarila igralsko izjemno domišljeno ter tako nepozabno Toncko, tragičen ženski lik v Antonovem filmu *Obešenjakova Toncka*.

DRAGA 2000 bo od 1. do 3. septembra - med drugim bo Aleksander Zorn govoril o *Težavah s slovensko identiteto*, dr. Tone Jamnik: *O spravi-procesu osvobajanja in znamenju poguma*, dr. Stane Granda o *Združeni Sloveniji in slovenski državi*

Kip iz gline Ljubice Ratkajec Kočica, umetnice - oblikovalke stekla in keramike, zaposlene v steklarni Rogaška Slatina /7D/

Mednarodni poletni festival v Ljubljani

LJUBLJANA /STA/ - Sedem tednov poletne kulture v mestu Ljubljana - začel se je 48. mednarodni poletni festival. Uradno so ga odprli v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Prvič v Sloveniji, sicer pa sto let po krstni uprizoritvi na festivalu v Birminghamu, je občinstvo prisluhnilo Elgarjevemu oratoriju *Geroncijeve sanje*, ko so skupaj nastopili kar trije ansambli: Simfonični orkester RTV Slovenija, akademski zbor Ivan Goran Kovačić iz Zagreba in zbor Opere in baleta SNG Maribor. Začetek poletnega festivala so po ljubljanskih ulicah naznanjali nastopi godbe iz Cerknice in folklorne skupine Tine Rožanc, vmes pa so mladi pari ob zvokih lajnarja delili program letošnjega festivala. Drugi dan festivala, pa so nadaljevali z razstavno dejavnostjo: na ljubljanskem gradu so odprli kiparsko razstavo opernih likov Aleksandra Kovača. V programu je še veliko zanimivosti.

Kdo je bila prva slovenska pripovednica

PREDDVOR, GRAC /VEČER/ - Josipini Turnograjski je življenje določilo usodo, ki je bila značilna za premnoge nadarjene Slovence: umrla je pri enaindvajsetih. Vsaj dva talenta ji je uspelo uresničiti s tolikšno sklenjenostjo, da je po eni strani njeno delo prepoznavno in spravljeno v spomin slovenske kulture, po drugi pa toliko utemeljeno s tematsko pestrostjo, da bi iz nje lahko razvijali ugibanja o njeni ustvarjalni poti, če bi je ne bila prekinila smrt.

Josipina Urbančič, rojena leta 1833 na gradu Turn pri Preddvoru (v bližini Bleda), zato Turnograjska, je bila obdarjena z občutkom za glasbo in literaturo. Domači učitelji so ji znali oba darova razviti, njen mož Lovro Toman ju je s svojim narodno-buditeljskim delom utrdil. Danes je Josipini v slovenski literarni zgodovini pripisan primat pripovednice, vsi pregledi slovenskega slovstva ne izpustijo opredelitve "prva slovenska pripovednica". Živel je v Gracu, kjer je tudi pokopana. Tam se je pred tremi leti zbrala skupina ljudi, ki je poskrbela, da zgodovina s pokopališča sv. Lenarta ne bo izginila. Zato je razumljiv ponos inž. Franza Perglerja, ki je s svojim odborom poskrbel, da je Josipine Turnograjska dobila obelisk, pa tudi v leksikon znamenitih osebnosti, tu pokopanih je uvrščena.

Poletje v Kranju

KRANJ /GORENJSKA ON LINE/ - S potopisnim predavanjem Zvoneta Seruge se je začel sklop prireditev pod skupnim naslovom *Poletje v Kranju 2000*, ki so ga tudi tokrat pripravili v Klubu študentov Kranj. Do konca avgusta se bodo na stalnem prizorišču na Pungertu zvrstili številni glasbeni koncerti, potopisna predavanja in umetniške delavnice.

Študija o prednikih Slovanov med najbolj prodajanimi knjigami v Moskvi

LJUBLJANA, MOSKVA - (STA) - Društvo Dr. France Prešeren iz Moskve je julija letos izdalo znanstveno študijo avtorja P. A. Tulajeva z naslovom *Veneti, predniki Slovanov*. Študija je izšla v slovenščini in ruščini, povzpela pa se je na tretje mesto najbolj prodajanih knjig v Moskvi. Vzbudila je tudi veliko zanimanja v Sloveniji. Naročiti jo je mogoče na naslovu drpreseren@email.si.

Primorski poletni festival

KOPER /STA/ - Na koprskem Titovem trgu poteka 7. Primorski poletni festival. Zvrstilo se bo več kot 40 pretežno gledaliških predstav. Podelili so tudi posebna priznanja. Dobitnika zlate školjke sta **Boris Cavazza** (predvsem kot režiser) in **Sergij Peljhan** (direktor Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica).

Mednarodni glasbeni projekt ob 200-letnici Prešernovega rojstva - Zdravljica miru v izvedbi osmih izvajalcev

/VEČER/ - Ko se je pevec Gianni Rijavec lani v Sarajevu udeležil mednarodnega glasbenega festivala in ko je videl, kaj je vojna naredila temu mestu, je začel razmišljati o pesmi, ki bi jo lahko miru v pozdrav prepevali pevci iz različnih držav, ki so bile kakorkoli vpletene v vojno. In ko je lani poslušal ameriškega predsednika Billa Clintona, ki je v Ljubljani med drugim govoril o *Zdravljici* kot o pesmi, ki poje o spravi med narodi, se je odločil napisati pesem, v kateri je tudi del besedila *Zdravljice*. Tako je nastala pesem *Beli golob miru*, ki bo med seboj povezala številna glasbena imena. Čisti dobiček od prodaje plošče z naslovom *Zdravljica miru*, na kateri bo sodelovalo osem glasbenikov iz osmih držav, bo namenjen Unicefu - Roger Moore je posnel nagovor za ploščo. Poleg Giannija Rijavca, ki bo zastopal Slovenijo, bodo v prepevali še Toto Cottugno, ki bo zastopal Italijo, Alexis Nemčijo, skupina Waterloo Avstrijo, Petar Grašo Hrvaško, Zdravko Čolić Jugoslavijo, Željka Pilj-Katovic Bosno in Hercegovino in The Platters ZDA. Projekt nastaja pod okriljem založbe MC Millan, ki bo izdala tudi zgoščenko, posneta naj bi bila še ta mesec.

"Pesem je napisana v angleščini in v tem jeziku jo bomo tudi vsi prepevali," pravi Gianni. "Na začetku plošče bo ta skupna pesem z željo po miru v svetu, potem pa se bo vsak od sodelujočih predstavil še z eno svojo uspešnico. Plošča bo izšla v vseh deželah, od koder so izvajalci. Ob zadnjem obisku igralca Rogerja Moora, ambasadorja Unicefa, v Sloveniji sem se z njim srečal in pogovarjala sva se o tem projektu, bil je navdušen." Promocija zgoščenke in javna predstavitev skupne pesmi bo septembra v Novi Gorici, v okviru občinskega praznika. Vsi sodelujoči so že potrdili svoj nastop. "Kaj je lahko lepšega, kot če vsa Evropa in še Amerika prepevata Prešernovo pesem!" je dejal Rijavec.

Po svetu

ČEDAD

/STA/ - Pot skozi 1500-letno zgodovino oglejskih patriarhov - tudi po območju današnje Slovenije. Za največji razstavní dogodek letošnjega poletja v Evropi bodo mnogi šteli pred dnevi odprto razstavo **Patriarhi**, ko bo na ogled v oglejskem Museo Civico dei Patriarcato in palači De Nordis v Čedadu do 10. decembra.

Razstavo prireja in finančno močno podpira dežela Furlanija - Julijska krajina, pri izvedbi pa sodelujejo ugledni strokovnjaki. Ti so k razstavi **Patriarhi** pritegnili mnoge sodelavce in se obrnili na številne ustanove v Italiji in na tujem. Uspešno so sodelovali tudi s slovenskimi strokovnjaki, muzeji in galerijami.

Več kot dve leti je 80 raziskovalcev preučevalo 1500-letno zgodovino oglejskih patriarhov in študijsko obdelalo številna poglavja, ki spadajo v ta čas. Prišli so do pomembnih spoznanj in zbrali zajetno gradivo za razstavo, tudi iz zasebnih zbirk. Na ogled je okoli 400 predmetov, katalog pa deluje kot priročnik za seznanjanje z "institucijo patriarhov" od izvora do zatonja, je povedal prof. Sergio Tavano, znanstveni koordinator tega velikega projekta, h kateremu spada tudi obsežen zbornik s študijami.

Kronologijo začenjajo v 3. stoletju našega štletja s prvimi škofi in mučeniki ter pojavnostjo cerkvenega zbora v Ogleju in končujejo z ukinitvijo "vlade" patriarhov. Ukinitelj je papež Benedetto XIV. 6. julija 1751. Med najpomembnejšimi dogodki v času oglejskih patriarhov je omenjena tudi Ljubljana - leta 1461, ko je bila ustanovljena stolna škofija. Ustanovil jo je cesar Friderik III. proti patriarhovi volji, da bi oslabil beneško-oglejski vpliv. Tedaj je nastala prva samostojna cerkvena upravna enota na območju današnje Slovenije.

Sode po predmetih na razstavi je segla moč cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov in njihovih zastopnikov v vse pore življenja in pustila močne sledi v kulturi, gospodarstvu in političnem dogajanju na območju med Jadrantom in srednjo Evropo, tudi v prostoru današnje Slovenije.

Razstava v Ogleju, poimenovali so jo V znamenju Gione (Jonovo znamenje), zajema čas do leta 1077,

INDIANAPOLIS

/STA/ - Ameriški Slovenci iz Indianapalisa so bili zelo veseli vesti o skorajšnjem pobratenju med mestoma Indianapolis in Ljubljana. Konzul Tone Gogala je sporočil, da sta mestni odbor za mednarodno sodelovanje in županja Ljubljane Vika Potočnik v torek, 27. junija, sprejela pobudo o pobratenuju mest.

ko je Čedad postal pomembnejši sedež patriarhov. Na razstavi v Čedadu so tudi številna dela iz tamkajšnje cerkvene zakladnice: dela Nicola di Lionella, Padovanina, Palma il Giovana, Carpaccia, Tiepola itd., v Ogleju pa so v glavnem zlatarski umetniški predmeti in pomembni zgodovinski dokumenti. Oglej je že sam po sebi muzej, o nekdanjem življenju v njem govorijo restavrirane zapuščine rečnega pristanišča, javnih kopaljš, patricijskih hiš; v sloviti baziliki je eden najlepših in največjih mozaikov. Razstava **Patriarhi** v Ogleju in Čedadu je ambiciozno zastavljena in pomembna tudi za razumevanje združene Evrope, obenem pa osupljiva z dediščino različnih narodov Evrope, ki razkropljena ne deluje tako veličastno kot na razstavi.

Slovenski delež:

Gradivo iz Slovenije je za projekt **Patriarhi** zbral Ferdo Šerbelj, kustos Narodne galerije v Ljubljani, ki je ob otvoritvi razstave povedal: "Slovenija je geografsko pomemben del teritorija, ki so ga nekdaj 'pokrivali' oglejski patriarhi. Leta 1811 je bila potrjena razmejitev med salzburško in oglejsko oblastjo; oglejska je segla do reke Drave. Narodna galerija je prevzela vlogo organizatorke na območju Slovenije na osnovi vabila, ki ga je dobila od organizatorjev razstave **Patriarhi**. Poskrbela je za zbiranje besedil in predmetov. Pet uglednih slovenskih strokovnjakov je prispevalo študije za katalog, na razstavi pa je enajst predmetov (več jih niso mogli dati zaradi omejenega števila) iz raznih krajev Slovenije, ki so jih brez zadržkov posodili župniki in drugi imetniki. Vsi ti predmeti so bili že pred tem ovrednoteni in ne predstavljajo kakšnega novega odkritja."

Ferdo Šerbelj je še poudaril, da je slovenska stroka nastopila suvereno pri projektu **Patriarhi**. Vse stroške, ki so pri tem nastali v Sloveniji, so pokrili organizatorji. Ti so ob otvoritvi omenili, da znaša zavarovalna vsota vseh predmetov na razstavi kar (astronomskih) 110 milijard lir. Pred muzejem v Ogleju so se ob otvoritvi pojavili prostestniki, ki so zahtevali končanje restavratorskih del v sloviti baziliki.

Iz Sarajeva, Skopja, Toronta, Vancouvra in Berlina v Slovenijo

Pevski zbor Camerata Slovenica iz Sarajeva

/SIM/ - Zbor Camerata Slovenica, ki deluje v društvu SKD Cankar iz Sarajeva že peto leto, ima pripravljenih čez trideset skladb slovenskih in drugih skladateljev. Zbor ima vaje dvakrat tedensko, večinoma pa nastopajo ob praznikih v Sarajevu in Tuzli ter Zenici. Vsako leto vsaj enkrat obišejo Slovenijo, še zlasti imajo dobre kontakte z Novim mestom. Zbor bo letos v organizaciji Slovenske izseljenske matice obiskal Slovenijo in nastopil na osrednji prireditvi za Slovence po svetu, "Srečanje v moji deželi", 2. julija v Bogensperku pri Litiji.

Pevski zbor France Prešeren iz Skopja

/SIM/ - V Skopju že sedmo leto deluje Slovensko kulturno društvo "France Prešeren", ki z različnimi kulturnimi aktivnostmi ohranja in neguje slovensko besedo in kulturo v Makedoniji. Leta 1997 je društvo ustanovilo mešani pevski zbor, ki ga vodi priznani makedonski dirigent Tomislav Šopov. Pevski zbor namerava letos obiskati Slovenijo in prvič nastopiti tudi za slovensko občinstvo.

Kanadski pevski zbor Plamen

/SIM/ - Kanadski ženski pevski zbor Plamen je pred svojim odhodom na tretjo koncertno turnejo po Sloveniji zapel v Slovenskem centru v Torontu malone celotni program, ki ga je dirigentka Marija Ahačič-Pollak namenila domačim poslušalcem od Kopra do Vurperga. Na sporedu so bile - kot je za Plamen že običajno! - slovenske ljudske pesmi in kanadske, ameriške, svetovne uspešnice. V venec tradicionalnih slovenskih je zbor vključil Sachs - Orožnovo ponarodelo *Mrzel veter tebe žene*, ki so jo mlade pevke naštudirale posebej za izseljence, na *Srečanju v moji deželi* v Bogensperku pri Litiji.

Slovenski folkloristi iz Berlina navdušili

/SIM/ - V prvih junijskih dneh so plesalci "odrasle" in odrasle mladinske skupine Slovenskega kulturno-prosvetnega in športnega društva Slovenija, Berlin, na povabilo Folklorne skupine Ozara iz Kranja in ob organizaciji Slovenske izseljenske matice gostovali tri dni po Sloveniji. Tretjega junija so preseneceni Kranjanci imeli kaj videti, saj so mladi folkloristi defilirali skozi Kranj v lepo izdelanih kranjskih narodnih nošah in pritegnili množico gledalcev. Sredi belega dne so nastopili v središču mesta. Vrhunec njihove kratke vendar zavzete in vesele turnee je bil celovečerni nastop v Domu krajanov v Primškovem. Slovensko kulturno-prosvetno in športno društvo Slovenija Berlin so ustanovili 24. maja 1982. Posebno skrb posvečajo delu z mladimi in organizirajo aktivnosti za otroke in mladino. V okviru društva delujejo različne sekcije: folklorna, kegljaška, košarkarska, nogometna, rekreacijska, šahovska, kulturno-informativna, fotografska in socialna. Mladi folkloristi so začeli plesati v začetku aprila 1982 pod vodstvom Marije Kuster in Jožice Povh. Narodne noše so s strokovno pomočjo njihovih šivilj Marije Selic in Jožice Povh sešili sami. V oktobru 1982 je dobila folklorna skupina društva "Slovenija" naziv sekcije. Nato je začela vaditi mladinska folklorna skupina, tako da imajo danes tri skupine folkloristov.

Gostovanje slovenske folklorne skupine iz Vancouvra

/STA/ - Od 24. junija do 10. julija je v Sloveniji gostovala slovenska folklorna skupina iz kanadskega Vancouvra, ki jo sestavljajo štirje pari in dva harmonikarja. Pod vodstvom Marjete Tekavec z Inštituta Slovenske akademije znanosti in umetnosti je sodelovala skupina prve štiri dni na folklornem seminarju, katerega namen je bil teoretična predstavitev slovenskega folklornega izročila, skupina iz Kanade se je v praktičnem delu naučila tudi nekaj gorenjskih plesov. V okviru drugega dela turnee je skupina nastopila v Domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici. Dan za tem so nastopili na prireditvi Noč na jezeru 2000 v Mostu na Soči. V nedeljo, 2. julija, so se predstavili na tradicionalnem izseljenskem pikniku Srečanje v moji deželi v Bogensperku pri Litiji. Do konca svojega gostovanja v Sloveniji so nastopili še v Rogaški Slatini, v Dijaškem domu Poljane v Ljubljani, v Šmarjeških Toplicah, v Hotinji vasi ter v Hrušici.

Slovenska izseljenska matica je na sprejemu v Ljubljani folklorni skupini podelila priznanje za njihovo delo in trud pri ohranjanju slovenskega plesa v Kanadi.

Olimpijska stran

Po olimpijski veslaški progi alge in trava

SYDNEY, 21. JUNIJ 2000 /GLAS SLOVENIJE, S.G./ -

Regata Center Penrith - veslaški objekti - se nahajajo pet kilometrov severno od centra sydneyškega Penritha, na terenu, kjer so nekoč kopali pesek. Na tem mestu je nastalo sedem umetnih jezer, ki se napajajo iz reke Nepean. Največje jezero je dolgo 2 km in 300 m. Sosednje jezero, kjer se tekmovalci ogrevajo, pa je dolgo kilometer in pol. Okoli glavnega jezera je kolesarska steza, po zelenih površinah so zasadili grmovje in drevesa, vsak dan pa dobivajo svoj končni izgled tudi tribune. Objekt je med najlepšimi na svetu. Toda organizatorju OI je povzročilo veliko preglavic obilno deževje. Na gladini jezera so se pojavile alge in drugo rastlinje, kar je motilo veslače in kajak-kanuiste že marca letos v času tekmovanj in treningov nasploh. Zato je organizator zaprosil strokovnjake za nasvet in tako zdaj čistijo tekmovalno in sosednje jezero s posebnima strojema (dobesedno kosijo podvodno rastlinje), potapljači pa polagajo na dno jezera vzdolž 500 m dolge veslaške proge še goste plastične mreže, jih obtežujejo s cementnimi utežmi, kar naj bi preprečilo dviganje rastlinja na gladino jezera, ki so jo trenutno znižali za meter in pol. Dnevno potegneta oba stroja iz jezera okoli šest do osem ton alg in drugega plevela (tega bodo prodajali kot dodatek k zemlji za vrtove). Obenem želijo ohraniti tudi neoporečno jezersko vodo, ki je trenutno celo primerna za plavanje.

V sredo, 21. junija je David Hughes (Senior Director, Sydney West for Olympic Coordination Authority - OCA) na tiskovni konferenci povedal, da je čiščenje jezera doslej stalo 400.000 avstralskih dolarjev, kako visoki pa bodo stroški čiščenja do pričetka OI ne morejo trenutno predvideti. Vse je odvisno od vremena. Kljub vsemu pričakujejo, da bodo veslači lahko že sredi avgusta nemoteno trenirali po veslaški olimpijski progi. Avgusta bo Penrith torej izrekel svojo dobrodošlico 550-tim najboljšim veslačem iz petdesetih držav in samo upati je, da se bo uresničila obljuba organizatorja, da se tekmovalcem na OI ne bodo okoli vesel ovijale alge in trava.

Ameriški predsednik Bill Clinton še vedno ni pozabil lani umrlega slovenskega olimpijca Leona Štuklja

/OKS/ - V pismu slovenskemu poslovnežu Emilu Gaspariju, ki je v ZDA organiziral nekaj srečanj Štuklja z ameriški politikami in poslovneži, se je Clinton še enkrat zahvalil za lepe trenutke, preživete z olimpijcem. "Zahvaljujem se vam za čudovite fotografije Leona Štuklja in njegove družine. Štukelj je bil navdih ljudem vseh starosti, še posebej lepo pa se spominjam najinega srečanja med mojim obiskom v Sloveniji," je v pismu zapisal Clinton.

Priprave na olimpijske igre (OI) potekajo zelo uspešno

/OKS/ - Po mnenju koordinacijske komisije Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) Jacquesa Roggeja je pričakovati, da bodo igre dobro organizirane, največji izziv pa bo predstavljal transport pa tudi osebje, ki bo skrbelo za nemoten potek OI. Rogge je v Sydneyu sodeloval na 11. in zadnji seji koordinacijske komisije. "Videti je, da izbor in trening osebja, za igre bo potrebnih kar 125.000 prostovoljcev in plačanih uslužbencev, poteka po načrtih, čeprav akreditacijski postopek in razdeljevanje uniform še nista stekla. Zadnje reforme v službah javnega prevoza in posodobitev infrastrukture so bile dokaj uspešne in menim, da bodo v 16 dneh med igrami lahko prepeljali dodatnih 18 milijonov potnikov," je pred dvodnevno sejo ocenil Rogge. Na seji so obravnavali 43 ključnih točk, poleg transporta in osebja tudi varnost, vstopnice, prizorišča in podrobni finančni načrt.

Krompirčka ne bodo prodajali

/OKS/ - Prodajalci hitre prehrane so se odločili, da te zelo priljubljene jedi ne bodo prodajali na nobenem izmed 50 prizorišč z izjemo olimpijskega parka. Za ta korak se niso odločili iz kakršnihkoli zdravstvenih razlogov, pač pa so ugotovili, da bo moral biti vsakih 30 sekund postrežen vsaj en lačen gost, za kar pa je peka krompirčka "hot chips", prepočasna. Namesto tega bodo raje postregli s sendviči, azijskimi testeninami in turškimi kebabi, ljubitelji krompirčka pa bodo morali zaviti v najbližjo izmed znanih restavracij s hitro prehrano, kar pa ne bo prevelik problem, saj je McDonalds med največjimi pokrovitelji OI v Sydneyju.

Avstralec Kevin Gosper, podpredsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK), je pripravljen kandidirati za mesto predsednika te organizacije, ce bo deležen ustrezne podpore. Morebitni kandidaturi pa se bo resneje posvetil šele po olimpijskih igrah v Sydneyju.

Prejeli smo za objavo

Slovenski olimpijski prostovoljci plešejo polko v sydneyškem lokalu

Piše Voni Bakija

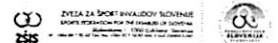
Seminarji za National Olympic Committee (NOC) Assistant - to je za prostovoljce - trajajo že skoraj eno leto in so enkrat na mesec v Wesley Centre v Sydneyju. So obvezni ter izredno zanimivi in poučni. Začeli so se z zgodovino olimpijskega gibanja, preko sestave današnje olimpijske organizacije pa do sprejema športnikov ter do življenja in naši vloži in dolžnostih v olimpijski vasi, kjer bomo preživeli večino našega "olimpijskega" časa.

V ospredju levo Vanja Kotar v pogovoru z našimi slovenskimi olimpijskimi prostovoljci; z leve Melita Jazbec, Peter Česnik, Dušan Bakija, Voni Bakija in Nataša Drummond /Foto: Florjan Auser/

Vsega skupaj je okoli 800 NOC Assistants - prostovoljcev - za 200 nacionalnih reprezentanc, ki so razdeljene na pet kontinentalnih skupin. Za hitrejše medsebojno spoznavanje je SOCOG organiziral za vsako skupino družabno popoldne s prigrizki, plesom in kvizi z nagradami. Za Evropo je to bilo 6. maja v Daintree Cafe v Darling Harbourju. Naša, slovenska skupina (NOC Assistants for Slovenia) **Melita Zajc, Nataša Drummond, Dušan in Voni Bakija** (Peter Česnik je bil dežuren in ni mogel prisostvovati) je zmagala v enem od kvizov z najbolj duhovitim odgovorom na vprašanje kako in kdo naj prižge olimpijski ogenj na otvoritveni slovenosti. Za nagrado smo dekleta dobile svilene rute, Dušan pa svileno kravato z olimpijskimi krogi. Vsi so nam seveda ploskali, mi pa smo bili zelo ponosni da smo na tak način naredili reklamo za Slovenijo. Dušan, ki je ves čas nosil Kekčev planšarski klobuk, je prosil muzikante naj zaigrajo polko. In res so jo zaigrali, obenem pa tudi objavili, da je to slovenski narodni ples. Dušan in Melita sta se urno zavrtela. Večina navzočih jima je ploskala po taktu polke, jaz pa sem seveda vse fotografirala. Bilo je enkratno da smo v avstralskem lokalu plesali slovensko polko. In še to: igral jo je irski ansambel. To popoldne, ki smo ga preživeli v družbi z različnimi skupinami NOC Assistants je bilo nadvse uspešno za nas Slovence. Kar dvakrat smo bili omenjeni kot Slovenci - in ne kot Slovaki! Poleg tega pa je bilo res prijetno biti v družbi z ljudmi, s katerimi imamo skupen cilj - USPEH OLIMPIJSKIH IGER SYDNEY 2000.

Pismo iz Slovenije

Ernest Jazbinšek predsednik

Zveze za šport invalidov Slovenije nam piše:

Spoštovano uredništvo Glasa Slovenije, za vas in vaše bralce, naše Slovence, sporočam nekaj podatkov o naši odpravi na OI v Sydney. Naši tekmovalci se že pridno pripravljajo za Paraolimpijske igre. Vsi smo nestrpni in se veselimo bivanja v Sydneyju. Naša reprezentanca bo štela 17 invalidov športnikov, 9 oseb pa je vodstva in trenerjev. Nastopili bomo v atletiki, gollbalu, namiznem tenisu, plavanju in streljanju. Pričakujemo dobre uvrstitve, vključno z medaljami. V Sydney pripotujemo v petek, 6. oktobra ob 14.45, številka leta NG 004. Do 11. oktobra bomo nastanjeni v Campbelltownu, ta dan pa se selimo v paraolimpijsko vas. Tekmovanja bodo potekala od 19. do 29. oktobra.

Pozdrav iz Ljubljane, Ernest Jazbinšek

The voice- Of Slovenia

Year 1 / No 4 - July 2000

Slovenia's National Day Reception Parliament House - Sydney, 22. June 2000

*Speech by Alfred Brežnik,
Honorary Consul General of the Republic of Slovenia*

The Hon. John Murray MP, Speaker of the Legislative Assembly, representing the Premier of NSW The Hon. Bob Carr MP; The Hon. Don Harwin, MLC, representing the leader of the opposition The Hon. Kerry Chikarovski MP; The Hon. Deirdre Grusovin MP; The Hon. John Johnson MLC; The Hon. James Samios MLC; The Hon. Helen Sham-Ho MLC; The Hon. Max Willis, former President of the Legislative Council; Mr. Doug Woodhouse, State Director, Foreign Affairs and Trade; Mr. Stephen Kerkyacharin; Head of the Ethnic Affairs Commission of NSW; Mrs. Helena Drnovšek-Zorko, Charge de Affairs Slovenian Embassy in Canberra; Fr Filip Rupnik OFM, from the St. Raphael's Slovenian Mission in Merrylands. Dean of the Consular Corps, Mr. Vijay Kumar, colleagues of the Consular Corps, Representatives of the NSW Trade and Investment, State Chamber of Commerce, Australian Institute of Export, Federal Police, Campbelltown City Council, distinguished guests, my fellow Slovenes.

Last week the Russian Federation celebrated its National Day. At the reception at the Consulate-General a very pleasing precedence was set - no speeches, only toast to the heads of States. So, I quickly said to my friend The Consul General for Lithuania, Mr. Viktor Sliteris: If it is good enough for the Russians not to have a speech, why should I bother. Viktor replied: It's OK Fred, but your Community will kill you if you don't have a speech. Well, Viktor was right. Not in so much that I have to fear for my life, but more so because of the Community's awareness of the continuous problems regarding our identity, particularly in mixing SLOVENIA with SLOVAKIA. Thus the community expect me to raise the issue at opportune occasions such as this reception.

This is particularly evident lately in sporting events and competitions. As the Attache of the Slovenian Olympic team, I have personally experienced misreporting, from swimming, cycling, all water sports to shooting and athletics. So I am constantly under pressure to promote and talk about Slovenia. What an excuse, to make you listen to me for a little longer. However, all these problems were caused because Slovenia, like many other nations in central and eastern Europe, decided in the late eighties to declare its independence.

Nine years ago, on 25th of June 1990, after the referendum six months earlier, where 88 percent of the population voted to quit the unhappy union of Yugoslavia, the first democratically elected Slovenian parliament declared Slovenia a democratic and independent state.

Far back in the 5th Century, when the Slavic tribes settled the present land, and until 745 AD they were united in the Principality of Karantania. Soon after they accepted the Frankish rule and the Christian Faith. With the exception of a short period of five years of independence, from 869 to 874, they lived for a millennium under the House of Habsburg, until 1918.

After WWI Slovenes joined the newly created state of "Slovenes, Croats and Serbs", later called Yugoslavia. Hopes that this union would bring them cultural and political autonomy soon dissipated. During WWII Slovenes suffered with the rest of Europe and fought for the liberation of their land. The post WWII Yugoslavia was also a false dream. Fifty years of a totalitarian regime failed the people but did not diminish their aspiration for a free and just society.

"Last week the Russian Federation celebrated its National Day. At the reception at the Consulate-General a very pleasing precedence was set - no speeches, only toast to the heads of States. So, I quickly said to my friend The Consul General for Lithuania, Mr. Viktor Sliteris: If it is good enough for the Russians not to have a speech, why should I bother. Viktor replied: It's OK Fred, but your Community will kill you if you don't have a speech. Well, Viktor was right. Not in so much that I have to fear for my life, but more so because of the Community's awareness of the continuous problems regarding our identity, particularly in mixing SLOVENIA with SLOVAKIA. Thus the community expect me to raise the issue at opportune occasions such as this reception." Alfred Brežnik

From the Slovenia's National Day Reception - Alfred Brežnik /left/, Helena Drnovšek Zorko and The Hon. John Murray MP, Speaker of the Legislative Assembly, representing the Premier of NSW The Hon. Bob Carr MP /Photo: Florjan Auser/

Slovenia today is multiparty Parliamentary democracy and a respected member of the world's family of nations. As the non-permanent member of the Security Council Slovenia contributed considerably in the field of international peace processes, for which she was recognised.

Full membership of the EU and NATO is still high on the agenda and may not be too far away.

The economy is experiencing a steady growth and is expected to reach between 4.5 to 5% this year in comparison with last year's 4.7%. GDP is almost US\$ 12,000.00 - (or A\$20,000.00), which is about 73% of the European average. D & B credit rating for Slovenia is still DB3a.

Almost 70% of Slovenia's trade has been directed to her European markets. Therefore there are still enormous opportunities ahead in other markets, including Australia.

The bilateral trade with Australia is steady, around A\$ 40 million. However, this may change soon, due to many business opportunities that lay ahead. Slovenia's geographic position and her free trade agreements with EU, CEFTA and other neighbouring countries makes her ideal for setting up partnerships and/or company headquarters.

During the Olympic Games in Sydney, or just before the games two Slovenian-Australian Business Conferences will be held. On 11th September in Melbourne and on 14th September in Sydney. The Sydney Conference will be held at the NSW Trade and Investment Centre in Grosvenor Place. So, you all investors out there, this is an opportunity for you. Australia's retail supremo Mr Gerry Harvey, from Harvey Norman can't be wrong. He is launching his latest expansion into Europe via Slovenia. In my opinion this will be good for both parties. It will most certainly shake up the local market, when they hear:

"No deposit, no interest for 24 months, no repayments for 12 months - conditions apply!" My only suggestion to Mr Harvey would be to expand a little on that last bit - conditions apply.

In the last 12 months the Slovenian cultural presence has been quiet dominant, particularly here in Sydney, were a number of exhibitions were staged. Our thanks go to the staff at the NSW State gallery, the Seymour Centre, Kudos Gallery, Sir Herman Black at Sydney Uni., UTS gallery, last and not least the NSW Parliament Foyer Gallery, where the exhibition "Shakespeare in Central Europe" was displayed.

During the Olympic Games Sydney will certainly be a busy place. The Sydney Olympic Games will no doubt be the greatest sporting and commercial event ever staged. Slovenia will be part of it. Besides 64 athletes competing against world's best, we will also have a Slovenian Olympic House, which will serve as a hospitality house for all visitors. Therefore I invite you all to visit the Slovenia House, to try Slovenian cuisine, see the exhibits of the Slovenian achievements in science and technology, manufacturing industry and acquaint yourself with Slovenian culture and tourism. You just may find your next holiday destination. After this little advertisement and before inviting the Speaker, The Hon. John Murray, MP, to speak on behalf of the Premier of NSW, I would like to thank the Speaker for hosting this function.

New Slovenian ansambel - new CD Domači fantje Wollongong - Melbourne

We are Domaci Fantje! That is the message of the 1st track on their newly released compact disk. Domaci Fantje is a group of four individuals, who over the last year have come together with a simple idea – that is, to combine their musical talents, abilities and ideas, and to show you all what they are capable of achieving with a lot of effort and hard work.

Even though they are all born and live in Australia, Slovenian music – the music which their parents taught them to love, is in their hearts and soul's. This new CD, titled **Zlate Harmonike**, which means **Golden Accordions**, demonstrates this fact to the fullest.

The four members of Domaci Fantje are **Frank Petelin, Peter Grivic, Lenti Lenko and Eddy Zupan**.

Frank Petelin plays piano accordion, guitar, bass guitar, sings, and first and foremost, plays the button accordion. He is an auto mechanic by trade, and has played in a number of former bands, including 'Veseli Slovenci' and 'Karantanija'. He also wrote 5 tracks on this CD.

Peter Grivec has travelled all the way from Wollongong to Melbourne. He plays piano accordion, bass guitar, clarinet, and of course the button accordion. Last year, Peter won the Australian championship for the title of 'King of Polka Down Under'. He is an auto electrician, and is married with two children. He has also played in 'Ansambel Lipa' which was a popular Slovenian band in New South Wales. Peter wrote six of the tracks on this CD.

Lenti Lenko is a private music teacher who teaches piano, organ, keyboard and music theory. He also does recording and produces backing tracks and demos. Lenti also played with 'Veseli Slovenci' and 'Karantanija'.

Eddy Zupan, works as a radiologist with cancer patients. He plays drums and guitar, and has also played with 'Karantanija' for 10 years. He too is married with two children.

'Zlate Harmonike' brings together 2 masters of the diatonic accordion, Frank and Peter. These 2 musicians have successfully combined their own unique playing styles and song-writing abilities, to give a special meaning to the term 'Zlate Harmonike'. Both Eddy and Frank took turns in playing guitar on this CD. Lenti played keyboard bass, and when all was combined, a sound was created that has to be heard to be appreciated.

Tracks from this CD have already received airplay on various radio stations, including 3AK, where the CD was given a very positive review. In addition, SBS radio, 3ZZZ, 3YYR in Geelong, and Vox FM in Wollongong, have also given airplay in their Slovenian programs. It must also be mentioned that the 1st track has also been played in Slovenia.

The last track on this Cd is something very special – Frank and Peter combine their unique styles of playing and 'fight it out' with their accordions. All in all, there are 13 superb tracks on this CD, which have been professionally recorded and produced by Domaci Fantje. It is sincerely hoped that all of you today will support this new band, by buying a copy of their CD, and spreading the word that Domaci Fantje have released a CD that they all can be extremely proud of. The four members of the band had a dream to give something to all those who love Slovenian music. By standing here today and launching this CD to the public, that dream has come a reality for this band.

Worthy of note is that neither Frank nor Peter have ever been to Slovenia. Both Lenti and Eddy were there only once when they were very young. Hopefully, Domaci Fantje may one day get the chance to play in Slovenia to show its people that Slovenian music and talent is truly alive in Australia.

Domaci Fantje would like to thank the many people who have helped them in getting this project to succeed. In particular **Meri Petelin** for her very valued support and encouragement, **Jenny Petelin** and **JP Designs** for producing all the fantastic artwork on this CD, **Michael Renzalla, Bruno Silvestri** and **Duncan Flight** for all their help and support. Domaci Fantje also acknowledge their fellow musicians for their inspiration. And of course, it goes without saying that the band would also like to thank their families, and in particular their parents for everything they have done for them. Without them, they wouldn't be where they are today.

Each CD only costs \$20, which is an excellent price considering the amount of work that has gone into producing the high quality music you will enjoy listening to on the disk.

Domaci Fantje came about with a simple thought and idea. It is something that they are all very proud of, and hope that you can enjoy it too. Congratulations Domaci Fantje!

Dear readers!

Please support ansambel Domači fantje by purchasing their newly released CD -

Zlate harmonike

It costs only \$ 20.00 incl. GST plus postage and handling \$ 3.00

*Order by phone:
Frank Petelin (03) 98527127
Peter Grivec (02) 42747774*

Slovenian Youth Concert The Great Jubilee 2000

Adelaide, July 8th 2000

By the Slovenian Religious and Cultural Centres at the Slovenian Club Adelaide

Narrators: Rosemary Poklar, Andrew Bratina

- Slovenian and Australian National Anthems
- Greeting by **pater Janez Tretjak, OFM** and introduction of the Special Guests
- **Eric Vatovec** played A LITTLE TUNE & POLKA by Dmitry Kabalevsky and LITTLE SONATA by Charles Henry Witlow
- **Matthew Bratina** was the youngest among the performers at the concert. He loves Kindergarten, plays with his younger sister, and with his older sister and brother. He is happiest, when he is wearing the national costume and dancing with the folk dancing group Iskra. He sang TINKA TONKA.
- The dancing group **Iskra** usually dances folk dances. They have heard, that at this year Olympics in Sydney, there will also be competitive ballroom dancing as one of the Olympic sports. They have enthusiastically learned some new dances. Under the instructions by Carol Hunter and Draga Gelt they danced the Latin Medley: Hide nor Hair- Jive, Take Me to the Voodoo Night - Disco Samba, Love Potion No.9 - Cha Cha Cha
- **Ivan Burnik Legiša** is a well known poet, residing in Adelaide, who wrote many poems and published four books of poetry. He introduced his new poem THE SALT STATUE.
- **Lenti Lenko** played the button accordion - FINDING A GIRL-FRIEND by Lojze Slak
- **Rebecca Pistor** is 16 years old, attending year 11 at Siena College. She has been learning to play the organ for years. She performed JESU, JOY OF MAN'S DESIRING by Bach and EVERYTHING I DO, I DO IT FOR YOU by Bryan Adams.
- **Kristina Cestnik** is a well known singer and cultural worker in Melbourne. She performs at most concerts and she participated with the preparation of Slovenian language radio programs and TV programs for Channel 31 Melbourne. She sang RUNAWAY by the Corrs and PLIMA by Anika.
- **Davor Pavlin Premrl** is member of St Peters Cathedral Choir, Adelaide, singing regularly in the treble line; a student of St. Andrew's Music School; the recipient of St. Andrew's Music Scholarship for year 2000; studying Grade 5 AMEB in Clarinet and Grade 2 AMEB in Viola. He was accompanied by Miss Meredith Gunthorpe. He played Adagio Op.63 by Carl Baermann
- This year we celebrate the 200th Anniversary of the Birth of the Slovenian greatest poet dr.France Prešeren. **Iris Dietner** introduced his poem ELEGY OF MY FELLOW-COUNTRYMEN. Iris is known for her excellent recitals at many Slovenian youth concerts and other cultural programs in Melbourne
- **Ana Likar** is an Adelaide singer who sings with Club and the church choirs. She has performed at the previous concert and at mother's day celebration. She sang the folk tune WE'VE SHED BITTER TEARS and WHEN FAR AWAY IN A FOREIGN PLACE I YEARN FOR MY HOME
- **Lidija Bratina** always encourages young Slovenians to participate at cultural programs. She introduced the poem YOUTH CONCERT 2000 by Marcela Bole
- **Andrew Bratina** is a member of the National Childrens' Choir, likes drama, plays clarinet and has participated in TV programs as Round the Twist and Neighbours. Andrew has participated at many Slovenian youth concerts, for the first time he is a narrator also, and is a valuable participant at cultural programs in Melbourne. He sang the song TO LJUBLJANA
- The band **The Big Bang Theory** - Damijan Nemeš, Robert Fisher, Martin Danev, Lilian Danev, Tanja Andrejaš, is well known in Sydney and from the last five youth concerts. They have prepared the following songs: WALKING ON SUNSHINE by Katrina and the Waves; CRAZY LITTLE THING CALLED LOVE by Queen, and IF YOU COULD READ MY MIND by Stars on 54
- Ansambel **Domaci fantje**: Peter Grivec from Wollongong, Lenti Lenko, Frank Petelin and Eddy Zupan from Melbourne are a new band. Last month they surprised everyone with their own, very first CD entitled Zlate Harmonike - Golden Accordions. They played three of their own compositions: WELCOME by Peter Grivec, THE WEDDING DANCE by Peter Grivec and Frank Petelin, and GOLDEN ACCORDIONS by Frank Petelin

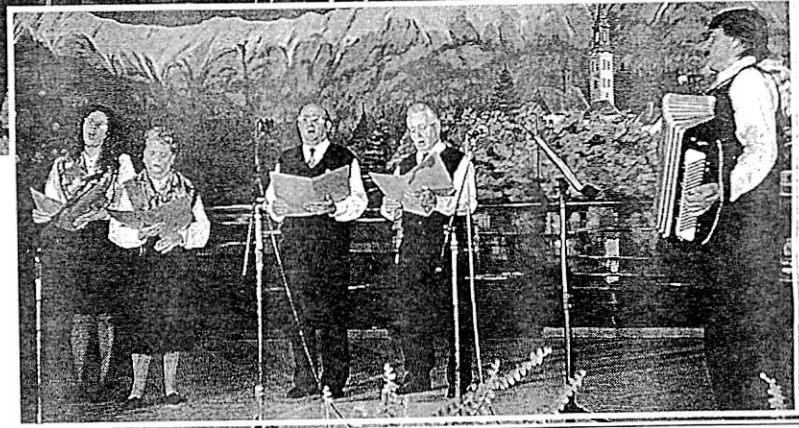

- **Marjeta Ponikvar** could not perform due to illness, but THE THEME FROM TITANIC was presented by **Anita Polazer** on flute and **Tomaž Ponikvar** on piano
 - **Ana Likar** sang AT THE TOP OF THE MOUNTAIN THREE GRAND LINDEN TREES STAND
 - Dancing group **Iskra** danced Australian waltzes, known as New Vogue Waltzes: Palmer Waltz on tune Coppelia Waltz and Twilight Waltz on tune Wiener Burger Waltz. Music was arranged by Bryan Smith and his orchestra
 - **Lidija Lapuh** is a Church Choir member at Religious and Cultural Centre of Sts. Cyril and Methodius, Kew. She performed at many youth concerts and other cultural programs in Victoria and all over Australia. She likes to be active in the Slovenian community. She sang EDELWEISS and MY SLOVENIA by ansambel Vesele Štajerke
 - The popular **father and grandfather from Kew**, who always encourage the youth, are giving a good example and are always ready to sing, have prepared a dialogue song HOLE IN MY BUCKET
 - **Davorin Pavlin Premrl** is young but mature. He sang HRIBAR'S AVE VERNUM. He was accompanied by Miss **Meredith Gunthorpe**.
 - **Wendy and Kristina Cestnik** are experienced singers, who love to perform solo, as a duo or in a group. They sang (**Lenti Lenko** accomp.) SING, BELLS by ansambel Poljanšek and a folk tune RUSTLE OF HOME FORESTS.
 - The **Choir of the Slovenian Club Adelaide** was established on 2nd February 1992. The mixed choir performs at cultural programs. They sang THE HOMELAND, lyrics by Olga Orel and SLOVENIAN GIRL, I LOVE YOU, lyrics by Ivan Burnik Legiša. Composer of both songs and Choir Master is **Jadran Vatovec**
 - **Simon, Michelle, Leah and Melissa Fistic** form the performing quartet Proteus Anguinus. All four members have been members of the Australian Youth Choir at various times. They perform in Slovenian and Australian cultural performances and with a Chamber Choir. They sing in Slovenian and English languages. They sang HOMEHEART by Ivan Hudnik, and HOMEWARD BOUND by Marta Keen
 - **Melissa Bratina** is a Year 7 student. She also studies piano, is learning ballroom dancing. She played the MEDLEY
 - **Pater Pepi Lebreht** was born at Sv. Trojica - Slovenske gorice. He was ordained in 1991, at the time when Slovenia declared the Independence and at the time of the ten day war. Pater Pepi has been a missionary for several years in Africa, lately in Togo. He visited Slovenians in Australia. He sang with the guitar A SLOVENIAN AND AN AFRICAN SONG
 - **Daniel Šmon** is very interested in computers. Daniel has participated at the Competition of button accordions in Sydney. He is learning the instrument by himself. He played a POLKA and a WALTZ
 - **Iskra** - Vencek narodnih, music **Lenti Lenko**
- Finale:**
- **Slomšek's** song GIRL, KEEP SPINNING sang **Lidija Lapuh**. She was accompanied by **Lenti Lenko**. There was a basket with balls of wool next to the spinning wheel, while Lidija was singing. After the words: Andrew: 'Let the invisible thread of friendship and peace unite us', two young performers picked up the thread each and started to pull it to sides of the stage. All other performers followed. Some joining in groups, others followed the other threads. At the side of the stage, they gathered coloured balloons, with doves of peace tied to them. The performers walked to the front of the stage, symbolising the bond between the performers and the audience, while the song was still being sung. The balloons were freed and the doves gently rose above the audience
- In the end pater **Janez** and pater **Metod** awarded all performers, other organizers and club representatives with the **Jubilee Certificates of Appreciation**
- Supplied by **Draga Gelt, Melbourne**

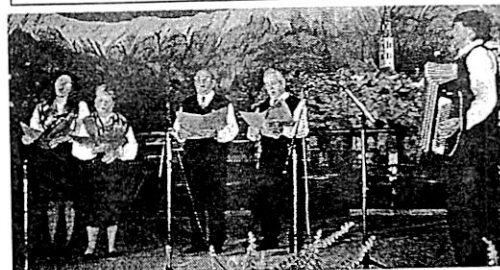
Youth Concert - Adelaide

Photos: Fr. Metod Ogorevc OFM

*Special thanks for the photos, supplied by
Fr. Metod Ogorevc O.F.M
Religious and Cultural Centre - Kew
Melbourne*

Australian Media about Slovenia

Sydney Morning Herald

Tiny nation walks tall with love in her heart

Date: 22/07/2000
By JOHN HUXLEY

So, how easy is it to get Australians excited about a small, obscure country such as Slovakia? Alfred Breznik grimaces, does a brief double-take, but eventually grins benignly. As Consul-General of the Central European republic of Slovenia - repeat, Slovenia - he is used to such confusion.

"Oh, yes, it happens all the time. It is understandable. In many ways we are similar," says Mr Breznik, who has lived in Australia for 41 years.

"But, obviously, it can be frustrating. There've been times when a Slovenian athlete has won first prize and the band has played the Slovakian national anthem.

"How would Australians feel if they won a gold medal and the Austrian national anthem was played?" Or, he might have added, if an Australian prime minister visited London and was accidentally mistaken for an American?

Mr Breznik is determined that by the end of the Olympics Australians will be able to tell their "-akias" from their "-enias" when it comes to identifying "Slov-" countries.

"It's easy," he suggests. "Slovenia has 'love' in her heart." Like many of the 200 or so nations expected to attend the Sydney Games, Slovenia is using the occasion to raise its international profile, both as a tourist destination (the self-styled "Green Piece of Europe") and as an investment opportunity.

Already, Australian retailer Harvey Norman is building a superstore in the Slovenian capital of Ljubljana, from which to launch a business assault on Europe.

During the Olympics a little bit of the Sydney CBD will be authentically Slovenian. At premises in York Street, there will be a traditional Slovenian "gostilna", a place where people gather for good food, good drink and a good chat. Or "gostoljubnost", hospitality.

Like an Irish pub? "Well, sort of," says Mr Breznik. "As an old Slovenian proverb says, 'Life without holidays is like a long road without a gostilna.'" And vice-versa.

But where in the world, exactly, is Slovenia, with its fewer than 2 million people and land mass a third the size of Tasmania? "We are in Central Europe, sharing borders with Austria, Hungary, Croatia and Italy. We are not Eastern Europe. Not the Balkans. Not Yugoslavia." Not, that is, in perceived tourist trouble-spots.

Slovenians are still basking in the international publicity they received after their unfancied soccer team reached the European Championship finals recently.

Their Olympic team of 64 athletes hopes to win medals, especially in water sports such as sailing.

"We hope to celebrate gold at the gostilna," says Mr Breznik, who is also team attaché. The top hopes are rowers Iztok Cop and Luka Spik.

Meanwhile, the Consulate-General in Camperdown is awaiting delivery of a banner, 32 metres high, which it hopes to hang on the side of Slovenia Olympic House. A highly visible sign of a tiny country thinking, walking tall.

From The Sun-Herald

Sydney, July 23th 2000
(Travel page 95)

Slovenians cook up warm welcome

IN A BID to raise Slovenia's profile as an attractive tourist destination the Slovenian Tourist Board will open a traditional Gostilna at Slovenia House in Sydney's York Street.

The food experience combines the heritage of traditional Slovenian hospitality with a menu of modern favourites such as strujkljii (a baked cheese dish with sweet or savoury fillings).

Sharing its borders

with Italy, Austria, Hungary and Croatia, Slovenia is nestled between the Alps and the Mediterranean, which means you can ski in the morning and swim in the Adriatic in the afternoon.

A nation of two million, Slovenia is one of the safest countries in Europe and enjoys a high level of political, economic and social stability.

Check out the Slovenia Tourist Board website at www.slovenia-tourism.si.

"Gostoljubnost" galore... Alfred Breznik, Tania Smrdel in national dress /Photo by Peter Rae/

SLOVENIA ... JUST SO YOU KNOW:

- Not to be confused with Slovakia. Nor Slavonia.
- Friendly, safe, situated on "the sunny side of the Alps".
- Currency is the Tolar. Conveniently, worth about one Aussie cent.
- National anthem begins: "The vintage, friends, is over/ And here sweet wine makes, once again/ Sad eyes and hearts recover/ Puts fire into every vein/ Drowns dull care ..."
- Flag features mystical Mount Triglav, wavy lines symbolising the Slovene riviera and the six-pointed stars of a medieval dynasty.
- "Kurent" is a folklore figure with long, leather nose, red tongue, cowbell and staff who chases out winter.
- Promotes itself as "Slow Food Dinner" capital of the world.

SLOVENIAN COUSIN By the Slovenian Tourist Board

Slovenian cousin is composed of various regional and local cuisines that slowly developed on the basis of the natural assets of the area and the influences of neighbouring culinary traditions: Mediterranean, Alpine, and Pannonian. The western influence brought more pasta and vegetables into Slovenian cooking. The influence of Viennese cuisine, first known to Slovenian townsfolk and subsequently spread to rural kitchens, brought breaded and pastry items, while the Pannonian influence added spicier flavours. All these influences were only additions to the authentic components of Slovenian cooking that were dependent on economic and, of course, climatic conditions. Slovenian farm food certainly contained great amounts of cereals and legumes with large amounts of fiber and other healthy ingredients. All these are returning today to the offer of the good Slovenian gostilna.

Greetings from

Slovenia

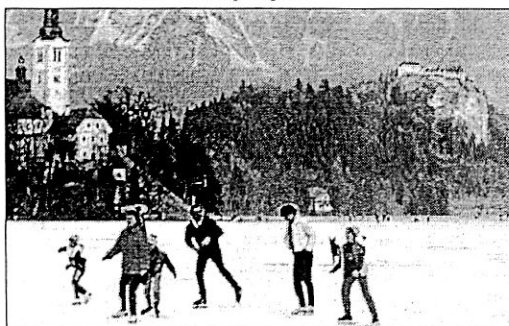
Slovenian Tourist Board
Dunajska 156 Ljubljana
tel.:+386(0)15891840

fax:+386(0)15891841

Internet:www.slovenia-tourism.si

e-mail:info@slovenia-tourism.si

Whoever experiences Slovenia will never forget it. You will remember Slovenia not only for its spectacular Postojna cave, picturesque Lake Bled, the beautiful white horses of Lipica, the lush vineyards, and the very special experience of its primeval forests and other interesting natural attractions but also for the hospitality and friendliness of its people.

Below the mountain spreads **Triglav National Park**. Covering 84,805 hectares, it is among the largest natural parks in Europe. The sources of the Sava and Soca rivers are here as well as the Valley of Seven Lakes. Chamois, mountain sheep, wild roosters, grouse, eagles, and marmots live here among unique plant species. Individual examples of older mountain architecture have been preserved, as well as remnants of the heritage of the past such as alpine dairy farming. **Lake Bohinj**, Slovenia's largest lake, with its unspoiled mountain surroundings is also found in Triglav National Park. At the edge of the park stands world renowned **Bled** and its lake. In the middle of the lake is an island with a 17th century church. With its thermal springs and other natural attractions, recreational opportunities, congress centre, casino, and golf course, Bled has been a true tourist paradise for more than a century. The best rowers in the world also test their strength in competitions here. In the Slovene mountain world there are numerous ski resorts, among which **Kranjska Gora**, the scene of World Cup alpine skiing, is especially popular. **Planica** is famous for its ski jumps on which competitors surpassed 100 and 200 meters for the first time in history. At **Kanin**,

Slovenia's two million people speak Slovene, which in addition to singular and plural has the special Grammatical number dual, a rarity among world languages. No, it is not the same in Slovene if one, two, or more people are talking, nor is it the same if men or women are doing it. In this country, preserving the Slovene language is an important matter, but the majority of people know at least one second language and will be able to talk to you in English, German, Italian...

Although well into the first half of this century the majority of Slovenia's population was distinctly rural, the **Slovene Academy of Science and Arts** has its roots in the 17th century and the **Slovene Philharmonic** is one of the oldest in Europe since its beginnings reach back to the year 1701. Honorary members Franz Joseph Haydn and Ludwig van Beethoven prove its importance. The former monastery pharmacy in **Olimje** decorated with remarkable frescoes of the greatest medical figures from antiquity and pharmaceutical motifs ranks among the oldest in Europe.

Slovenia is the only country in the world with love in her name

Slovene skiers have won prizes at world competitions for decades, but it is not commonly known that **Slovenia has the longest tradition of skiing in central Europe in general**. The autochthonous **Bloke** skis are considered among the oldest means of transportation in Europe.

only an hour's drive from the coast, it is possible to ski almost into summer. Below **Mount Kanin** is the picturesque **Soča River valley** where the world's best kayakers and canoeists compete and fly fishermen pursue the elusive **Soca trout**. Below the peaks of the **Kamniško-Savinjske Alps** lies **Logarska dolina**, one of the most beautiful glacial valleys in Europe.

The **kozolec**, a rack for drying hay and other field crops, is scattered across Slovenia. The Slovene double kozolec or **toplar** is a unique structure that draws attention with its original construction. Although they were depicted for the first time in the 17th century, their origin is much older.

Beekeeping has been an occupation in Slovenia for more than 600 years. In the last century, swarms of **Carniola** bees were exported widely across Europe as well as to other continents. In addition to its well-known breed of bees, beehive panels decorated with religious, historical, and, most frequently, humorous folk paintings are a special feature of original Slovene beekeeping. At least 50,000 examples and more than 600 various motifs from the middle of the 18th century and into the 19th century have been preserved that represent a genuine gallery of folk art and popular perceptions of the world.

Tourism in the villages and on farms is well developed throughout Slovenia, having its longest tradition in **Gorenjska** and **Stajerska**, particularly in spots along the **Savinja** river.

Picturesque Mediterranean towns on the **Adriatic coast**. The **Karst** region is planted with olive groves and vineyards, with peach orchards and cherry trees. Some of the most beautiful underground worlds of our planet lie below their roots. There are more than six thousand karst caves and sinkholes in Slovenia, and ten of these treasures of limestone masterpieces created by disappearing karst rivers have been adapted and opened for tourists

Slovenian
Media House Sydney
Their's LOVE in our name

STA NEWS

from Slovenia

Slovenia celebrated its 9th National Day and a number of celebrations took place to mark this historic event. The official ceremony in Ljubljana on the eve on National Day, 25 June, was addressed by both the Slovene President Milan Kucan and Prime Minister dr. Andrej Bajuk. Before the central ceremony in the Republic Square, the National Assembly convened a few metres away for a festive session with Speaker Janez Podobnik as the official speaker.

Some 200 participants from 29 countries took part in this year's Summer school of the Slovene language, which will run until 29 July. The summer school, which is taking part for the 19th time in a row, has been organised by the Centre for the Slovene Language at the Ljubljana Faculty of Arts, which is in charge of language planning of Slovene as a foreign language and organises various studying programmes and courses in Slovenia and abroad. The summer school is mainly attended by students from abroad, translators from the EU, future foreign representatives to Slovenia, students who prepare for the study at Slovene universities, and foreigners living in Slovenia. The summer school also include a journalist, folklorist and singing workshops, as well as sports afternoons. Excursions to the Primorsko region, SW Slovenia, and Dolenjsko, SE Slovenia, are also planned.

A first Slovene high speed electric train arrived at the Maribor train station. The ICS train (Inter City Slovenija) is the first Pendolino train bought by Slovene Railways from the Italian producer Fiat Ferroviaria. It will start operating between Ljubljana and Maribor as of 24 September when the winter time table takes effect. The new train will shorten the journey between the two largest Slovene cities to no more than an hour and 45 minutes. Pendolino, which can reach a speed of up to 200 kilometres an hour, is the first new train in Slovene railway transport after new diesel trains were introduced in 1983 and 1985.

Dr. Aleksandra Kornhauser Fraser was awarded the Silver Honorary Warden of Freedom, a Slovene national order of merit. The decoration was presented to her by Slovene President Milan Kucan at the 50th anniversary of her scientific work for important contribution in promoting Slovenia worldwide and her achievements in teaching, organisation and research in the field of chemical sciences. President Kucan stressed that

Kornhauser was one of the first and most determined advocates of the importance of knowledge for Slovenia's future and its opening to the world.

Kornhauser Fraser is one of Slovenia's acknowledged scientists known worldwide. She worked as an assistant, professor and also the dean at the Ljubljana Faculty of Education, an associate and later a full professor of chemistry at the Ljubljana Faculty of Natural Sciences and Engineering. Kornhauser has headed the International UNESCO Centre in Ljubljana from its beginnings, i.e. for 20 years.

Her work is distinguished by achievements in education, research and development in the field of chemistry both in Slovenia and worldwide. Her major accomplishments include those in the development of information methodology and its application in pure and applied research, as well as in industrial development and environmental protection. Throughout her career, she has strived for Slovenia's progress. She has made considerable efforts to set up a link between university and industry, as well as to establish relations between Slovene and foreign scientific institutions and participated in opening new opportunities for young researchers. Kornhauser Fraser founded a modern programme of chemistry education methodology and established connections with leading universities in the field in the United Kingdom and the U.S. Nine monographs, seven textbooks and two collections of experiments for children translated into foreign languages are only a few of a number of her scientific and technical publications. Half of all her articles were published in foreign magazines. Internationally, Kornhauser has been participating in UNESCO programmes since 1965. She was advisor of the general manager and worked in the Committee on Teaching of Chemistry at the International Union of Pure and Applied Chemistry.

The oldest living Slovene citizen Emilija Kanut celebrated her 107th birthday. She believes that she can attribute her long life to hard work and "little food". Kanut is a mother of eight children, 14 grandchildren, 18 great grandchildren and two great great grandchildren.

A mass was offered to honour the memory of Friderik Irenej Baraga (1797-1868), a Slovene missionary and a linguist who dedicated his life to the preservation of Indian tribes in North America and their cultures. Friderik Irenej Baraga was also called the Indians' apostle. The mass was celebrated at Baraga's birthplace, Knezja vas near Dobrnjic in the Dolenjsko region as part of what are called the Baraga Days. It was celebrated by local priests, together with Ljubljana Archbishop

and Slovene Metropolitan Franc Rode. A keynote speaker at the ceremony was Foreign Minister Lojze Peterle.

A Slovene translation of the book *The Ethics for the New Millennium* written by Dalai Lama was launched in Slovenia on the 65th birthday of this Buddhist spiritual leader. Dalai Lama wrote that those people who live in harmony with ethical principles are happier and much more satisfied than those who pay no attention to them. His book *The Art of Happiness* has been published previously.

A film by Slovene director Saso Podgorsek has been awarded at a film festival in Slovakia.

"*The House of Freedom*" won the Golden Key, the highest prize in the category of "Artefacts" at the 8th International Art Film Festival in Trencianske Teplice.

The House of Freedom is a story about a group of dancers who gather in the post-industrial town of Trbovlje to defeat gravity in a perpendicular rock face by means of choreography. The 30-minute film was made by choreographer Iztok Kovac and director Saso Podgorsek, who have worked together before. It was produced by the dance company En-Knap in coproduction with the Slovene national television and financially supported by the Slovene Film Fund.

Slovene marathon swimmer Martin Strel who is aiming to create history began a record-breaking attempt in the German town of Donaueschingen in Schwarzwald, where the source of the Danube river is located. Namely, Strel plans to swim 2860 kilometres from the source of the Danube to its mouth in the Black Sea in a period of two months. Strel's historic swim is aimed at promoting peace, friendship and clean water.

Two Slovene pupils have won one silver and one bronze medal at the 41st Maths Olympics in South Korea's Taejon. Over 460 competitors from 82 countries were taking part. A female pupil from a Ljubljana secondary school, Irena Majcen, who won a bronze medal last year, received a silver one this year. Her colleague Mojca Miklavc of the Ljubljana religious secondary school, won a bronze medal.

The silver medal is Slovenia's greatest achievements at the Maths Olympics so far. Over the past years, Slovene participants have received a total of nine bronze medals and 11 mentions.

Slovene extreme skier Davo Karnicar has a bold plan: to ski all the way down the top of the world's highest peak, Mt. Everest, without a stop. To carry out his plan scheduled for this autumn Karnicar

will leave for the Himalayas with a large team of mountaineers and attendants. The venture will be put on film and into a book. No one has ever managed to ski uninterruptedly down the top of the 8848-metre high mountain to the base at an ice waterfall at the altitude of 5,300 metres. Davo Karnicar made his first attempt in 1996, a year after skiing down 8091-metre high Anapurna with his brother Drejc, but had to give it up due to bad weather conditions. The expedition will leave for Katmandu on 30 August and reach the base camp on 12 September, while the climb to the top is planned for mid-October. Apart from Karnicar the expedition includes also Tadej Golob, Urban Golob, doctor Jurij Gorjanc, Franc Oderlap, Grega Lacen, Matej Flis and Tone Skarja, who will lead the team, and a shooting crew.

The U.S. Congress has unanimously adopted a resolution on Slovenia in which it has established that Slovenia's full membership in transatlantic and European institutions will be an important step towards undivided, uniform and free Europe. The resolution praised Slovenia for its partnership with the U.S. and NATO, and expressed the opinion that Slovenia's accession to NATO will be a contribution to safety. The resolution was unanimously adopted in the Senate at the initiative of Republican William Roth, and was later on confirmed by the House of Representatives. Slovenia has in Congress's opinion demonstrated very good relations towards human rights since its independence in 1991. The country has developed successful and growing market economy, and enjoys the highest GDP per capita in Central and Eastern Europe. "Slovenia's membership in the Partnership for Peace, the Central European Initiative, CEFTA and the Stability Pact demonstrated its commitment to contribute to peace, stability, democracy and economic prosperity in SE Europe. Slovenia takes an active part in the peace-keeping operations worldwide, including SFOR in Bosnia, KFOR in Kosovo and UN peace-keeping operations on Cyprus and in Lebanon," is written in the introduction to the Congress resolution No. 117. Slovenia offered invaluable help in the NATO operation Allied Force by providing access and the use of its air space and transport systems on land, and offered help with cooperation in NATO efforts to ensure humanitarian aid to Kosovar Albanians during the air attacks against Yugoslavia, is written in the resolution.

Slovenia have staged a promotion in London's Millennium Dome on 25 June as part of the presentation of countries and cities in this greatest London attraction at the turn of the century.

Olimpijska stran

Iz Koledarja Olimpijskega komiteja Slovenije

- "Olimpizem je življenska filozofija, ki v harmonično celoto povezuje vrednote telesa, volje in duha. Olimpizem si prizadeva s povezovanjem športa in kulture ter vzgoje ustvariti način življenja, ki bi temeljil na veselju, izvirajočem iz napa, na vzgojni vrednosti dobrega vzgleda in na spoštovanju splošnih osnovnih načel.

"Olimpijska listina, temeljna načela"

- "Cilj olimpijskega gibanja je vzgajati mladino s pomočjo športa in tako pomagati graditi miren in boljši svet brez diskriminacije in v olimpijskem duhu, kar je mogoče doseči le z medsebojnim razumevanjem v duhu prijateljstva, solidarnosti in fair-playa."

/Olimpijska listina, Temeljna načela/

Sabljanje - Rudolf Cvetko, srebro, 1912

- Sabljanje je eden najstarejših olimpijskih športov, na Slovenskem pa ga zasledimo že sredi 19. stoletja. Maestro slovenskega sabljanja, Rudolf Cvetko, je bil inštruktor sabljanja na Dunaju, istočasno pa, skupaj s kranjskim rojakom Rihardom Verderberjem, dobitnik medalje v Stockholmu.

- Tudi športna gimnastika sodi med najstarejše olimpijske športe. Njen razvoj na Slovenskem je tesno povezan z razvojem sokolske organizacije. Obdobje 1918-1941 lahko označimo kot zlato dobo slovenske športne gimnastike, ki se je deloma ponovila v šestdesetih letih.

Atletika - Ena od medalistk modernih olimpijskih iger je tudi Brigita Bukovec, srebro, 1996

Gimnastika - Leon Štukelj, zlato: 1924 (2X) in 1928; srebro, 1936; bron, 1928 (2X)

Gimnastika - Miro Cerar, zlato: 1964 in 1968; bron, 1964

- Veslanje je na prvih OI leta 1896 zaradi slabega vremena odpadlo, zato pa je potekalo na vseh na-slednjih. Prvi odmevnejši nastop slovenskih veslačev je bil leta 1994 v Tokiu (4. mesto osmerca). Leta 1992, Denis Žveglj

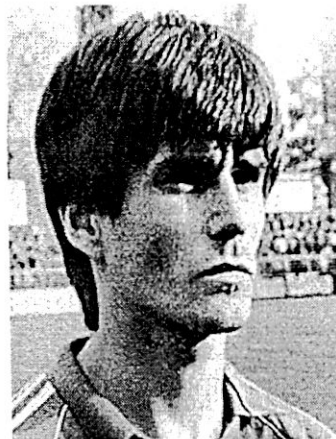
Bojan Prešeren, bron, 1988

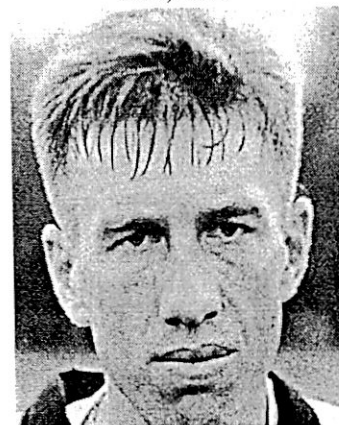
Košarka - Ivo Danev v ekipi srebro, 1968

- Košarka je bila sprejeta v olimpijski program leta 1936, Slovenci pa so jo pričeli intenzivneje gojiti po drugi svetovni vojni in se relativno hitro povzpeli v jugoslovanski vrh; jugoslovanska košarka pa v svetovno in olimpijsko elito

- Nogomet so prvič igrali na olimpijskih igrah v Parizu, leta 1900. Po drugi svetovni vojni je bil nogometni turnir dolgo okrnjen zaradi nenastopanja profesionalcev in so vrsto let prevladovali t.i. "državni profesionalci" (nogometaši socialističnih držav). V novejšem obdobju na olimpijskih turnirjih tekmujejo le mladi nogometaši.

Nogomet - Marko Elsner, bron, 1984

Nogomet - Srečko Katanec, bron, 1984

- V zgodovini rokometu sta se vzporedno oblikovala veliki in dvoranski rokomet. Slednji je prevladal in bil v olimpijski program uvrščen leta 1972 na igrah v Munchnu. Jugoslovanska reprezentanca, v kateri so nastopali tudi Slovenci, je bila ena izmed rokometnih veselil.

(Op.u.: Na letošnjih OI v Sydneyu bo prvič nastopila Slovenija v ekipni panogi - rokometu)

Rokomet - Alenka Cuderman, zlato, 1984

Rokomet - Rolando Pušnik, zlato, 1984; bron, 1988

- Kajakaštvo se je v svoji zgodovini ločilo v dve športni panogi: kajak na mirnih vodah in kajak na divjih vodah. Ta zadnji je bil prvič izveden leta 1972, sledil pa je 20-letni premor do ponovnih tekmovanj (Op.u.: Na letošnjih OI v Penrithu bodo tekmovali tudi slovenski kajak-kanuisti)

Kajak - Andraž Vehovar, srebro, 1996

Pismo iz Slovenije - po domače

Uredništvu Glasa Slovenije

Sem na službenem obisku "overseas". Nekaj dni sem v Sloveniji, nekaj dni pa potujem po Evropi. Čeprav se ne vključujem v slovensko politično neumnost in nedoraslost, večkrat nanese da s kom kaj spregovorim. Imam okoli pet napovedanih intervjujev z različnimi časopisi in revijami in vsakemu samo rečem: kasneje, ko se vrnem iz Anglije! Seveda je veliko za povedati, kot sem rekel mariborskemu županu (med ostalim polurnim predavanjem), bi lahko Slovenci po svetu prispevali ogromno zlasti avstralski Slovenci, saj imamo daleč najbolje urejeno demokracijo in ostale vladne službe, pa čeprav mi sami tega v Avstraliji včasih ne priznamo in gledamo bolj slabe strani, ko si dajemo duška za "šimfanje".

Opažam, da je med narodom v Sloveniji precej nezadovoljstva in nezaupanja nad vsemi politiki, še posebej nad nadškofom dr. Francetom Rodetom. O kakšnih moralnih vrednotah politikov ni ne duha ne sluha. Ničče nikomur ne odgovarja, vsak blebeče kar njemu osebno paša.

Draginja pa taka, Mariborčani bi rekli "drago ko pes!" Če gledam plače delavskega razreda - absolutna mizerija! Ti pridni "čarovniki" - slovenska delavska raja! Z njimi delajo kot "svinja z mehomo" in jih plačajo kolikor pač hočejo, saj mi je recimo prav včeraj en steklar jamral kako so gradili, vgrajevali stekla na kupolah v enem od največjih trgovskih centrov v Evropi in to ob Dravi, v največji zimi, za ubogih 600 mark mesečno. Včeraj sem si ogledal ta luksuzni trgovski center, v katerem bi naj bilo več trgovin kot jih ima ves Maribor skupaj, otvoritev bi naj bila koncem avgusta. Aleluja, kako bo ta narod plačeval to drago najemnino?! Seveda so stranski efekti takšnega glomaznega projekta lahko zelo veliki in pričakujejo zaprtje mnogih trgovin zlasti v centru mesta.

Birokracija pa taka, "o Bog, reši nas!" Včeraj sem bil na sodišču po neke nasvete. Recimo za legalne stvari, za katere v Avstraliji porabiš na uradu le nekaj minut in je vse urejeno, seveda če si pravilno izpolnil formularje, se tu vleče mesece in še po vrhu "stane malo morje".

Uradi so zasipani z dokumenti, postopki trajajo dalje kot prej in nobenemu se ne mudi, zato ni čudno, da sem v Ljubljani srečal znanca, odvetnika, in sva se veselo pozdravila potem pa ni bil več tako nasmajen, ko sem mu rekel, da zelo slabo vidim, da bo tukaj šlo na bolje, če ne bodo poslali na lopato vsaj polovico advokatov in notarjev.

Dejal mi je, da lahko mi od zunaj zelo veliko pripomoremo, da bodo desni izvoljeni na volitvah. Komentiral sem, da tudi to ne pomaga, če bo njihov glavni zupnik šel na nož z izjavami, saj je kot sem

opazil zelo neprijazen. Potem še nekaj dodatnih besed v tej smeri in gospod odvetnik jo je že ucvril. Ta tip za navadne državljane nikoli nima časa. Človek dobi občutek, da če bo imel kaj od tega se bo menil s teboj, sicer pa...

Zadovoljen sem, da sem ven iz tega nerealnega sveta. Malo me sprašujejo kako bo s Slovensko hišo v času olimpijskih iger v Sydneyu, ki bo odprta dva tedna, saj je v časopisu pisalo, da bo stala 570.000 US dolarjev, ne vedo pa na koga se naj obrnejo za kakšne informacije. Seveda sem jim dejal: samo na častnega generalnega konzula in olimpijskega atašeya v Sydneyu se obrnite pa dobite vse podatke. Zelo veliko ljudi me z veseljem pozdravi, saj vsi planirajo obisk v Avstraliji in bi radi vedeli, če sem še na istem naslovu.

Do danes še nisem videl TV dnevnika na večernem programu, včeraj je bil nek intervju z bivšim premierom dr. Janezom Drnovškom, njemu gre vse na roko, saj njegove počasne poteze ne delajo škode, in napake koalicije "Slovenija" gredo v njegovo dobro. Lepo je biti predsednik vladi in narodu, ki je že tako daleč, da pravi: "O ne, volit sploh več ne grem! Ti politiki v devetih letih niso nič naredili za narod le zase so se pobrigali, zdaj bi še ta Pučnik rad prišel nazaj, pa Janša obseden nad orožjem, Peterle sploh ne zna govorit... in bi radi spremenili volilni sistem..." Sicer pa stvar sploh ni smešna, saj kaj takšnega slovenski narod še sigurno ni doživel in to sedaj, ko bi radi v Evropo, toda v Evropi preživeti in ostati kot en narod ne bo šala.

No, da končam z epizodo včerajšnjega obiska na sodišču. Uradnica je bila zelo prijazna in mi je vse razložila in pravi, da bi tudi oni radi videli spremembe, saj je tega papirja ogromno. Povedala mi je, da dobim potrebne formularje v prodajalni pri Založbi Obzorja nasproti kina Union. Sem šel tja, pa teh formularjev nimajo, nato v naslednjo prodajalno ZO, pa do naslednje in tako dalje, dokler nisem končal na Glavnem trgu, kjer sem jih le končno našel po ceni 66 SIT (0.65 AUSS). Seveda bi bilo preenostavno, če bi v tisti mali trgovini na sodišču, kjer prodajajo koleke, imeli tudi formularje za legalne vloge.

Avto park v Sloveniji pa tak, da ga mi iz Avstralije lahko samo gledamo in si nad njim lahko le oblizujemo prste: poln BMW-jev in Mercedesov pa avtomobilov najbolj luksuznih tipov! In skrivnost preživetja v takšnem sistemu? Ne poskušaj ga spremeniti čez noč in se vklopi v takšnega kakršen je - in hajd na pivo! Lepe pozdrave iz Maribora Vinko Rizmal (sicer melbournški Slovenec)

Slovenska gostilna Sydney

Slovenska gostilna v času OI Sydney 2000

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE, SLOVENSKA NACIONALNA TURISTIČNA ORGANIZACIJA/ - Eno glavnih bistev Slovenije je prav njena kulinarika, ki smo jo dolga leta zanemarjali. Kadar nas kdo vpraša za naše nacionalne jedi se nam zatakne, jih nimamo! največkrat odgovorimo. Ja, zato smo prav v Avstraliji dovolili, da nam kranjsko klobaso "poberejo" Poljaki. Vemo, da jo lahko kupimo prav v vsaki samopostrežni ali delikatesni trgovini pod imenom "kransky", včasih še s pripisom "polish sosage".

Kot vemo se deli slovenska kuhinja na pokrajinske posebnosti. V knjigi *Slovensko narodno izročilo* lahko najdemo recepte pravih slovenskih domačih jedi, recepti pa so prirejeni današnjemu načinu življenja. Za primer: **Koroška** - koroška svatovska juha, mešani koruzni žganci, koroški grebenici, luknja, masovnik, mavžlji, koroški ajdovi žganci, itd.; **Štajerska** - štajerska kisla juha, kumare v smetani, štajerski pečeni ali kuhani štruklji itd.; **Prekmurje** - prekmurska gibanica, bujta repa, bograč itd.; **Gorenjska** - kranjska ohceta (pečenka iz svinjskega stegna, krvavica, pečenica, kruhovi cmoki, kislo zelje), ljubljanska mešanica (svinjina, cvetača, krompir, stročji fižol, parmezan), krhki flancati, pehtranova potica in kje so škofjeloški medeni kruhki itd.; **Dolenjska in Bela krajina** - matevž s suhim mesom, gobovo cvrtje, ribniški štrukeljci, bazlamača, belokranjska povitica itd.; **Primorska** - primorska juha, pasta fižol, istrska rižota, žvarcet, primorsko bivše, tržaška pinca itd.

Pravijo, da je slovenska kuhinja danes ena najbolj pisanih v Evropi. Ste to vedeli? Kakovost slovenskih gostiln in restavracij je vedno višja in tuji so nad slovenskim gostinstvom prav presenečeni.

Kot vemo, bo v času Olimpijskih iger v Sydneyu, v samem centru mesta na York Streetu dva tedna odprta Slovenska gostilna. V njej bodo kuhali svetovno znani slovenski kuharji, ki so za svoje umetnine dobili že nič koliko nagrad. Eden izmed zadnjih zavidanja vrednih uspehov: slovenska kulinarika je prejela na **Berlinskem kulinaricnem festivalu zlato odličje**.

Prav zato so Olimpijske igre več kot idealna priložnost za predstavitev slovenskih kulinaricnih umetnin. Če je izbira "olimpijskega jedilnika" s katerim naj bi se Slovenci predstavili v Avstraliji posrečena, pa presodite bralci sami (pisca tega članka se zdi predvsem izbira sladice neposrečena saj n.p.r. tiramisu najdemo v Avstraliji na vsaki samopostrežni polici, tako tudi apple strudel, pa vanilijev in čokoladni mousse; upati je, da bodo med slovenskim pecivom prekmurska gibanica, morda slovenske "kremšnite", ki slavijo daleč naokoli, pehtranova potica itd.).

Jedilnik Slovenske turistične organizacije za Slovensko gostilno v Sydneyu:

HLADNE PREDJEDI:

- * Dornberški kaviar (črne olive, mladi sir, špargli)
- * Sipa v jagodnem obujemu (sveža sipa, česen, limona, oljčno olje, jagode)
- * Za praznike pečemo (svinjski pršut, skorja kruha, hrenov premaz)
- * Zelenjava pod mesno odejo (sveža zelenjava, sir, surov roast-beef, jabolko)

TOPLE PREDJEDI:

- * Fižolova mineštra (fižol, domače široke testenine, zelena)
- * Jota (kislo zelje, fižol, krompir, pršut)
- * Šparglova mineštra
- * Pozna trgatve (krompirjevi njoki z radičem)
- * Soška skuta (skuta, zelišča, sir s plemenito plesnijo)
- * Polenta z okusom Istre (polenta, sipa, sipino črnilo)

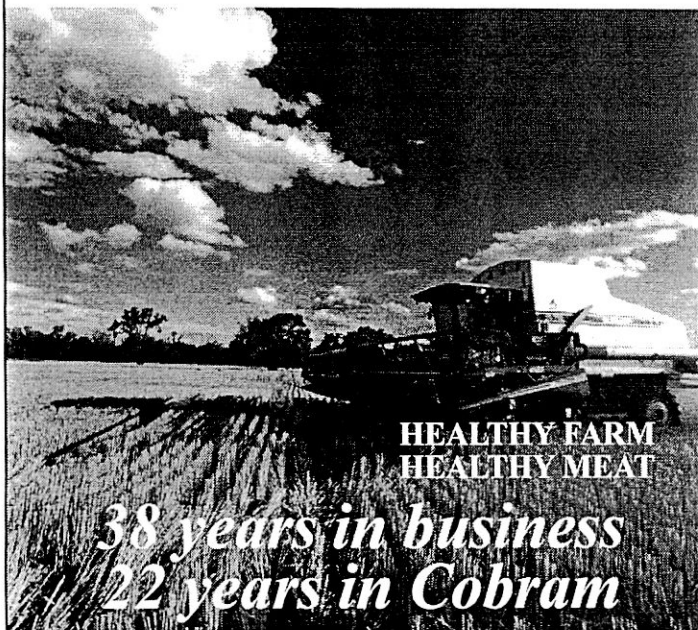
GLAVNE JEDI:

- * Slovenski vrt (sveža zelenjava na žaru)
- * Janček in zelenjava (rebrca jančka na žaru s pečenim krompirjem in zelenjavo)
- * Pljučna skrita pod zelenjavno odejo (omaka iz skute in bazilike, paradižnik na žaru, narezana pljučna z bučko)
- * Lovec se je resnično potrudil (meso divjačine z omako in krompirjem)
- * Jadran na obisku (bela riba v pečici s krompirjem in tartufi)

SLADICE:

- * Kuhana smetana
- * Vipavski štrukli (kuhana testo, rozine, skuta in orehi)
- * Jabolčni štrudel
- * Vanilijeva in čokoladna krema (mousse)
- * Dvigni me gor (tiramisu)
- * Slovensko pecivo

AEA
V O D U S E K
M E A T S

**HEALTHY FARM
HEALTHY MEAT**

*38 years in business
22 years in Cobram*

CANBERRA
Phone: 02 - 6 295 1222

COBRAM
Phone: 03 - 58722115

KARINGAL

**Uvoznik slovenske hrane
in pijače**

Slovenske začimbe
brez konzervansov -
produkti Evergreena
iz Boštanja

Vrhunska slovenska kvaliteta

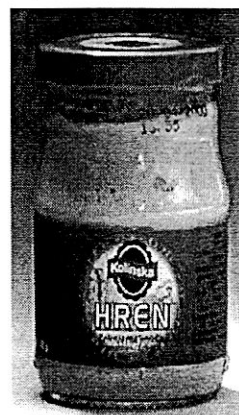
Ajvar, Črna kumina
Zdravilne kapljice od kumine
Marmelade

Vložene kisle kumarice
Najboljši slovenski hren

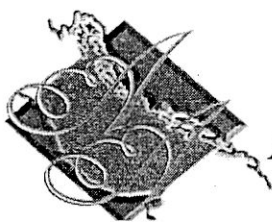
Domači rum
Pelinkovec
Vipavska -vina
(Sauvignon,
Chardonnay,
Cabernet)
Vinjak Cekin
Brinjevec

Rogaška Donat Mg

Vse to in še več lahko naročite na telefon:

(02) 9601 62 55 fax: (02) 9601 6212

ADRIATIC ADVENTURE

*Naicenejše potovanje do Slovenije
Pooblaščenca agencija za Rent-a-car
Alpetour Kranj*

ALPETOUR
potovalna agencija d.o.o.

Sodelujemo z:

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

Malaysia Airline

Quantas

Lauda Air

Lufthansa

in drugimi letalskimi prevozniki

Phone (02) 9823 0011 Fax (02) 9823 0022

Shop 12, Edensor Park Plaza

Edensor Park NSW 2176

Slovensko društvo Sydney

Vljudno vabljeni

Nedelja, 6. avgusta od 12.00 ure dalje

**Nedeljski ples s kolinami in
poskušnjo domačih vin**

Igra The Masters

Sobota, 2. septembra, ob 7.30 zvečer

**Proslava Očetovskega dne
Nastop folklorne skupine Mali Prešeren**

Za ples in razvedrilo igrajo Veseli Gorenjci

2-10 Elizabeth Street

Wetherill Park NSW 2164

Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447

E-mail: slodsyd@zeta.org.au

**Ob dnevu državnosti RS in
desetletnici Slovenskih narodnih svetov ter
Avstralske slovenske konference**

Govor **Alfreda Brežnika na slovesnosti
v Verskem in kulturnem središču
Kew - Melbourne - 25. junij 2000**

Pater Metod Ogorevc OFM, gospa Helena Drnovšek Zorko, odpravnica poslov RS, gospod Florjan Falež, predsednik ASK, gospod Štefan Merzel, predsednik SNS-Vic, predstavniki slovenskih organizacij, spoštovani gostje, drage rojakinje in dragi rojaki!

Najprej mi dovolite, da vam izrečem moje iskrene čestitke ob državnem prazniku naše domovine Republike Slovenije!

Kljub temu, da ne nastopam kot govornik ob tem našem pomembnem prazniku, saj je to odlično opravila gospa odpravnica poslov, bi vas želel spomniti na dogodek pred devetimi leti. Kakšno navdušenje, kakšno veselje, kakšna sreča, da smo osamosvojitve Slovenije doživeli prav mi, naša generacija, v toku našega življenja. Vse to o čem so naši predniki lahko samo sanjali. Danes pa se lahko vprašamo ali smo še vedno tako navdušeni in če ne, zakaj ne? Ali smo morda postali malodušni na dogajanja v domovini?

No, pa samo o tem prav danes ni primerno govoriti, saj poleg državnega praznika proslavljamo še en pomemben dogodek v zgodovini avstralske slovenske skupnosti, ki pa je prav gotovo bil pomemben člen pri slovenski osamosvojitvi: 28. junija mineva deset let od ustanovitve Avstralske slovenske konference (ASK).

Takrat so se v ASK združili Slovenski narodni sveti (SNS) iz Viktorije, Novega južnega Walesa, Queenslanda, Canberre in Adelaide. ASK je tako postala ena izmed konferenc Svetovnega slovenskega kongresa (SSK).

V podrobno zgodovino nastanka in dela ASK se ne bom spuščal, ker bo to prav gotovo opravil bolje kdo drug. Pomembno pa je, da se zgodovina piše in tako gradi in dopolnjuje arhiv doprinosov avstralske slovenske skupnosti pri osamosvojitvenem procesu novo nastale države Republike Slovenije, 25. junija 1991.

Deset let je že preteklo od tistega ustanovnega srečanja v Sydneyu in v mislih poskušam priklicati obraze navzočih. Nekaj nas je še tukaj, mnogih na žalost ni več med nami, kot na primer prvega predsednika ASK Marjana Kovača.

Na misel mi prihaja trenutek, ko smo na Trgu revolucije v Ljubljani, ob času Svetovnega slovenskega kongresa, pri razglasitvi samostojne države Republike Slovenije, sledili dviganju nove slovenske državne zastave in spuščanju tiste prejšnje z rdečo zvezdo, ki nas je toliko let vznemirjala in je nikakor nismo mogli sprejeti. Kar iznenada in spontano smo se spogledali trije rojaki iz Avstralije: pok.Marjan Kovač, Dušan Lajovic in jaz. Vsem trem so tekle po obrazu debele solze, kot da se nam je pripetilo nekaj zelo hudega. Ne, pripetilo se ni nič hudega, to so bile le solze sreče!

Med nami tudi ni več sydneyškega odvetnika Vladimirja Menarta, ki je sestavil Ustavo in Pravilnik ASK. Dva dni pred smrtjo, umrl je za rakom, ko sem ga obiskal v bolnišnici, bil je že popolnoma oslavljen in je komaj govoril, mi je dejal: "Srečen sem, da sem doživel še to, da je Slovenija postala samostojna država." Pa vsi ostali že pokojni: dr. Jure Koče, naš pater Bazilij Valentin OFM, OBE, stebra ASK; dr. Stanislav Frank iz Adelaide, ing. Jože Senčar ter drugi.

ASK je stara deset let. Mnogi izmed začetnih članov niso več aktivni. Eni, ker mislijo, da je z osamosvojitvijo stvar zaključena in cilji doseženi; drugi pa so zaposleni in imajo druge prioritete. Prepričan pa sem, da so vsi (med njih spadam tudi jaz) ponosni, da so bili aktivni člani te, takrat tako pomembne in vplivne slovenske organizacije, pa čeprav tako zelo oddaljene od domovine.

Vseh članov, ki so toliko doprinesli k uspehu ASK ne bi mogel navesti, bila bi pa krivica, če ob tej priliki ne bi omenil vsaj enega. In to je oseba, ki je z dušo in telesom bila zraven, ne samo kot iniciatorica, ampak tudi kot gonilna sila te organizacije. Bila je organizacijska tajnica ASK, urednica glasila ASK - *Slovensko pismo* in urednica *Naše bitke*

za Slovenijo-Avstralija. Dve močni kroniki naše dejavnosti, ki ju nihče ne bo mogel spremeniti. Govorim o gospe Stanki Gregorič. Tudi njej gre priznanje za njeno neizmerno delo in njeno neizčrpno energijo, ki jo je vložila v to našo skupno - sveto stvar!

Vsem članom ASK, tudi tistim, ki trenutno niso več člani, pa so bili člani v letih težkih preizkušenj, moje iskrene čestitke ob desetletnici, z željo za nadaljnje uspešno delovanje ASK, v korist avstralske slovenske skupnosti in naše domovine Republike Slovenije.

Na kraju pa še moje iskrene čestitke našim frančiškanskim patrom v Avstraliji, verskemu središču v Kew-ju ter slovenski skupnosti v Melbournu ob podelitvi visokega posmrtnega odlikovanja patru Baziliju Valentinu, OFM, OBE.

Hvala lepa!

Novelo dr. Ivana Tavčarja

Cvetje v jeseni - Autumn Blossoms

v angleškem prevodu in samozaložbi sydneyškega rojaka Sava Toryja lahko naročite na naslov Glasa Slovenije po ceni \$ 10.00 (vključeni poštni stroški).

Priporočljivo berilo za našo drugo in tretjo generacijo. Učiteljicam slovenskega jezika v Avstraliji je novela na voljo brezplačno (do deset knjižic), vendar pa morajo poravnati poštno stroške.

Pokličite Glas Slovenije na telefon (02) 96749599

Ob 25-letnici

Obvestilo voditeljic slovenskega programa SBS radia

Ob srebrni obletnici Radia SBS voditeljici slovenskega programa v Melbournu in Sydneyu in sodelavci čestitamo našim poslušalcem in vsem bivšim radijskim delavcem ter se jim zahvaljujemo za podporo in zvestobo naši radijski postaji.

Skupaj s sodelavci želimo se naprej s kakovostnimi programi razveseljevati naše poslušalce, jih povezovati med seboj in drugimi etničnimi skupinami ter tako pomagati k složnosti in pestrosti naše nove domovine. Obenem želimo še nadalje ostati pomembna vez med poslušalci in rojaki v domovini in širom sveta. S posredovanjem informacij pa bomo tudi prispevali k razvoju družbenega, kulturnega in gosodarskega življenja. Ostanite z nami na etru in obiščite SBS Radio On-line na naslovu:

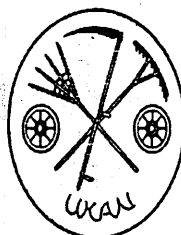
www.sbs.com.au

Ob tej priložnosti se moramo zahvaliti naši novi domovini Avstraliji, da nam je omogočila oglašanja po radijskih valovih SBS-a.

Eli Rizmal
Melbourne

Mariza Ličan
Sydney

sobe-cameze-zimmer-room&-apartma

Kmečki tužizem

ŽEROVC

4260 bled mlinska 15

slovenija

telef. 00386-64-741-704

Iz Kluba Triglav

Ob Dnevu državnosti RS

SYDNEY, NEDELJA, 25. JUNIJ /MARTHA MAGAJNA/ - Balinarska sekcija Kluba Triglav je v počastitev Dneva državnosti RS priredila medklubsko balinarsko tekmovanje v trojkah mešano za pokal Dneva državnosti. Pri tekmovanju so sodelovali tekmovalci Kluba Triglav, Slovenskega društva Sydney in Planice iz Wollongonga. Lanskoletni zmagovalci, moštvo iz Canberre, letos na tekmovanju niso sodelovali. Letošnji zmagovalci so bili Janez Boštjančič, Lojze Magajna in Ivica Krobe iz Kluba Triglav.

Po končanem tekmovanju smo se po dobri stari slovenski tradiciji zbrali ob obloženi mizi in ob dobri kapljici proslavili Dan državnosti. O pomenu dneva nam je nekaj toplih in pristrčnih besed povedal Peter Krobe, krona večera pa je bil nastop pevskega zbora Triglav, ki nam je priredil pravcati koncert domačih slovenskih pesmi. Prijetni večer je še enkrat dokazal, kako šport in pesem (da vina sploh ne omenimo) združujeta naše klube v prijateljski skupnosti.

Večer domačega godca

SYDNEY, SOBOTA, 1. JULIJ /GLAS SLOVENIJE/ - Klub Triglav je že nekaj tednov vabil na tekmovanje diatoničnih harmonikarjev NSW in pripravil nagrade \$ 500.00, \$ 300.00 in \$ 200.00 za najboljše. Tekmovanje je potekalo žal ob slabi udeležbi tekmovalcev in gledalcev. Na oder so namreč stopili le trije: Rudi Črnčec, Jože Črnčec in Lojze Gominšek. Zmagal je Rudi Črnčec, ki je prispel iz Melbourn, kjer se nahaja na študiju, posebej za to priložnost.

Desno: Peter Krobe; spodaj Rudi Črnčec

Spodaj:
Tania
Smrdel
in Jože
Črnčec

Desno spodaj:
Lojze Gominšek
Levo spodaj:
Tania Smrdel
Fotografije: Florjan Auser

Do kdaj je vaša naročnina plačana? Poglejte na datum na kuverti, v kateri vam pošiljamo Glas Slovenije

Iz Slovenskega društva Sydney

Tradicionalna slovesnost

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE/ - Tako kot vsako leto, smo proslavljali tudi letos 25. junij - Dan državnosti Republike Slovenije. V SDS se je zbralo lepo število rojakov, med katerimi so bili tudi Alfred Brežnik, častni generalni konzul RS v Sydneyu, župan občine Fairfield Anwar Khoshaba s soprogo, predstavnik SBS radia, člani slovenskih organizacij, društev, verskega središča, slovenskih medijev in drugi. Po pozdravnem govoru Mire Smrdel in Ivana Koželja, predsednice in podpredsednika SDS in slavnostnih govorih konzula in župana, je nastopila folklorna skupina Mali Prešeren. Za tem pa je sledil ples ob zvokih ansambla Veseli Gorenjci; nekaj pesmi je zapela Majda Kosovel, poklicna pevka iz Slovenije, ki se trenutno nahaja v Sydneyu.

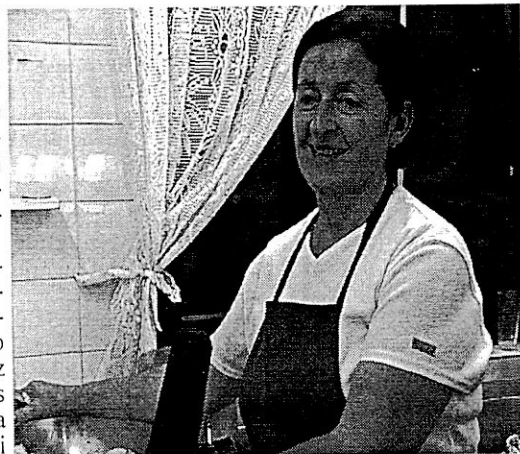
Folklorna skupina najmlajših - Mali Prešeren /Foto: F.A./

Pavica in njena dobra kuhinja vabita goste

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE/ - V Slovensko društvo Sydney privablja goste že nekaj let dobra kuhinja. Dober glas te kuhinje sega tudi prek morja vse do Slovenije, saj po navadi tudi prekmorski obiskovalci društva iz restavracije odhajajo zadovoljni. In kdo se v tej kuhinji tako spretno obrača in pripravljala različne dobrote? Vse se začne pri dobri volji, potem pa je tu še ljubezen do kuhanja. Četudi nisi poklicni kuhar - kuhanje te enostavno veseli!

Tako je tudi s 45-letno Pavico Radulovič, ki je prišla v Avstralijo pred štirimi leti iz Reke (Pavica s soprogom in dva sinova so že živeli v Avstraliji pred leti, pravzaprav sta se tu rodila oba sinova). Sicer je pa Pavica iz Fužin v Gorskem Kotarju. V Reki je končala ekonomsko šolo in petnajst let delala v tem poklicu. Toda v tujini je že tako, da mora človek za preživetje poprijeti za vsako delo.

In Pavici je usoda namenila da se je srečala s pokojno Ivanko Bulovec in Tonetom Bulovcem. Nagovorila sta jo in pred tremi leti se je odločila in začela kuhati v kuhinji Slovenskega društva. Danes skuha tudi do 250 obrokov hrane na dan. Vodstvo društva namreč zdaj izdaja dvorano, večsah za poroke, razne obletnice pa tudi za zabave drugih izseljencev. Tako se društvo preživlja, saj je Slovencev vsak dan manj, pa tudi s tem da kdo popije kako pivo ali mineralno vodo se je nemogoče obdržati. V SDS se je v treh letih že marsikaj spremenilo, najprej so izgubili pridno Ivanko Bulovec, potem je odšel v Slovenijo še Tone Bulovec, nekaj članov društva je pomrlo, spremenilo se je vodstvo.... zdaj skrbita za društvo predsednica Mira Smrdel (mimogrede, v društvu se pozna ženska roka pa naj reče kdo kar hoče) in podpredsednik Ivan Koželj. Pavica se lepo razume z vsemi in je hvaležna Slovincem da jo tako spoštujejo.

Pavica Radulovič /Foto: Florjan Auser/

Znani in
neznani obrazi

Intervju / Božidar Kos

"Vse izkušnje postanejo pomemben del naše eksistence"

Revija *Rast*

Pogovarjal se je Jakob Jež

Gospod Kos, kako se spominjate stikov ob pripravi tistega slavnega koncerta leta 1991? Kako je prišlo do odkritja vaših not?

Prve stike z radiom Ljubljana (zdaj Radio Slovenija) sem navezal po naključju že leta 1986. Takrat je obiskal Avstralijo novinar ljubljanske televizije Ivo Štrakelj, s katerim me je spoznal takratni jugoslovanski konzul v Sydneyu. Gospod Štrakelj se je ponudil, da odnese na radio nekaj mojih partitur in kaset s posnetki mojih skladb. Takoj po vrnitvi v Slovenijo mi je telefoniral in z navdušenjem povedal, da so se moje glasbe na radiu zelo razveselili ter da bodo moja dela izvajali. Rezultat tega stika je bil, da je naslednje leto Bojan Gorišek izvajal mojo *Sonato za klavir* na Slovenskih glasbenih dnevih, profesor Engelman, takratni vodja uredništva resne glasbe, pa je pripravil za radijsko oddajo "Pota naše glasbe" - "Portret skladatelja Božidarja Kosa iz Avstralije". V tem programu je predstavil šest mojih skladb s posnetki iz Avstralije. Leta 1988 pa so simfoniki RTVLjubljana pod vodstvom Marka Muniha vključili v svoj redni koncert program *Metamorfoze za orkester*. Potem je naše sodelovanje malo zaspalo, dokler nisem dobil v začetku leta 1991 od radia zopet vest, da bodo

simfoniki izvajali moj *Koncert za violino in orkester* (in to 28. junija), ki naj bi ga prenašala tudi Evrovizija. Posvečen naj bi bil osamosvojitvi Slovenije in ustanovitvi Svetovnega slovenskega kongresa. Mene so povabili v Slovenijo kot častnega gosta kongresa. Mislim, da je uredništvo RTV Slovenija izvedelo za moj *Violinski koncert*, ko sem 1987. leta zanj dobil nagrado v Trstu. Rezultati tega natečaja so bili objavljeni tudi v Delu. Slavnostni koncert je bil v zadnjem trenutku zaradi vojne odpovedan. Orkester s solistko Moniko Skalar je takrat vendarle napravil arhivski posnetek mojega *Violinskega koncerta*, ki je bil vključen na zgoščenko "Božidar Kos, skladatelj". (Založba kaset in plošč RTV Slovenija, 1997). Poleg *violinskega koncerta* sta na zgoščenki še dve moji skladbi: *Crosswinds* za jazzovsko trobento, altovski saksofon in orkester (solisti Petar Ugrin in Milko Lazar) ter *Koncert za kitaro in orkester* (solist Tomaž Rajterič).

Od takrat naprej vaše skladateljsko delo kdaj pa kdaj pri nas zazveni tudi na koncertih. Na lanskem Festivalu komorne glasbe XX. stoletja je doživel največji uspeh Godalni kvartet, ki so ga zmojstrili slavni Arditti. Se vam zdi, da se stara domovina dovolj odziva na vaše skladateljsko delo?

Sydneyski Slovenec Božidar Kos komponira Koncert za violo in orkester za slovesno otvoritev prenovljenega Conservatoriuma of Music - Sydney

/GLAS SLOVENIJE, S.G./ - Na stavbi sydneyškega Conservatoriuma of Music trenutno potekajo obnovitvena dela. Ko bo obnova končana, bodo avgusta 2001 priredili slavnostni koncert. Naš rojak Božidar Kos se bo na tej prireditvi predstavil s dvajsetminutnim *Koncertom za violo in orkester*.

Kdo je pravzaprav Božidar Kos? Vsa dolga leta je živel med nami, avstralskimi Slovenci, skoraj anonimno in vse premalo ali skoraj nič nismo slišali o njem. Šele pred kakimi tremi leti smo ga predstavili v *Glasu Slovenije*, potem je bilo govora o njem v *Australian Slovenian Review*, pred letom in pol pa se je uredništvo *Glasa Slovenije* odzvalo na povabilo gospoda Kosa in prisostvovalo na slovesnem koncertu v čast njegovega rojstnega dne. Na kratko je bil za tem predstavljen tudi na slovenski oddaji Radia SBS. Toda življenje in delo tega glasbenega umetnika in profesorja kompozicije na sydneyški visoki šoli za glasbo je tako zelo zanimivo, da zdaj povzemamo obširen intervju, ki ga je z njim za revijo *Rast* - publikacijo občine Novo mesto - posnel Jakob Jež. **In kdo je Jakob Jež** (rojen leta 1928)? Je ugleden slovenski skladatelj in bivši profesor glasbe na Pedagoški fakulteti Ljubljanske univerze. Med drugim je bil skoraj dvajset let tudi urednik revije *Grlica*. Zdaj je v pokoju a je še vedno zelo aktiven, posebno kot skladatelj. Leta 1991 je prejel Prešernovo nagrado za svoje življensko delo.

Katera svoja dela bi izpostavili kot namig za še kakšno srečanje s tukajšnjim občinstvom?

Na prvo vprašanje bi lahko odgovoril po eni strani pritrdilno, po drugi nikalno. V Sloveniji so se namreč do danes izvajala največ moja orkestralna dela. Poleg *Metamorfoz* so simfoniki RTV Slovenija izvajali pod vodstvom Antona Nanuta *Violinski koncert* (1992) in *Koncert za kitaro in orkester* (1996) ter pod vodstvom Liora Shambadala *Crosswinds* (1995). Orkester slovenske filharmonije pa je izvajal pod vodstvom Marka Letonje na zaključnem koncertu Slovenskih glasbenih dnevov 1998 *Auroro Australis*. Na žalost sem bil prisoten samo pri izvedbi skladbe *Crosswinds*. Malo pa so se izvajale v Sloveniji moje komorne skladbe. Poleg *Sonate za klavir* in *Godalnega kvarteta* je samo še *Studio* za tolkala igral 1998. leta v sklopu *Koncertnega ateljeja Društva slovenskih skladateljev Quasar* za štiri tolkaliste. Mogoče sem za to kriv sam, ker nisem navezal stikov niti s slovenskimi komornimi ansambli niti s solisti; razen skladateljev ne poznam veliko glasbenikov, pa tudi ne maram se nikomur vsiljevati. Sem zelo slab "akviziter" svoje glasbe, čeprav je to morda v današnjem konkurenčnem svetu slab recept za uspeh. Moji kolegi tu v Avstraliji ne samo da so v tem pogledu sami zelo dobri, ampak plačajo celo agente, da delajo za njihove skladbe reklamo. Do sedaj sem imel pač srečo, da so naročila na skladbe in njihovo izvajanje prihajala sama od sebe.

Kar se tiče drugega vprašanja, bi vsekakor želel, da se v Sloveniji izvajajo vsa moja dela. Če pa hočem biti stvaren, bi se omejil na skladbe, ki se do danes tam še niso izvajale: *Catena 1* (15 min.) za flavto, klarinet, marimbo, klavir, violino in čelo, *Catena 2* (14 min.) za flavto/piccolo, klarinet, klavir, violino, violo in čelo, *Kvartet* (15 min.) za flavto, violo, tolkala in klavir, *Evocations* (21 min.) za solo čelo, *Evocations 2* (6 min.) za solo kitaro ter *Koncert za violo in orkester*, ki ga pišem zdaj.

Tukajšnje glasbene poznavalce bi gotovo zanimalo kaj več o vaši poti do pomembnega skladatelja, ki že vrsto let deluje v Avstraliji na tamkajšnji visoki šoli za glasbo kot profesor kompozicije. Če se ne motim, ste Novomeščan ali pa ste tam vsaj obiskovali šole.

Rodil sem se v Novem mestu in tam preživel svojih 19 let, to je do vpisa na ljubljansko univerzo. Kosovi so stara novomeška rodbina. Mamina družina se je preselila v Novo mesto s Primorske po prvi svetovni vojni. Še preden sem začel hoditi v šolo, sem se začel učiti klavirsko harmoniko. Da sem postal "harmonikaš" mi je bilo usojeno. Moja mama je namreč v mladosti igrala citre in takrat je bil baje na radiu zelo popularen neki duet citer in harmonike. Odločila se je, da bo, če bo dobila sina, igral harmoniko. Očetovi bratje in sestre (vsega skupaj je bilo deset otrok) pa so bili dobri pevci, posebno najstarejša sestra, moja teta Ana, ki je živela v Mariboru.

Kakšno je bilo vaše otroštvo? Ko se je začela druga svetovna vojna, ste hodili morda v prvi razred osnovne šole. Kako se spominjate tega časa?

Lahko bi rekel, da sem imel zelo srečno in lepo otroštvo. Oče je imel pred vojno znano avtobusno podjetje in je veliko potoval tudi v tujino. Ker sem bil edinec (sestra se je rodila, ko sem imel 11 let), so me starši in drugo sorodstvo verjetno malo razvabili, toda dali so mi istočasno dobro vzgojo. Ko sem bil star šest let, sem dobil hudo vnetje srednjega ušesa, in če me ne bi v Ljubljani v zadnjem trenutku operirali, me danes verjetno ne bi bilo. Ves čas mojega osnovnega šolanja je trajala vojna. Spomini na ta čas so še vedno zelo ostri. To so bili verjetno najhujši časi v mojem življenju. Najprej so Novo mesto zbombardirale nemške štupe, potem smo bili pod italijansko okupacijo do leta 1943, ko smo postali za nekaj mesecev svobodno ozemlje pod partizanskim vodstvom, dokler niso prišli Nemci, pod katerimi smo bili do konca vojne. Novo mesto je bilo obkoljeno z žico, in ker je bila naša hiša takrat blizu mestne meje, smo bili praktično ves čas v sredini borbe med okupatorji in partizani. Hiša je bila preluknjana od izstrelkov na vseh straneh... pred koncem vojne je gestapo tudi mojo mamo skoraj odpeljal v zapor, ker jo je nekdo prijavil, da dela za AFŽ. Rešilo jo je samo to, da je bila tik pred porodom moje setre.

Ste se glasbeno izobraževali na glasbeni šoli ali privatno?

Prej sem omenil, da sem se začel učiti harmoniko, še preden sem začel hoditi v šolo. Moj učitelj Sorgo je bil zelo dober glasbenik in mi je dal odlično podlago za poznejše študije. (Izvedel sem, da je po vojni igral oboo v enem od ljubljanskih orkestror, v filharmoniji ali pa v opernem orkestru). Njegove inštrukcije so bile tako dobre, da sem že po nekaj letih izvrstno igral težke aranžmaje za harmoniko (npr. uverturo Rossinijeve opere Seviljski brivec, Brahmsov Madžarski ples, št.5 itd.). V prvi razred nižje gimnazije sem se vpisal po osvoboditvi leta 1945. To so bila leta mingov, parad, mladinskih nastopov. Mali Božo je skoraj vedno igral harmoniko, in to v glavnem partizanske pesmi. Moja glasbena bodočnost takrat ni izgledala preveč rožnata, dokler nisem prišel v roke gospoda Berleta, upokojenega direktorja banke in amaterskega skladatelja.

Novomeški "harmonikaši" z učiteljem Sorgom po prvem javnem nastopu leta 1941; Božidar Kos je prvi na desni

On in njegova žena, ki je zelo dobro igrala klavir, sta me cenila kot sina, najbrž ker ga sama nista imela. Gospod Berle je zame komponiral skladbe, ki sem jih potem izvajal sam ali pa skupaj z njegovo ženo. Čeprav je užival v tem, da sem igral na harmoniko njegove skladbe, mi je prigovarjal, da bi se moral učiti bolj "plemenitega" instrumenta, češ da sem preveč talentiran za harmoniko. Ko sem bil v četrtem razredu nižje gimnazije, sem se v šoli začel učiti čelo, ki je potem postal moj glavni instrument, ter klavir. Proti koncu višje gimnazije sem skupaj s svojim učiteljem že igral čelo v novomeškem orkestru, ki je bil takrat zelo dober amaterski sestav. V redni letni koncertni sezoni smo izvajali v glavnem dela skladateljev iz 18. in 19. stoletja. Prav glasba iz tega časa je na žalost še danes glavni repertoar večine orkestror. Prijatelj danilo Kertel, ki je tudi igral v novomeškem orkestru (klarinet), me je v tistem času uvedel v svet jazza. Bil je Idrije in je s seboj prinesel italijanske aranžmaje plesne glasbe in jazza. Nagovoril me je, da sem igral harmoniko v gimnazijskem plesnem ansamblu. Ko je maturiral in odšel na študije v Ljubljano, sem prevzel vodstvo tega ansambla. Moja gimnazijska leta so bila glasbeno zelo aktivna. V sedmi ali osmi gimnaziji sem napisal in orkestriral kratko opereto na osnovi narodnih pesmi, ki smo jo na koncu leta izvajali v dvorani novomeškega doma. V zadnjem letniku gimnazije sem na osnovi klavirskih redukcij, ki sem jih dobil od tete iz Amerike, napravil aranžmaje za orkester Gershwinovih skladb *Rapsodija v modrem, Američan v Parizu* in nekaj drugih. Ustanovil sem za to poseben orkester (5 saksofonov, 4 trobente, 4 pozavne, 11 violin

in viol, kitara, klavir, bas in bobni), v katerem so igrali učenci in učitelji glasbene šole ter drugi člani novomeškega simfoničnega orkestra; jaz sem dirigiral. Če se prav spomnim, smo imeli s tem programom dva koncerta: v Novem mestu in v Kočevju. Po maturi je bila moja želja študirati glasbo, toda ker sem bil v gimnaziji vseskozi odličnjak, mi starši tega absolutno niso dovolili, pa tudi moji gimnazijski profesorji so me nagovarjali, naj študiram kaj, kar so sami mislili, da bi bilo zame najboljše.

Orkester, ki ga je Božidar Kos sestavil za izvajanje lastnih aranžmajev Gershwinove glasbe; Kos je skrajno levo

Končno sem podlegel vsem tem pritiskom ter se po očetovi volji vpisal v Ljubljani na strojno fakulteto. To je bilo usojeno na neuspeh, ker je bilo proti moji volji. V Ljubljani sem poskušal privatno nadaljevati glasbeni študij. Nekaj časa sem dobival "privatne ure" pri takrat znanem čelistu, katerega imena se več ne spomnim, in pri skladatelju L.M.Skerjancu. Za čelo sem imel vse manj in manj zanimanja, vse več pa za jazz, toda vse kar je imel Škerjanc, je bil strogi kontrapunkt, za katerega sem se moral najprej naučiti pisati v vseh starih ključih.

Za mene je bilo vse to takrat malo prestaromodno, pa sem tudi k njemu nehal hoditi. Uspel mi je pa le prodati svojo knjigo *"Kontrapunkt in fuga"*, ki jo imam še danes. V Ljubljani sem ustanovil (v glavnem iz študentov) "big band", za katerega sem sam pisal aranžmaje. Vodil sem ga tri leta. Stric, ki je bil takrat direktor pri Ljubljanski železnici, mi je izposloval pri njih prostor, kjer smo vadili. V zahvalo smo priredili za njih nekaj koncertov. Koncert smo imeli tudi v Novem mestu. Takrat so bili v Ljubljani poleg radijskega (Adamičevega) plesnega orkestra še akademski, naš in še eden.

So vam te glasbene izkušnje z jazzom in zabavno glasbo prišle prav pri kasnejšem "resnem" študiju?

Kot sem že omenil, je do mojega zanimanja za jazz in zabavno glasbo prišlo, ko sem bil že v nižji gimnaziji. Res pa je, da sem potem še dolgo časa igral samo jazz oz. zabavno glasbo. Sem mnenja, da vse izkušnje, ki jih dobimo v življenju, pa naj bodo glasbene, literarne, vizualne, skratka vse življenske, postanejo pomemben del naše eksistence. Pri umetniku se to razodene v njegovem (ali njenem) delu.

Moje glasbene izkušnje so res različne in pester. Poleg "resne" glasbe, jazza in narodne glasbe sem igral še marsikaj drugega. Preden sem odšel v tujino, sem bil dve leti v Beogradu, kjer me je nekega dne obiskal vodja ciganskega ansambla. Rekel mi je, da je njihov čelist zbolel in da so slišali, da igram čelo. Prosil me je, da jim priskočim na pomoč, ker morajo tega dne igrati na neki prireditvi. Rekel sem mu, da nikdar nisem igral te zvrsti glasbe. Vztrajal je, da moram imeti kot jazzist dobro razvit posluh in da ne bom imel težav.

/nadaljevanje na str. 18 in 19/

RAST - L.XI,
Št.2 (68)
APRIL 2000

RAST

Revija za
literaturo
kulturo in
družbena
vprašanja

/nadaljevanje s 17. str./

No, pa jih res nisem imel. Ko sem bil v Nemčiji, sem tudi igral nekaj mesecev v argentinsko-brazilske ansambli, kar je bila še ena zelo zanimiva izkušnja. Do takrat sem namreč mislil, da dobro poznam južnoameriško glasbo, pa sem hitro uvidel, da je to, kar smo vedeli o tej glasbi takrat v Evropi, večinoma zelo poenostavljena komercialna verzija.

Da odgovorim na vaše vprašanje: moje izkušnje so mi prišle zelo prav pri kasnejšem resnem študiju. Ne samo da sem bil že dobro poučen v harmoniji, kontrapunktu in komplicirani poliritmiki in polimetriki, ampak sem kot jazzist razvil tudi to, kar tu imenujemo "inner ear" (notranje uho). Dobri improvizatorji si morajo zamisliti in slišati v glavi vsako frazo, preden jo izvedejo na instrumentu ali pa jo odpojejo. V nasprotnem primeru igrajo vedno samo to, kar so se prej naučili in jim, kot se reče, pade pod prste...

Precej let ste se sploh preživljali z igranjem v raznih ansamblih ali pa ste imeli kar svoj ansambel. Kaj ste v njem igrali, ste sami tudi aranžirali, je to ohranjeno? Se vam zdi to vaše ustvarjanje v zabavni sferi tudi glasbeno kaj pomembno, recimo, da bi to danes obnavljali kot kvalitetno zabavno glasbo oz. jazz?

Na žalost sem se res predolgo časa preživljal z igranjem v raznih ansamblih, toda takrat nisem videl zase drugega izhoda. Vedno sem želel in upal, da bom nekega dne imel priložnost, da končam glasbeni študij, toda posel me je prisiljeval, da potujem skoraj vsak mesec v drug kraj. Začelo se je, ker sem se moral po očetovi smrtni nesreči leta 1955 sam preživljati z igranjem v nočnih lokalih. Najprej sem igral z Borutom Lesjakom v baru ljubljanskega nebotičnika, potem sem odšel s svojim ansambлом v Beograd, kjer sem ostal dve leti. Leta 1959 sem odšel z nekim beograjskim ansambлом najprej v Salzburg in potem v Nemčijo, kjer se je začelo stalno potovanje iz mesta v mesto, iz kluba v klub, iz hotela v hotel. Po nekaj letih igranja v tem ansamblu sem igral najprej nekaj mesecev v argentinsko-brazilske ansambli, potem pa sem ustanovil zopet

stilu jazza. Takoj smo imeli nepričakovan uspeh in dobivali najboljše angažmaje. Tako sem potem napravil tudi tukaj v Avstraliji s podobnim uspehom...

Ste kdaj pomislili, da bi se vrnili v Slovenijo in se tu glasbeno ukoreninili? Ali pa doma zase niste videli perspektive?

Vedno sem mislil, da se bom nekega dne vrnil v Slovenijo, toda v preteklosti zase tam nisem videl veliko možnosti. Iz osebnih razlogov sem bil nad domovino tudi precej razočaran. Če bi se vrnil v Ljubljano z namero, da študiram glasbo, bi se moral s čim preživljati, a ker sem dobro poznal takratne razmere v Sloveniji, nisem mislil, da bi mi to uspelo.

Je bila vaša odselitev v Avstralijo naključna ali načrtna?

"Slavno izjavo bivšega ameriškega predsednika Kennedyja: 'Ask not what your country can do for you but what you can do for your country', so izgleda Slovenci (op.u.: v domovini) vzeli zelo resno, posebno kar se tiče nas izseljencev. Nihče ne pomisli, da so se izseljenci morali v življenju prebijati pod veliko težjimi pogoji kot tisti, ki so ostali doma. Vsak vidi samo to, kaj so ti ljudje dosegli, in misli, da so zdaj domovini nekaj dolžni, a se ne vpraša, kaj je domovina naredila za njih. Vprašam se na primer koliko slovenskih skladateljev, ki živijo v tujini, je do danes dobilo Prešernovo nagrado za svoje delo?"

lastnega. Z njim sem tudi igral skoraj po vsej Nemčiji in Avstriji, dokler se nisem z ženo 1956. leta preselil v Avstralijo. Tukaj sem tudi takoj ustanovil ansambel, in ko smo dobili bolj stalno zaposlitev v Adelaidi, sem se tam takoj vpisal na glasbeno fakulteto. Z ansambлом pa sem nadaljeval igranje v nočnem klubu 6 dni v tednu, 7 ur na noč (od pol devete ure zvečer do pol štirih zjutraj). Vsako jutro ob osmih pa sem vstal in odšel na univerzo. To sem delal skozi ves svoj štiri letni diplomski študij. Da sem vse to preživel, gre zahvala samo moji veliki in dolgotrajni želji po študiju glasbe, in sicer kompozicije. Poleg študiranja, komponiranja in nočnega igranja sem tudi pisal aranžmaje za svoj ansambel in za razne artiste, t.j. pevce zabavne glasbe, ki so gostovali po klubih in na televiziji, kjer jih je spremljala vsakikrat druga zasedba in so zato morali imeti napisane aranžmaje. Vsa ta leta v Evropi in Avstraliji sem igral v glavnem vibrafon, klavir in električne orgle... Začel sem tudi pisati aranžmaje za štiriglasno petje s harmonijo v

Šest let stalnega potovanja po Nemčiji naju je z ženo zelo utrudilo... Leta 1964 se je bobnar mojega ansambla z ženo preselil v Avstralijo, kjer je imel sorodnike. Ta mi je potem pisal in me vabil, naj pridem...

Kako ste se znašli v novi domovini?...

V Sydney sva prišla z ženo 2. februarja 1965. Zame je bil to strašen šok in bi se najraje takoj vrnil v Evropo. Počasi sem se na Avstralijo privadil in začel opažati njene prednosti... Takoj ko sem dobil svojo prvo diplomu (Honours degree), sem leta 1975 dobil svojo prvo službo - zaposlil sem se kot docent za glasbo na adelaidski visoki šoli (Torrens College of Advanced Education). Tam sem ostal samo eno leto, ker so mi že ponudili, da pridem predavat kompozicijo na glasbeno fakulteto adelaidske univerze. Istočasno so imele moje skladbe že uspeh po vsej Avstraliji. Leta 1974 so eno že izvajali v dvorani slavne sydney-

ske opere. Istega leta, ko sem začel predavati na adelaidski univerzi, sem dobil od Avstralskega sveta za umetnost (Australian Council for the Arts) dotacijo za udeležbo v letni šoli v Darmstadt. Tam so tudi izvajali mojo skladbo **Modulacije** za flavto, dva tolkalista, ring-modulator in razne druge elektronske instrumente. Leta 1978 sem postal **"Fellow in Composition"**, na tej isti univerzi, kar mi je omogočilo, da sem imel manj ur predavanj na teden in sem se tako mogel bolj posvetiti komponiranju. To je bil posebno časten položaj... Medtem sem 1988. promoviral tudi za magistra glasbe (Master of Music), pred dvema letoma za doktorja filozofije. Česar nisem naredil v mladosti, sem se torej odločil narediti v poznejših letih, ko sem imel za to možnost.

Leta 1984 sem dobil povabilo, da pridem predavat na Conservatorium of New South Wales - današnji sydneyjski konservatorij, kjer sem še danes profesor za kompozicijo in že šest let predstojnik kompozicijskega oddelka, na katerem dela pet profesorjev/docentov, pet asistentov in okoli 55 študentov kompozicije. Na celotnem konservatoriju študira več kot 500 študentov...

V Avstraliji ste veliko dosegli kot skladatelj, dobili ste vrsto nagrad in priznanj... se vam zdi, da bi s svojim obsežnim ustvarjalnim delom lahko bili bolj prisotni tudi v stari domovini?

Lahko rečem, da sem imel srečo, da je moje delo začelo žeti uspehe po Avstraliji, ko sem bil še študent. Od leta 1978 dalje so bile vse moje skladbe naročene. Dobil sem tudi nekaj nagrad, med njimi so verjetno najpomembnejše **Alex Bernard** - nagrada za kompozicijo (1974), **Adolf Spivakovsky** - nagrada za kompozicijo (1977), **Albert H. Maggs Composition Award** (1983), tretja nagrada na **Premio musicale 'Citta di Trieste'** (1987) in tri **Sounds Australian National Critics' Awards** (1991), in to za najboljšo avstralsko skladbo za orkester (za Koncert za violino in orkester), za najboljšo skladbo skladatelja, ki živi v državi Novi Južni Wales (NSW) in tretjo za Cateno 2. Tržaški natečaj je edini internacionalni natečaj, na katerega sem poslal svojo skladbo. Ker se je moja skladateljska kariera začela tako pozno, sem bil avtomatično izključen iz vseh internacionalnih natečajev, ki so v glavnem omejeni na mlajše skladatelje (do 30 ali več največ do 40 let starosti), jaz pa sem imel točno 40 let, ko sem končal svoj

diplomski študij. Na vprašanje ali se mi zdi, da bi bil s svojim ustvarjalnim delom lahko bolj prisoten tudi v stari domovini, bi lahko rekel, da to ni odvisno samo od mene...

Vedno sem si na primer želel, posebno še, odkar je Slovenija postala samostojna, da se za stalno vrnem domov in da prenesem na mlade generacije svoje izkušnje kot skladatelj in kot pedagog. Ko je leta 1973 prišla v

Pričakoval sem, da bom našel zelo razvito glasbeno dejavnost, saj vem, da je bila Slovenija vedno zelo kulturna dežela. Vedel sem, da ima Ljubljana, ki je v svetovnem merilu pravzaprav zelo majhno mesto, dva zelo dobra profesionalna orkestra, da poteka v Ljubljani poletni festival in v Radencih festival komorne glasbe 20. stoletja, da ima Ljubljana aktivno opero, da so na

"Zelo sem hvaležen nekaterim ljudem v Sloveniji, ki so mi zelo pomagali. Eden od teh je prof. Leon Engelman, ki se mu moram v glavnem zahvaliti za večino izvedb mojih skladb v Ljubljani in za predvajanje moje glasbe na radiu. Drugi je Milan Stibilj, ki je z Ministrstvom za kulturo uredil financiranje moje zgoščenke, drugače ta ne bi nikoli videla belega dne. Društvo slovenskih skladateljev, katerega član sem in ki izdaja serijo zgoščenk pod imenom Ars Slovenica, bi me gotovo preskočilo. Tretja oseba ste pa vi, dragi gospod Jež, ki ste se spomnili name s tem intervjujem. ne smem pa pozabiti vseh tistih kritikov, ki so tako lepo pisali o moji glasbi. Moja zahvala gre tudi dr. Loparniku, ki me je prosil (še preden sem bil v Sloveniji), da mu pošljem partiture svojih skladb za Narodno in univerzitetno knjižnico."

Avstraliji na oblast laboristična stranka, je vlada začela državljanom dvigati zavest, naj bodo ponosni na Avstralijo in na svoje umetnike, znanstvenike. Tistim umetnikom, ki so se odselili v Anglijo ali Ameriko, je omogočila, da se vrnejo, da tukaj delujejo in prispevajo k avstralski kulturi ter vzgajajo mlade generacije. Do takrat se je namreč Avstralija smatrala bolj kot del velikega britanskega kraljestva kot pa samostojna multikulturna država, kar danes je. Dobri glasbeniki in drugi umetniki so imeli takrat veliko več možnosti za uspeh v Angliji kot pa doma. Nisem opazil, da bi nekaj takega naredila Slovenija po osamosvojitvi. Ko sem bil zadnjič v Ljubljani, sem poskušal ugotoviti, ali bi bila tam neka možnost zame kot pedagoga in skladatelja, pa sem prišel do spoznanja, da je ni. Dva orkestra sta izvajala moje skladbe, ki so bile zelo dobro sprejete od ljubljanske publike in so dobile odlične kritike v tamkajšnjih časopisih, toda do danes nisem dobil iz Slovenije niti enega naročila za kompozicijo. Materiale za vse skladbe, ki so jih izvajali, so dobili od mene za darilo, medtem ko morajo tukaj v Avstraliji in drugje po svetu ansambli in orkestri za vsako izvedbo plačati najemnino za partiture in drugi material.

Leta 1995 ste bili za pol leta v Sloveniji, tako rekoč s študijskimi nameni. Kakšen vtis ste dobili o tukajšnji glasbeni sceni?

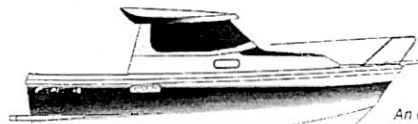
radiu stalno zaposleni poleg simfoničnega orkestra tudi drugi ansambli in celo veliki zabavni orkester, kar je danes res velika redkost na celim svetu. Kar pa me je prijetno presenetilo je to, da sem našel za tako majhno deželo precej zelo dobrih skladateljev. Nekateri pišejo glasbo, ki je zelo primeren odsev dobe in kraja, v katerem živijo, drugi pa so za moj okus morda malo prekonserватivni. Toda večino tega, kar sem slišal, je bilo vseskozi zelo kvalitetno. Po drugi strani pa sem bil malo razočaran nad Glasbeno akademijo, posebno kar se tiče kompozicije. Kolikor sem mogel ugotoviti, bi učni načrt (curriculum) potreboval nujno revizijo in prenovitev, da ne govorim o tem, da Akademija vsaj pred petimi leti še ni imela poštenega studia za elektronsko/računalniško glasbo...

Kdaj pridete spet v Slovenijo?

Imel sem namen priti letos, ker sem dobil od univerze zopet šestmesečni dopust, a mi na žalost moje in ženine bolezni in drugi problemi tega niso dopustili...

/Op.u.: Intervju smo morali žal zaradi pomanjkanja prostora skrajšati in se zaradi tega Božidarju Kosu opravičujemo. Obenem se mu zahvaljujemo za poslane fotografije in mu želimo, da bi čim uspešnejše končal Koncert za violino in orkester in da bi bil boljšega zdravja!

Event-Yachting

An event is to sail the *event*

Podjetje **Event-Yachting** iz Slovenije namerava v tem letu pričeti s proizvodnjo svojega zanimivega programa čolnov in jadrnic v Avstraliji.

Če ste zainteresirani za partnerstvo, katerokoli drugo obliko poslovnega sodelovanja ali pa vas naša plovila zanimajo kot kupca, prosimo, stopite z nami v stik

Naslov:

Event Yachting d.o.o.

Zg. Pirniče 45d 1215 Medvode Slovenija

tel. +386 61 621574

fax +386 61 621296

e-mail: a.dovic@eunet.siol.net

Andrej Dovič

Kontakt v Avstraliji:

Aleš Burgar in Maja Meglen

Tel.: (07) 3804 5558 Mob. tel.: 0404 272974

e-mail: event_yachting@hotmail.com

St. John's Park
COMMUNITY CLUB

Proud Sponsor Of The
Sydney 2000 Slovenian Olympic House.
80 - 84 Brisbane Rd. St Johns Park, N.S.W. 2176

Nedelja, 4. avgusta opoldan
Srečanje z rojaki iz Melbournea

Se želite srečati s člani Slovenskega primorskega kluba Jadran? Pridite!

Vsako tretjo nedeljo v mesecu vas vabimo na
Piknik s plesom

Telefon: (02) 9610 1627 Fax: (02) 9823 2522

E-mail: club@triglav.com.au

Obvestila

Nesreča nikoli ne počiva

PERTH - Pred nekaj tedni sta imela Lojze Kossi (Lojze je nekaj dni pred tem proslavil svojo 80-letnico) in soproga Grace iz Pertha težko prometno nesrečo. Lojze je bil kmalu izpuščen iz bolnišnice z manjšimi poškodbami, Grace pa je na žalost še danes, ko to pišemo (15. julija) v bolnišnici. Lojzetu in predvsem Grace, ki je sicer pred zaključnimi izpiti na univerzi (študira azijsko zgodovino), želimo hitrega okrevanja brez večjih posledic.

Grace Kossi /Foto: F.A./

Charles (Korl) Hren (1912 - 2000)

V soboto, 8. julija 2000 je v 88. letu starosti v Nursing Home v Coogee-ju umrl Charles, po domače Korl Hren. Rojen je bil 14. novembra 1912 v Ljubljani, v Sydneyu pa je živel dolga leta s svojo soprogo Mili. Oba sta bila nekoč zaposlena pri letalski družbi Quantas. Korl je bil predvsem znani šahist. Kremiran in pokopan je bil v sredo, 12. julija na pokopališču v Botany-ju.

Naše sožalje soprogi Mili, sorodnikom iz Slovenije in številnim prijateljem ter znancem.

P.S.: Korl je bil eden od prvih naročnikov Glasa Slovenije in kasneje postal tudi naš osebni prijatelj. Obiskali smo ga le nekaj dni pred smrtjo in preživeli z njim nekaj lepih in celo vedrih trenutkov.

Hitrega okrevanja po operaciji želimo Ireni Stariha. Naj se ji vrne življenska vedrina in naj bo zopet srečna v krogu svoje družine, moža in dveh hčerkic.

Smeh

Iz tednika 7D

Pride Jože v trgovino:

- Steklenico kisle vode, prosim.
- Ne reče se kislá voda, ampak mineralna, ga poduči prodajalka.
- Dobro, dajte mi potem steklenico mineral kumar, glavo mineralnega zelja... in, prosim vas, nehajte se tako mineralno smehljati!

Učiteljica da učencem nalogo, naj se vsak spomni ene tujke in obrazloži njen pomen. Janezek dvigne roko:

- Perverznost.
- V redu, pravi učiteljica, ki pozna Janezkovo ljubezen do kvantanja.
- To je res tujka, zdaj pa jo prosim, pojasni, ne da bi uporabil kakšno gedo besedo.
- Dobro. Po ulici se sprehajata dve ženski s sladoledom v rokah. Ena ga grize, druga ga liže. Katera od obeh je poročena?
- No, se zmede učiteljica, potem hudo zardi in končno reče:

- Ta, ki ga grize.
- Narobe. Poročena je tista, ki ima poročni prstan na roki, a to, na kar ste vi pomislili, je perverznost.

- Gospod učitelj, ne bi vas rad strašil, ampak...
- Kaj pa je, Petrček?
- Očka je rekel, da bo nekdo tepen, če ne bom imel dobrih očen.

- Poslušaj, prijatelj, ti si blagajnik v operi. Ali mi ne bi mogel kdaj priskrbeti kakšne vstopnice?
- Lahko. Ti si pa blagajnik v banki. Mi ne bi mogel priskrbeti nekaj popularnih bankovcev?

- O čem razmišljaš v tem čudovitem večeru, ko sva sama, draga?
- O istem kot ti, dragi...
- Čudovito, potem pa natoči tudi meni, vendar brez pene.

Na zdravje!

/Nadaljevanje iz prejšnje številke/

Kako preživeti in uspeti v 21. stoletju

SYDNEY/MARIJA SENČAR - Zadnje raziskave so pokazale, da odporni sistem našega telesa z leti vedno bolj slabi. Istočasno pa so potrdile, da se marsikdaj in marsikaj da izboljšati s prehrano. Vemo, da ima nepravilna, največkrat celo nezadostna prehrana med starejšimi izreden vpliv na odpornost proti raznim boleznim. To pa ne pomeni, da bodo velike količine hrane preprečile neizbežno staranje zunaj in znotraj našega telesa. Samo tista hrana, ki je ni zadosti ali pa je in je slabo zbalansirana kot razne diete, posebno za starejše, igra veliko vlogo pri zdravju starejših ljudi. Pri mladem telesu, odnos: hrana - odporni sistem, ni tako opazen, čeprav nekatere kronične bolezni kot rak, bolezni srca in ožilja, ostioprozoza itd. imajo svoj začetek leta prej predno postanejo problematične.

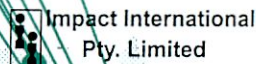
Karen Collins, dietičarka pri American Inst. for Cancer Research in Wash. trdi, da je pravilna sestava hrane najbolj važna za ohranitev zdravja za ljudi, mlade po letih ali po srcu. Isto trdita *American Journal of Clinical Nutrition* in *Japanese Journal of Experimental Medicine*. Francozi ugotavljajo, da nezadostno uživanje beljakovinsko kalorične hrane pri dietah, ki ne vsebujejo zadosti beljakovin ter pomanjkanje cinka, selenija, vitamina B-6 zelo oslabi odporni sistem. Hitro se nalezemo raznih infekcijskih boleznih, pojavijo se tumorji in druge nevarnosti. Meso, perutnina, losos ali sulec (salmon) in druge vrste morske hrane, zelenjava, različne žitarice ter oksidanti kot vitamin E, beta-karoteni, vse v zmernih količinah, so nujno potrebni za naše zdravje.

Ko postajamo starejši, imamo istočasno lahko več bolezni. Recimo, da imamo sladkorno pa še probleme s srcem in ožiljem, mogoče še srčni napad, počutimo se zelo oslabele. Ni nam do hrane, še manj pa do hoje ali telovadbe. Čelice v mišicah popuščajo, naše telo je vedno šibkejše, mentalno smo vedno bolj potrti. Ne vidimo izhoda. Ljudje po 65. letu vzamejo 25% vseh predpisanih zdravil. Če vzamemo 3, 5 ali 8 različnih tablet dnevno, ki prav gotovo niso v najboljši kemični povezavi druga z drugo in če upoštevamo še vse stranske učinke vsake posebej, potem je zmešnjava še večja. Nastanejo novi problemi, nova slaba počutja, še bolj smo brez volje in zapademo v še večjo depresijo. Na koncu niti več bolezni ni toliko fizični, temveč bolj mentalni problem. Čez noč ozdraveti ne moremo. Lahko pa si poleg pravilne prehrane pomagamo s pozitivnim mišljenjem o bolezni sami, kar je težko, je pa mogoče. Tako trdijo strokovnjaki. Izogibajmo se vsega, kar draži ali pa slabi naš imunski sistem. Oprimimo se raznih aktivnosti, ki nas pomirjajo, nam dajejo voljo do življenja in poguma za jutri, ne glede na to, kako težke so naše bolezni. Lep primer so paraplegiki. /nadaljevanje prihodnjič/

Morda niste vedeli da...

- so Francozi odprli največjo trgovino v Sloveniji na Rudniku, nakupovalni center se imenuje Leclerc
- bo znana zaščitnica živali, 66-letna francoska filmska igralka Brigitte Bardot še letos obiskala Slovenijo, borila se bo za volkove in medvede
- so Janševi socialdemokrati vložili v parlamentarni zakonodajni postopek zvišanje kazni za mučenje živali s sedanjih treh mesecev na dve leti zapora
- je tudi v Sloveniji naravno zdravilstvo v modi; v Slovenskih Konjicah so imeli svoj kongres zdravilci, ki zdravijo z bioenergetsko energijo reiki in drugi navdušeni alternativci
- se po Dunajski cesti v Ljubljani pelje vsak dan 75 tisoč avtomobilov, več kot 45 tisoč vozil so našli na Tivolski cesti, po 40 tisoč na Kajuhovi cesti med Letališko in Zaloško cesto; vsak dan se po vzhodni ljubljanski obvoznici vozi na delo 25 tisoč avtomobilov, po zahodni obvoznici pa 80 tisoč

Glas Slovenije - sponzorji:
The Voice of Slovenia - Sponsors:

Po avstralskem kontinentu, v Tasmánijo, Argentino, ZDA, Kanado, Švico, Avstrijo, Italijo, Švedsko, na Japonsko in v Slovenijo
/Around Australia, Argentina, USA, Canada, Switzerland, Austria, Italy, Sweden, Japan and Slovenia/